

IQRA

EESTI MOSLEMITE KUUKIRI

NR 33

MAI 2012 /

ŽUMADA-TH-THÄÄNIA - RAŽAB

1433

Ma käin islamiülikoolis!

UUS!

**Islamitekstide
tõlkimisest**

**E-ained ja nende
mõju tervisele**

**Habemega ja habemeta
muslimid**

Islami pärimisseadus

السلام عليكم ورحمة الله وبركاته

Selle kuu Iqra peateemaks on pärimisseadus. Kuigi varem või hiljem puutub iga moslem ühel või teisel viisil pärimisega kokku, teatakse pärimisseadusest siiski üsna vähe. Seega püüame seekord teile pakkuda lühiülevaadet sellest, mida kindlasti pärimisseaduse kohta teadma peaks.

Puudutame pikemalt ka teist islami õiguse valdkonda – abieluseadust; täpsemalt ühte selle aspekti, *mahri*. Pakume teile lugeda analüüsi mahri tõlkimise spetsiifikast.

Meie peateemaga on seotud loomulikult ka lugejaküsimus, *hadiithid* ja *fatwad*. Veel võite seekordses kuukirjas lugeda Iraani impeeriumi kohta käiva arvamust teist osa. Jätkame ka väikelapse arendustegevuse olulisemate valdkondade tutvustamist ja läheme mängukooli. Mehed lahkavad seekord habeme küsimust. Loodusliku ravi rubriigi peakangelaseks on seekord küüslauk, toidunurk aga tutvustab meile peamist E-ainetest ja nende mõjust tervisele. Surmateemaga oleme jõudnud matuserongini. Mure, leina ja ahastuse vastu on ka seekordsed *duaad*.

Soovime tere tulemast ja sulelendu meie väikese toimetuse uuele liikmele Eileenile, kes käib islamiülikoolis ning hakkab meile vahendama seda, mida seal on võimalik õppida. *Marhaba!*

Meeldivat lugemist!

Fi amani llah!

Kuukirja koostajad

<i>Islami pärimisseadus (Aisha)</i>	4
<i>Islamitekstide tõlkimisest mahri näitel (Aisha)</i>	11
<i>Islamiuudised (Kauthar)</i>	18
<i>Minu lugu (Reili)</i>	21
<i>Moslemipäevikud: Üks täitsa tavaline päev (Kristi Um Sayid)</i>	22
<i>Iraani impeeriumi tõus ja langus (2. osa) (Amina Bahreinist)</i>	23
<i>Eriline laps: Väikelapse arendustegevus olulisemate arengu valdkondade kaupa (2. osa) (Rubaba)</i>	27
<i>Lisateavet lapsest: Tere tulemast mängukooli! (Annely)</i>	31
<i>Meestemaailm: Habemega ja habemeta muslimid (Aivar)</i>	34
<i>Looduslik ravi: Küüslauk ravib 47 haigust (Khadija)</i>	37
<i>Toidunurk: E-ained ja nende mõju tervisele (Zeinep)</i>	40
<i>Elu eesmärk – Paradiis: Kannatlikkusest (2. osa) (Amina Irimaalt)</i>	42
<i>Surmast: Matuserong (Aisha)</i>	43
<i>Poiss, kes püüdis põgeneda surma eest (10. osa) (Amatullah)</i>	44
<i>Lugeja küsib lugeja vastab!</i>	46
<i>Pudrupotike, keeda! (Karima, Zeinep)</i>	47
<i>Koraaninurk: Basmallah (Aisha)</i>	50
<i>Hadiithinurk: Testamentide raamat (Aisha)</i>	52
<i>Fatwanurk: Pärandus (Aisha)</i>	54
<i>Duaanurk: Mure, leina ja ahastuse vastu (Aisha)</i>	56
<i>Ma käin islamiülikoolis! (Eileen)</i>	57
<i>Õpime Egiptuse dialekti: Igapäevane elu (Nele)</i>	58
<i>Lastele (Khadija)</i>	69

ISLAMI PÄRIMISSEADUS

Tõlkinud ja koostanud: Aisha

Islami pärimiseadus on islami õiguse (*fiqhi*) ala, mis tegeleb pärimisega ja mis on arabia keeles tuntud nimega all *'ilm al-faraa'id* ehk „määratud osa teadus“. Pärimine on üks neist teemadest, mida on Koraanis vägagi täpselt kirjeldatud, kuid selle teema kohta on ka väga palju erinevaid *hadiithe*. *'Ilm al-fataa'idi* ekspertideks peeti Prohveti (صلى الله عليه وسلم) kaaslast Zaid ibn Thabitit (رضي الله عنه) ja abikaasat Aishat (رضي الله عنها).

HUVITAVAD FAKTE

Huvitav on märkida, et islami pärimiseadus on väga lähedaselt seotud matemaatikaga (sest igaühele määratud osa tuleb paika panna ja täpselt välja arvutada) ja on seetõttu kaasa aidanud matemaatika arengule. See oli tõukeks näiteks Muhammad ibn Musa Al-Khwarizmi (kelle nimest pärineb sõna „algoritm“) algebra (arabia keeles *al-žabr*) arendusele. Khwarizmi algebrale aluse pannud raamatu „*Hisab al-žabr wal-muqabala*“, kolmas ja kõige pikem peatükk käsitles islami pärimiseaduse probleemide lahendamist algebra abil lineaarvõrrandina.¹

Magrebi matemaatik Al-Hassar spetsialiseerus 12. sajandil islami pärimisõigusele ja arendas välja matemaatiliste murdude märgistamise süsteemi horisontaaljoone abil.²

15. sajandil kasutas islami pärimisõiguse spetsialist Abu Al-Hasan ibn Ali Al-Qalasadi algebras üht matemaatilist märgistust, mis oli esimeseks sammuks algebra sümbolite kasutusele võtmisele. Ta kasutas matemaatiliste sümbolitena arabia tähestiku tähti.³

VÄLJASPOOL ISLAMIT

Islamieelsel ajal peeti naist Araabia ühiskonnas mitte pärijaks vaid päritavaks - osaks mehe, isa või mõne muu

1 Gandz, S. (1938). *The Algebra of Inheritance: A Rehabilitation of Al-Khwarizmi*. Chicago: [University of Chicago Press](#), 5: 319–91.

2 Livio, M. (2003). *The Golden Ratio*. New York: Broadway, lk 96.

3 O'Connor, J.J., Robertson, E.F., *Abu'l Hasan ibn Ali al Qalasadi*, [MacTutor History of Mathematics archive, University of St Andrews](#), URL <http://www-history.mcs.st-andrews.ac.uk/Biographies/Al-Qalasadi.html>.

meessoost sugulase või hooldaja varast. Naisi võis osta, müüa, vahetada jne. Üks põhjuseid, miks rikkad mekalsed islami vastu võitlesid, oli naistele pärandiosa määramine, samas kui nemad pidasid naisi vaid loomadeks ja omandiks.

See ei olnud iseloomulik mitte ainult Araabia ühiskonnale vaid enamikule maailma kultuuridest, kaasa arvatud Euroopale.

Piibli suhtumist naise pärandi teemasse kirjeldab väga tabavalt rabi Epstein: „Pidev ja katkematu traditsioon piibliaegadest alates ei anna pere naissoost liikmetele – naisele ja tütardele – mingeid õigusi perekonna varale. Veelgi primitiivsemas pärimiskeemis peeti pere naissoost liikmeid lausa osaks perekonna varast ja neil polnud rohkem seaduslikke õigusi kui orjadel. Moosese seaduse jõustumisel anti tütardele õigus pärida, kui meessoost järeltulijad puudusid, kuid lesknaist ei tunnustatud pärijaks isegi sellistel tingimustel.“⁴ Miks peeti perekonna naissoost liikmeid osaks pere varast? Rabi Epstein vastab sellele nii: „Neid omatakse – enne abiellumist kuuluvad nad isale, peale abiellumist abikaasale.“⁵

Piibli pärandireegleid kirjeldatakse 4. Moosese raamatus 27:1-11. Naisel ei ole mingit õigust osalegi oma abikaasa varast, samal ajal kui mees on oma abikaasa esimehe pärija, isegi enne poegi. Tütar saab pärida vaid juhul, kui meessoost pärijaid pole. Emal pärandiõigus puudub, samas kui isal on see olemas. Lesknaised ja tütreid pidid meessoost pärijate olemasolul ülalpidamise tagamiseks viimaste halastusele lootma jääma. Sellest tulenevalt olid lesknaised ja naissoost orvud juudi ühiskonna kõige vaesemad liikmed.

Kristlus on pikalt judaismi jälgedes käinud. Nii religioosne kui ka ilmalik seadus takistasid pikka aega tütarde nende vendadega isa pärandit jagamast. Lisaks ei olnud lesknaisel mingeid pärimisõigusi. Need ülekohtused seadused säilisid kuni 19. sajandi lõpuni.⁶

4 Epstein, L.M. (1973). *The Jewish Marriage Contract*, New York: Arno Press, lk 175.

5 Epstein L.M. (1973). *The Jewish Marriage Contract*, New York: Arno Press, lk 121.

6 Gage, M.J. (1893). *Woman, Church, and State*, New York: Truth Seeker Company, lk 142.

MOSLEMINAISE PÄRANDIOSA

Islamieelse aja araablaste ühiskonnas oli pärisiõigus vaid meessoost järeltulijatel. Koraan mõistis taolise ebaõigluse hukka ning andis ka naissoost järeltulijatele õiguse pärida: „**Meestele on osa sellest, mis vanemad ja lähisugulased jätavad ja naistele on osa sellest, mis vanemad ja lähisugulased jätavad; olgu see vähe või palju, kohustuslik osa.**“ (Koraan 4:7)

Moslemitest emad, naised, tütreid ja õed said pärimisõiguse 13 sajandit enne seda, kui Euroopa üldse tunnistas, et naisel selline õigus on. Üldreegel näeb ette, et naissoost pärija saab poole sellest, mis meessoost pärija, välja arvatud vanemate puhul, kes saavad võrdse osa. Kui seda reeglit käsitleda muude mehi ja naisi puudutavate reegliteta, võib see tunduda ebaõiglane. Et selle seaduse taga peituvat tarkust mõista, tuleb arvestada sellega, et mehe majanduslikud kohustused ületavad väga suuresti naise omi. Islami seaduse kohaselt peab mees tegema naisele abiellumisel pulmatingituse (*mahr* ehk *sadaaq*), mis jääb naise ainuomandisse ja millele abikaasal ega perekonnal pole mingit õigust. Samuti on nii laste kui ka naise ülalpidamine täielikult mehe kohustus, olgu ta naine kasvõi kordi rikkam kui ta ise.

Moslemist pruut seevastu ei ole kohustatud oma tulevasele mingeid kingitusi tegema. Tal ei ole majapidamises mingeid kulusid ja tema vara ning sissetulek on vaid tema isiklikuks tarbeks, välja arvatud juhul, kui ta ise otustab seda pere hüvanguks kasutada.

Islam hindab väga perekonnaelu ja abielu. Tsölibaati ei peeta vooruseks. Seega on tõelises islamiühiskonnas pereelu normiks ja üksikud inimesed erandiks ja pea kõik abieluealised mehed ja naised on abielus. Meestel on islamiühiskonnas tunduvalt rohkem majanduslikku vastutust kui naistel ja seega on pärimisseaduse kohaselt mehed väikeses eelisesisus, samas kui naised saavad siiski oma osa – et ühiskonnas ei tekiks soolisi ja klassitülisid. Peale mosleminaise majanduslike õiguste ja kohustuste lihtsat võrdlust leidis üks Briti mosleminaine, et islam ei ole naisi mitte vaid õiglaselt, vaid lausa heldelt kohelnud.⁷

Kahjuks aga on nii, et isegi veel tänapäeval leidub islamimaailmas naisi, kes oma pärandiosast ilma jäävad. Eriti võib seda öelda õdede pärandiosa kohta, kui vanemad surevad ja kui nende tütreid on veel alaealised. Viiga on ka selles, et paljud naised ei ole haritud, ei tunne oma õigusi ega oska neid ka nõuda. Seega jäävad nad lihtsalt nõusse, kui nende vennad neile täisealiseks saamisel nende pärandiosa ei anna, tuues vabanduseks, et neil on kulunud nii ja nii palju õdede kasvatamise, koolitamise, katmise jne peale. See on muidugi väga rumal

⁷ Lemu, B.A, F. Heeren (1978). *Woman in Islam*, London: Islamic Foundation, lk 23.

vabandus, sest Jumal ongi venna osa pärandis öe omast suuremaks määranud just seetõttu, et vennal on need majanduslikud kohustused – teiste hulgas ka oma vallaalse ja isata öe suhtes – mida öel ei ole. Siinses ilmas võib leiutada igasuguseid vabandusi, miks Jumala määratud seadusest kõrvale hiilida ja ühele või teisele õigusjärgsest pärandiosast vähem anda (vanemate puhul näiteks vabandus, et „mina maksin kõik rohud kinni, ta elas minu juures ja minu kulul, ma ostsingi talle seda teist ja kolmandat“ jne), kuid oluline on meeles pidada, et iga sendi eest, mis me oleme kelleltki ebaseaduslikult (isegi kui ilmalik seadus seda ei märka; me räägime Jumala seadusest!!!) ära võtnud, peame Teispooluses vastust andma ja oma *hasanatest* hiljem sellele inimesele „valuraha“ maksma.

Islami seadus annab meestele päranduse puhul suuremad õigused ja osad kui naistele. Samas ei saa seda kuidagi naiste suhtes ebaõiglaselt pidada, kuna mehed ei päri mitte ainult vara, vaid ka kohustused oma naissoost sugulaste ja laste ülalpidamiseks.

Islami seadus näeb ette, et mees on kohustatud hoolitsema nii oma naise ja järeltulijate kui ka kogu perekonna eest. Naisel seevastu puudub igasugune majanduslik vastutus, isegi kui ta on väga rikas. Naine võib perekonna majanduslikku heaolusse panustada, kuid ei ole selleks kuidagi kohustatud. Koraanis on kirjas: „**Mehed on naiste eest vastutavad sellega, mis Jumal on ühele teise üle andnud ja mis nad oma varast kulutavad ...**“ (4:34).

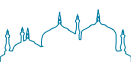
Sama mees, kellel juba on kohustused abikaasa ja isana, on kohustatud hoolitsema ka oma vanemate eest, kui neil peaks seda vaja minema, ja ka õdede, tädide, vanemade jne eest. Vanemal või öel on islami seaduse järgi õigus lausa kohtu kaudu pojalt või vennalt elatist nõuda, kui see poeg või vend on seaduse järgi tema elatamise eest vastutav.

On tõsi, et vend saab kaks kord rohkem pärandist kui õde, kuid vend on suure tõenäosusega ka abikaasa ja isa ning kohustatud hoolitsema kõigi nende sugulaste eest, kelle eest vastutus temale langeb, samal ajal kui naise eest vastutab majanduslikult tema abikaasa ja kui ta juhtumisi abielus ei ole, siis tema isa ja kui tal isa ei ole, siis seesama vend, kes temast rohkem pärandit sai.

MIS KUULUB VARA ALLA?

Kadunukese vara on kõik, millel on mingi väärtus. Sii alla kuuluvad:

- 1) sularaha, raha pangaarvel, koduses või panga seifis olev vara või raha;
- 2) kinnisvara, maa, firmad;

- 3) sõidukid, loomad;
- 4) mis inimesed võlgu on;
- 5) mis inimestele hoida on antud;
- 6) riidesemed;
- 7) raamatud;
- 8) autoriõigus, patendid;
- 9) õigus kuhugi ehitada, kusagil firma avada

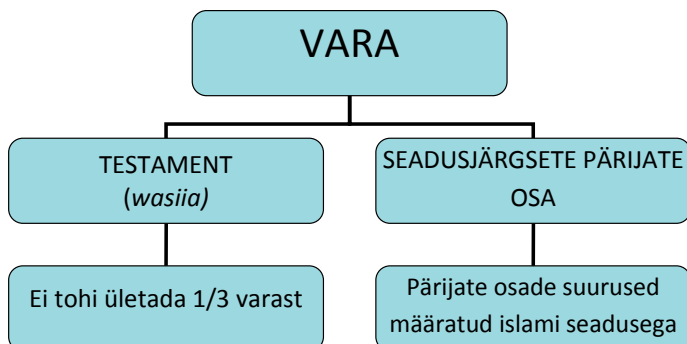
jmt.

KUIDAS KADUNUKESE VARA JAOTATAKSE?

Kui moslem sureb, jaotatakse tema vara pärijate vahel vastavalt islami seadusele. Selles osas ei ole isegi moslemil endal mingit õigust midagi muuta. Jumal on need paika pannud, kes meilt pärima peavad, ja kui palju nad saavad ja kellelgi ei ole õigust ühtki pärijat tema osast ilma jätta.

Samas on siiski olemas teatud osa varast, mille kadunuke võib eelnevalt testamendiga muuks otstarbeks või muudele isikutele määrata. Samas ei tohi see ületada kolmandikku kadunukese varast ja parem oleks, kui see osa oleks veelgi väiksem.

Saad ibn Abi Waqqas (رضي الله عنه) jutustas: „Prohvet (صلى الله عليه وسلم) tuli mulle külla, kui olin Mekas (haige) (alljutustaja Amir mainis, et ta ei tahtnud seal surra, kuna oli juba immigrerunud). Ta (صلى الله عليه وسلم) ütles: „Jumal õnnistagu Ibn Afrad (Saad ibn Khaulat).“ Ma küsisin: „Jumala Sõnumitooja, kas võin kogu oma vara testamendiga (almuseks) määrata?“ Ta vastas: „Ei.“ Ma küsisin: „Kas tohin siis määrata poole sellest?“ Ta vastas: „Ei.“ „Ühe kolmandiku?“ Ta vastas: „Jah, ühe kolmandiku, kuigi isegi kolmandik on liiga palju. Sulle on parem, kui jäta oma pärijad rikastena maha, kui et nad peavad teistelt kerjama. Aga kõik, mida sa Jumala nimel kulutad, läheb arvesse kui almus, isegi peotäis süüa, mis sa oma naise suhu paned. Jumal võib su päevi pikendada, et mõned sinust kasu saaksid ja mõned kahju.“ Sel ajal oli Saadil ainult üks tütar. (Al-Bukhari)

Nüüd võiks küsida, aga miks ei ole moslemil endal õigust oma vara just nii jaotada, nagu tema seda paremaks peab? Vastus sellele on üsna lihtne, kuigi me tihti selle peale ei tule – mitte midagi siin ilmas ei kuulu meile, kõik kuulub Jumalale. Me oleme vaid Tema vara hoidjad siinses ilmas. Seega on täiesti õiglane, et just Tema on see, kes otsustab, kellele ja kui palju peale meie surma sellest varast läheb. Ta on jätnud meile võimaluse osa selle vara määramiseks läbi testamendi, kuid ülejäänud osas peame täitma islami seadust, sest kõik siin ilmas kuulub Jumalale. Kui meil midagi on, siis vaid tänu sellele, et Tema on selle meie hoolde usaldanud.

Meile on suureks õnnistuseks, et Jumal on pärandi jaotamise meie eest ära otsustanud, sest vara on kahtlemata üks neist asjadest, mis inimesed – ka kõige lähedasemad – omavahel riidu ajab. Kui vara jaotajaks ja otsustajaks on aga Jumal, siis ei ole kellelgi õigust protesteerida ega teistega riidu kiskuda.

WASIIA EHK TESTAMENT

Wasiia või testament on dokument, mis sisaldab teatud juhiseid. Need juhised võivad olla seotud vara jagamisega (kuni 1/3 kadunukese varast) või ka hoopis midagi muud. Testamendis võib näiteks määrata, kuhu inimene soovib, et ta peale surma maetaks; kes peaks tema matusepalvust läbi viima; kes peaks surnukeha pesema; kas ta soovib, et teda peale surma lahataks või mitte jne. Eriti oluline on moslemite jaoks testamendi kirjutamine – isegi kui meist mingit vara maha ei jää – väljaspool islamimaailma ja kui moslemi perekonnaliikmed on mitte-moslemid. Sellisel juhul saab moslem kindlaks määrata, et ta tuleb matta islami seadust järgides, et perekond ei saaks talle kiriklikku matust korraldada, teda kristlaste surnuaeda matta või hoopis krematooriumis tuhaks põletada.

Abdullah ibn Umar (رضي الله عنهما) jutustas: „Jumala Sõnumitooja (صلى الله عليه وسلم) ütles: „Ei ole lubatud, et moslem, kellel on midagi pärandada, jääks kaheks ööks ilma oma testamenti kirjutamata ja valmina hoidmata.“ (Al-Bukhari) See hadiith näitab meile, kui oluline on moslemite jaoks testamendi kirjutamine. Islami aja alguses oli see veelgi olulisem kui nüüd, kuna siis ei olnud alla tulnud veel ilmutused, mis määrasid kindlaks meie lähedaste (laste, vanemate, abikaasade jt) osa meie pärandis.⁸ Tänapäeval võime kindlad olla, et kui sureme, siis meie lähedased saavad ikka selle osa, mis Jumal neile on määranud, kuid samas võib olla meie ümber inimesi, kes vääriskid midagi meie varast peale meie surma, kuid kes meie otseste pärijate hulka ei kuulu ja nende jaoks peaksime

⁸ Sellest ajast on pärit ka Koraani värss 2:180, mis innustab meid testamendiga oma lähedaste pärandit kinnitama, kuid mille hilisemad täpsustused kehtetuks muutsid.

kirjutama testamendi ja seal mainima, mida me soovime, et nad meilt saaksid.

Väga oluline on ka märkida seda, et kui moslemitest abielupaar elab väljaspool islamiriiki, neil on lapsed ja nende moslemitest sugulased elavad hoopis teises riigis, siis tuleks kindlasti arvestada võimalusega, et mõlemad vanemad saavad näiteks autoõnnetuses surma ja alaealised lapsed jäävad üksi. Kui antud riigis neil lastel sugulasi pole või kui need sugulased on kõik mitte-moslemid, siis jäävadki need lapsed ühel või teisel juhul mitte-moslemite kasvatada ja suure tõenäosusega saavad siis ka neist mitte-moslemid. Seega oleks väga oluline testamendis märkida, et laste hooldusõiguse saavad moslemitest sugulased (iseegi kui nood elavad mujal) või kui neid pole, siis et mitte-moslemitest sugulased peaksid lastele võimaldama ühel või teisel viisil ka islamialast haridust.

Seega võime kokkuvõtvalt öelda, et neile, kes elavad islamiriikides on oluline testamendi kirjutamine selleks, et need inimesed, kes nende seadusjärgsete pärijate hulka ei kuulu, kuid siiski midagi väärivad, oma osa saaksid ja neile, kes elavad väljaspool islamimaailma on oluline testament kirjutada selleks, et seal mainida, et (1) nende vara peale surma jaotatakse vastavalt islami seadusele, (2) neid maetaks vastavalt islami seadusele ja (3) kui neil on lapsed, siis et laste hooldusõigus läheks moslemitest sugulastele või kuidagi korraldataks laste islamialane harimine.

Oluline on ka kirja panna kõik võlad, mis meil on. Kui juhtume surema, ei pruugi inimene, kes meile raha laenas, seda kätte saada, kui meil selle kohta kirjalikku dokumenti pole. Seega tuleks kõik üles tähendada, et me teispoosuses selle eest karistada ei saaks, mis meil siin võlgu jäi.

Kui keegi soovib veel peale oma surma heategevusega *hasanasid* teenida, siis üks võimalus selleks on testamendis selle mainimine. Testamendis võib näiteks märkida, et 10% varast läheb mošee ehitamiseks, kooli toetuseks, teatud heategevusorganisatsioonile vmt. Samuti on võimalik testamendiga määrata, et see või too isik peale meie surma meie raha eest ja meie nimel palverännakul käiks või et teatud summa kõrvale pandaks ja igal aastal selle eest loom ohverdataks ja vaestele jagataks. Võimalusi on palju.

Kui keegi on testamendi kirjutanud ja see on islami seadusele vastav, muutub selle täitmine moslemite jaoks kohustuslikuks ja need, kes sellest testamendist teadlikud on, kuid seda ei täida, on patustanud.

VARA JAOTAMISEST

Enne seda, kui kadunukese vara hakatakse jaotama, tuleb sealt ära maksta kõik, mis maksmata on ja sinna

juurde liita kõik, mis kellegi teise käes on. Sinna hulka kuuluvad:

- 1) võlad inimestele;
- 2) maksmata jäänud zakaat, lubadused;
- 3) kadunukese hoolde usaldatud vara, esemed jmt;
- 4) kadunukese enda vara, esemed jmt, mis on kellegi teise hoolde all;
- 5) võlad inimestelt;
- 6) matuste maksumus;
- 7) viimased maksud.

Kui see osa on läbitud, alles siis võib minna testamendis ehk *wasii*s märgitud summade väljajagamise juurde. See võib olla kuni 1/3 järelejäänud varast, kuid ei ole kohustuslik: võib olla ka 10%, 15% jne või üldse mitte midagi.

Kui testamendis märgitud summad on välja jaotatud, võib asuda seadusjärgsete pärijate osade väljaarvutamise juurde.

KES EI SAA PÄRIDA?

On teatud isikud, kes võivad olla küll lähedased kadunukesele, kuid kes islami seaduse järgi ei päri. Need on:

1) salajaselt sõlmitud abielu abikaasa – vahel inimesed abielluvad nii, et isegi tunnistajaid ei ole, dokumentidest rääkimata ja sellisel juhul ei ole sellel abikaasal pärimisõigust;

2) adopteeritud laps – ei ole seadusjärgne pärija, kuid võib saada pärandiosa läbi *wasii*a;

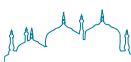
3) endine abikaasa – vahel võib tänapäeval juhtuda, et inimesed on tegelikult islami seaduse järgi juba lahutatud, aga ilmaliku seaduse järgi ei ole veel jõutud kõiki pabereid korda ajada ja seaduse silmis on nad abikaasad; islami seaduse järgi ei ole sellisel abikaasal pärandisõigust;

4) ebaseaduslik laps – isegi kui vanem lapse omaks tunnistab, kuid seaduslikult see tema laps ei ole, ei ole see laps islami seaduse järgi seadusjärgne pärija;

5) tapja / mõrtsukas – selleks, et pärijad varanduse pärast ei tapaks;

6) mitte-moslem – sama kehtib ka vastupidi: moslem ei päri mitte-moslemilt.

Viimane on konvertide jaoks eriti suur probleem, kuna neil ei ole õigust oma vanematelt pärida või oma surma

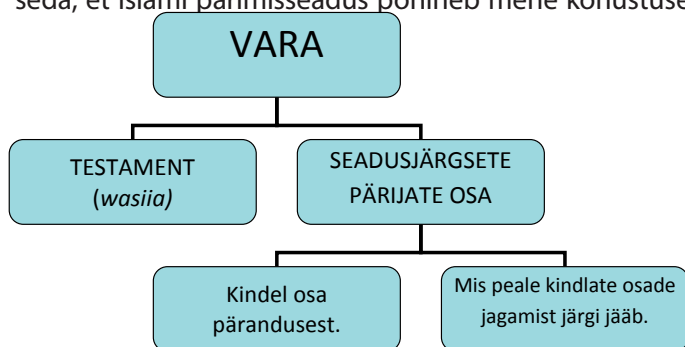

korral oma vanematele pärandada. Keeld kehtib seadusjärgsete pärijate pärandiosa kohta, samas võib moslem *wasiias* mainida, et soovib oma surma korral jätta teatud hulga näiteks oma mitte-moslemist emale ja see on lubatud, aga kogu *wasiia* hulk ei tohi kindlasti ületada 1/3 kogu varast.

SEADUSJÄRGSETE PÄRIJATE OSA

Islami seadus määrab lähedastele seadusjärgsetele pärijatele teatud protsendi kadunukese varast vastavalt sellele, kes seadusjärgsetest pärijatest olemas on. Kui kõik olemasolevad seadusjärgsed pärijad on oma osa saanud, võib juhtuda, et mingi osa jääb veel üle, mis läheb pärijate vahel jagamisele.

Enne, kui täpsemalt selgitada, tuleks kindlasti märkida seda, et islami pärimisseadus põhineb mehe kohustusel

mitte ainult oma naise ja laste, vaid ka teiste lähedaste sugulaste suhtes. Seetõttu on pärimisahelas mehed tihti (kuid mitte alati) naiste suhtes eelisseisundis. Meestel, kes pärivad, on omakorda kohustused nii oma pere kui ka sugulaste ees, samas kui naistel majanduslikud kohustused puuduvad. Seadusjärgsed pärijad on kujutatud järgmises tabelis:

Rohelisega on märgitud sugulased, kes nende olemasolul igal juhul pärivad; valgega need, kes pärivad vaid ju-

	isaisa	isaema	emaema	
lell ¹	ISA		EMA	
lellepoeg (m)	vend	õde	KADUNUKE	ABIKAASA
lellepoja poeg	vennapoeg	POEG		TÜTAR
lellepoja pojapoeg	vennapoja poeg	pojapoeg	pojatütar	

hul, kui eelneva põlvkonna esindaja oli kadunukesel olemas, kuid on juba surnud ja kui muid rohelistega märgitud lähisugulasi pole.

Nagu näha, ei ole osad lähisugulased tabelis üldse esindatud, eriti mis puutub naisliini. Lähisugulased, kes kunagi ei päri, on järgnevad:

- 1) tütrelapsed (samam kui tütar ise pärib, kui ta elus on);
- 2) õelapsed (samam kui õde võib pärida, kui lähedased sugulased puuduvad);
- 3) vennatütred (samam kui vennapojad võivad pärida, kui lähedased sugulased puuduvad);
- 4) emapoolne onu (samam kui isapoolne onu võib pärida, kui lähedased sugulased puuduvad);
- 5) nii ema- kui isapoolsed tädid;
- 6) emaisa (samam kui emaema võib pärida, kui lähedased sugulased puuduvad).

PÄRANDIOSADE SUURUS

Erinevad sugulased pärivad erineva osa kadunukese varast. Koraanis ja sunnas on kirjas järgmised sugulased ja nende osad:

- 1) mees (abikaasa) – 1/4 või 1/2
- 2) naine (abikaasa) – 1/8 või 1/4
- 3) tütre – 1/2 või 2/3
- 4) isa – 1/6
- 5) ema – 1/6 või 1/3
- 6) pojatütred – 1/2 või 2/3
- 7) isaisa – 1/6
- 8) vanaemad – 1/6
- 9) õed – 1/2 või 2/3

Aga pojad? pojapojad? vennad? vennapojad? venna pojapojad?

Nagu näha ei ole poega siin mainitud. Poeg on kõigest pärijatest kõige mõjuvõimsam ja seega, kui kadunukesel on poeg, blokeeruvad automaatselt enamik eelnevas tabelis toodud pärijatest. Kui aga kadunukesel ei ole poega, isa ega venda, muutub arvestus väga keeruliseks. Väga keeruline on pärandiosasid arvutada ka siis, kui kadu-

nukesel on poolvendi ja –õdesid, kuid 90% juhtumitest on siiski suhteliselt lihtsasti hallatavad.

Mille järgi siis aga otsustatakse, millise osa eelpool nimetatud pärijad saavad? Vaatame täpsemalt:

1) Mees – saab $\frac{1}{4}$ juhul, kui naisel on ka lapsi ja $\frac{1}{2}$ juhul, kui lapsi ei ole. Mehe osa on kindlaks määratud ja teda ei saa pärandist ilma jätta, ükskõik kui palju teisi sugulasi on.

2) Naine – saab $\frac{1}{8}$ juhul, kui mehel on ka lapsi ja $\frac{1}{4}$ juhul, kui mehel lapsi ei ole. Kui kadunukesel oli mitu naist, siis need naised jagavad seda kindlaks määratud osa, mis nende grupile („naine“) määratud on. Keegi ei saa ka naist pärandist ilma jätta, ükskõik kui palju teisi sugulasi on. Samas võiks nüüd küsida, et miks lesknaine oma mehelt nii vähe pärib, ta peab ju laste eest hoolitsema. Islami seadus näeb aga ette, et naisel ei ole mitte mingil juhul majanduslikke kohustusi ja kui naine jääbki leseks ja tal on lapsed, siis vastutus nende laste majandusliku heaolu eest ei lange mitte talle, vaid laste isaisale või vennale või muule meessoost sugulasele. Meessoost sugulane pärib nii vara, kui ka sellega kaasneva vastutuse - samas kui naissoost sugulane pärib vaid vara.

3) Tütred – saavad $\frac{2}{3}$ varast, kui ühtki poega pole ja $\frac{1}{2}$ varast, kui on ainult üks tütar. Kui kadunukesel oli ka poeg, siis tütar saab poole sellest, mis saab poeg. Tütart ei saa samuti keegi kunagi ära blokeerida, st ta saab alati temale määratud osa, ükskõik kui palju teisi sugulasi on.

4) Isa – saab kindlasti $\frac{1}{6}$ varast, kuid võib saada ka rohkem, kui peale kõigile pärijatele nende kindlaks määratud osa jagamist veel midagi järgi jääb. Kui isa on elus, ei saa keegi tema õigust blokeerida, kuid ta ise blokeerib kadunukese isaisa ja isaema (ehk oma isa ja ema), onud, vennad ja õed ning vendade meessoost järeltulijad.

5) Ema – saab $\frac{1}{3}$, aga kui kadunukesel on lapsi või mitu õde-venda, siis $\frac{1}{6}$. Keegi ei saa ema õigust blokeerida, kuid ta ise blokeerib nii kadunukese emaema (st oma ema) kui ka isaema ja isaisa.

6) Pojatütred – saavad $\frac{1}{2}$ kui on vaid üks pojatütar ja $\frac{2}{3}$ kui on rohkem kui üks pojatütar (peavad omavahel seda $\frac{2}{3}$ jagama). Selleks, et pojatütar/tütred pärida saaks, ei tohi kadunukesel elusaid lapsi olla. Juhul kui on üks elus tütar, siis pojatütar saab vaid $\frac{1}{6}$ pärandist.

7) Isaisa - saab $\frac{1}{6}$ juhul, kui kadunukese isa on surnud. Ta blokeerib kadunukese vennapoja(d) ja venna pojapoja(d).

8) Vanaemad – saavad $\frac{1}{6}$. Isaema saab pärandi juhul, kui kadunukese isa ja ema on mõlemad surnud ja emaema saab pärandi juhul, kui kadunukese ema on surnud.

9) Õed – saavad $\frac{1}{2}$ kui on ainult üks õde ja $\frac{2}{3}$ kui on rohkem kui üks õde. Õde on pärija vaid juhul, kui kadu-

nukesel pole elus ei poega, tütart, pojatütart, venda, isa ega isaisa.

ÜLEJÄÄGI JAGAMINE EHK TA'SIIB

Eelnevas osas nägime, et pojale või poegadele ei ole islami pärimisseaduse järgi määratud kindlat osa. See on sellepärast, et poeg on kõige mõjuvõimsam pärija ja kui kadunukesel on poeg või pojad, siis blokeeruvad automaatselt enamik neist, kes meil pärijatabelis olid.

Seega, kui moslem sureb ja tal on olemas nii vanemad, abikaasa kui ka lapsed, kelle hulgas ka poeg või pojad, käib jagamine järgmise seaduspärasuse järgi: ema ja isa saavad kumbki oma $\frac{1}{6}$. Kui kadunuke oli mees, siis ta naine (või naised) saab $\frac{1}{8}$. Kõik, mis üle jääb, läheb laste vahel jagamisele nii, et iga poeg saab kaks korda nii palju kui iga tütar.

Kui vanemaid ega abikaasat ei ole, aga on poeg/pojad ja tütar/tütred, siis jääb kogu vara lastele ja see jagatakse sama süsteemi järgi, ehk iga poeg saab kaks korda nii palju kui iga tütar.

Kui elus lapsi ei ole, kuid on pojalapsed, siis järgmisena läheb eelisõigus pojalastele.

Kui ei ole lapsi ega pojalapsi, läheb eelisõigus järgmisena isale, isegi kui ta juba sai oma $\frac{1}{6}$ varast.

Kui ka isa ei ole, läheb eelisõigus järgmisena vendadele ja õdedele; seejärel vennapogadele, nende poegadele ja siis isapoolsetele onudele ja nende poegadele ja pojapogadele.

NÄITED

Et seda kõike paremini mõista, toome mõned näited:

1) Pärijad on naine, 2 poega ja 2 tütart – puudu on vanemad ja vanavanemad, kõik ülejäänud sugulased on blokeeritud. Naine saab $\frac{1}{8}$ (ehk 12,5%), pojad ja tütred peavad jagama ülejäänud, st neile jääb $\frac{7}{8}$ (87,5%) isa varast. Pojad saavad sellisel juhul $\frac{14}{24}$ (58,33%) ja tütred saavad $\frac{7}{24}$ (29,17%).

2) Pärijad on naine, tütar ja isa – puudu on nii poeg kui ka selle lapsed, kuid isa blokeerib ka kõik ülejäänud sugulased. Naine saab $\frac{1}{8}$ (12,5%), tütar saab $\frac{1}{2}$ (50%) ja isa saab $\frac{1}{6}$ (16,6%). See teeb murdarvudes $\frac{3}{24} + \frac{12}{24} + \frac{4}{24} = \frac{19}{24}$, st vara on veel järel. Mis sellest siis saab? Järelejäänud $\frac{5}{24}$ läheb isale, seega isa saab $\frac{1}{6} + \frac{5}{24} = \frac{9}{24}$ (37,5%).

3) Pärijad on naine ja vennapojad – puudu on pojad, tütred, isa, ema, õed-vennad; vennapojad blokeerivad onu ja selle pojad. Seega naine saab $\frac{1}{4}$ (25%), kuna lapsi

tal pole ja ülejäänud $\frac{3}{4}$ (75%) läheb vennapoegade vahel jagamisele.

Sellise jaotuse puhul hakkaks enamik meie ühiskonnas kasvanud ja elanud naistest kindlasti protesteerima, kuid Jumala seaduse taga on alati tarkus, ärgem seda unustagem. Nii ka nüüd. Kui olukord oleks olnud täpselt sama, aga surnud mehel oleks olnud ka tütar - kes oleks pidanud selle tütre eest hoolt kandma? Kes oleks „pärinud“ selle tütre ülalpidamiskohustuse? Needsamad vennapojad! Seega vahel Jumal annab, vahel Ta võtab, aga lõppkokkuvõttes on kõik ikka tasakaalus.

KUI OSAD EI KLAPI KOKKU

Vahel võib juhtuda nii, et kui kõigile pärijatele anda see osa, mis neile määratud on, ei saagi kokku ühte tervet ehk 100% või tuleb kokku rohkem kui 100%. Mida siis teha? Sellisel juhul vähendatakse või suurendatakse igaühe osa proportsionaalselt nende osa suurusega, kuni kokku tuleb 100%.

Näiteks kui pärijateks on mees, ema ja tütre, peaksid nad saama vastavalt $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{6}$ ja $\frac{2}{3}$, mis teeb $\frac{3}{12} + \frac{2}{12} + \frac{8}{12} = \frac{13}{12}$ (108%). Sellisel juhul antakse tegelikkuses $\frac{3}{13} + \frac{2}{13} + \frac{8}{13} = \frac{13}{13}$ (100%).

Kui pärijateks on ema ja tütar, siis ema saab $\frac{1}{6}$ ja tütar $\frac{1}{2}$, mis teeb $\frac{1}{6} + \frac{3}{6} = \frac{4}{6}$ (66,6%). Kui kedagi teist pole, siis uue arvestuse järgi saavad nad vastavalt $\frac{1}{4} + \frac{3}{4} = \frac{4}{4}$ (100%).

ERANDJUHUD

Teemast terviklikuma pildi saamiseks peaksime uurima ka mõningaid erandjuhtusid:

1) Prohveti (صلى الله عليه وسلم) pärandus – Prohvet (صلى الله عليه وسلم) jättis endast surres maha maatüki, millelt sai renti, mõõga ja raudrüü. Selleks ajaks oli ta lastest elus vaid tütar Fatima (رضي الله عنها), kes tuli kaliif Abu Bakrilt (رضي الله عنه) oma pärandust küsima. Tavaseaduse järgi oleks ta pidanud saama $\frac{1}{2}$, kuna ta oli ainus tol ajal elus laps ja tütar. Abu Bakr (رضي الله عنه) aga vastas talle, et Prohvet (صلى الله عليه وسلم) oli talle öelnud: „Peale minu surma ei saa mu lapsed minu pärandist ühtki dinaari omavahel jagada. Peale mu naiste ülalpidamise ja järglase väljaminekute, jääb kõik almuseks.“ (Al-Bukhari). Seega läks enamik Prohvet (صلى الله عليه وسلم) varast *bait ul-maali* ehk moslemite ühisvarasalve.

2) Konverdi pärandus – Kui konvert sureb ja temast jääb järele mitte-moslemitest sugulasi, siis nad ei saa sellelt konverdilt pärida, nagu konvert ei saa pärida oma mitte-moslemitest sugulastelt. Õpetlased on selles osas erinevatel seisukohtadel, mida teha pärijaga, kes on hakanud moslemiks peale oma moslemist pärandaja surma. Imaam Ahmad on öelnud, et talle võib anda talle

määratud osa juhul, kui need pärijad on sellega nõus, kes juba varem moslemid olid (sest see uus konvert saab ju vara, mis muidu jääks neile). Ülejäänud koolkonnad aga on seisukohal, et kui moslemiks hakkamine toimus peale pärandaja surma, ei saa pärija oma vara nõuda. Seda selleks, et vältida olukorda, kus mitte-moslem hakkab moslemiks vaid seetõttu, et pärida.

3) Loote pärandus - Kui mees sureb samal ajal, kui naine on rase, tuleb oodata, kuni naine on sünnitanud, et teada saada lapse sugu ja mitu last on, et see või nemad saaksid oma osa. Kui aga naise rasedus katkeb, toimub enneaegne sünnitus või laps sureb sünnitusel, tuleb lähtuda reeglist, et kui laps sünnituse ajal kasvõi hetkeks nuttis, peetakse teda õigusjärgseks pärijaks (Abu Dawud) ja isegi kui ta siis sureb, on ta oma osa pärinud ja see läheb omakorda tema pärijate vahel jagamisele.

4) Üheaegne surm – Kui näiteks vanemad surevad enam-vähem üheaegselt, tuleb siiski arvutada kõigepealt selle pärandi jaotus, kes enne suri (isegi kui küsimus on tundides või minutites), jättes õiglase osa ka selle jaoks, kes küll juba samuti surnud on, aga esimese suremise hetkel veel elus oli. Alles seejärel saab hakata arvutama teisena surnud isiku pärandit.

Kui aga kaks inimest surevad tõesti üheaegselt (näiteks autoõnnetuses või maavärina tagajärjel), tuleks kõigest hoolimata püüda selgeks teha, kes neist enne suri ja kui see ei ole võimalik, siis arvutada nii, et mõlemad teineteiselt pärivad.

5) Kadunud isik – Kui inimene on pikka aega kadunud, läheb otsustamine islamikohtu kohtuniku kätte. Isiku surruks kuulutamiseks tuleb siiski teatud aja oodata.

6) Lahutus – Peale lahutust peab naine ootama kolm menstruaaltsükli, enne kui ta tohib uuesti abielluda (raseduse puhul kuni sünnituseni). Kuni selle aja lõpuni on naine siiski ametlikult oma mehe abikaasa ja kui mees peaks siis surema, on tal õigus oma osale pärandist.

PÄRANDAMISEST KORAANIS

Koraanis võib pärimisseaduse kohta lugeda 2:180, 2:240, 4:7-9, 4:11-12, 4:19, 4:33, 4:176, 5:106-108.

(Märkused)

¹ ehk isapoolne onu

Allikad: <http://www.youtube.com/watch?v=6vYL-aLnUDI>, http://en.wikipedia.org/wiki/Islamic_inheritance_jurisprudence, <http://www.onislam.net/english/shariah/shariah-and-humanity/shariah-and-life/453796-understanding-islamic-laws-of-inheritance.html?Life=>, **Abdelazeem, Sh.** – „**Women in Islam: the Myth and the Reality**“.

ISLAMITEKSTIDE TÕLKIMISEST MAHRI NÄITEL

Autor: Aisha

Hiljuti kirjutasin Tartu Ülikooli tõlkemagistri ühe õigus-
tõlke aine jaoks analüüsiva iseseisva töö õiguskeele ter-
mini näitel. Kuna minu suurim kokkupuude õigustõlkega
põhineb just islamiõigusel, kasutasin ka terminit islami-
õigusest. Mõtlesin, et äkki oleks ka teil korraks huvitav
islamile hoopis teisest perspektiivist – tõlkija omast – lä-
heneda ja seda teksti lugeda, seega valisin siia katkeid
sellest tööst.

SISSEJUHATUS

Viimased kuus aastat olen Eesti moslemite harimiseks
tõlkinud palju raamatuid, loenguid, artikleid, jutlusi, kä-
siraamatuid, *fatwasid*; isegi osa Koraanist ja *hadiithiko-*
gumikest. Kuna alustasin põhimõtteliselt täiesti tühjalt
maalt, olen vastutuse raskust juba algusest peale oma
õlul tundnud. Kuid mida aeg edasi, seda raskemaks see
läheb, sest seda enam ma mõistan, kui vähe ma tege-
likult tean; kui suur on see suutäis, mille olen hammus-
tanud. Kõige raskem on alati spetsiaalsete islami õiguse
terminitega, mille tõlkimisel tuleb teha olulisi valikuid –
kas tõlkida või kasutada tsitaatsõnana ja kui tõlkida, siis
kuidas seda eesti keeles kõige paremini edasi anda. Kui
kord juba mingi sõna kasutusele võtta, tuleks selle juur-
de ka kindlaks jääda, et lugejas mitte segadust tekita-
da. See on aga vahel raske; eriti siis, kui kunagi ammu on
mõni sõna kasutusele võetud, kuid hiljem avastan, et mu
teadmised antud valdkonnas ei olnud veel piisavad ja ta-
haksin kasutusele võetud sõna oma uute teadmiste val-
guses välja vahetada.

Kõigest sellest tingituna on oluline iga pisemgi de-
tail enne läbi kaaluda, kui mõni uus termin kasutusse lä-
heb. Käesolevas töös proovin anda ülevaadet sellest, mi-
da kõike tuleks teada ja analüüsida, enne kui otsustada,
kuidas eesti keeles edasi anda islami abieluõiguses väga
olulist terminit *mahr* [...]

2. ISLAMI ÕIGUSE TUTVUSTUS

Sõna *fiqh*, mida tavaliselt tõlgitakse kui „islami õigus-
teadus“ tähendab araabia keeles „mõistmine“, „tead-
mine“, „intelligentsus“ ja käib kõigi teadusharude koh-
ta (näiteks: *fiqh al-lugha* ehk „keele mõistmine“ = leksi-

koloogia), kuid üksinda kasutades on tema tähenduseks
kujunenud „islami õigusteadus“.¹

Fiqh on akadeemiline ala, mille ülesandeks on šariaa-
di – *šarī'a* – kirjeldamine, defineerimine ja uurimine.² Ot-
sekohe tuleks lisada, et tegu ei ole lihtsalt niisama sea-
dustega, islami õigusteadus saab olla vaid Koraani ja
sunnaga kooskõlas ja seega ei käi siia alla ükski seadus,
mis oleks nende allikatega vastuolus. Samuti on oluline
teada, et *fiqh* kujutab endast „elukodeksit“, mis mää-
rab moslemite igapäevaelu ja teod. Siia alla käivad nii
religioosse kultusega seotud küsimused (*'ibādāt*) kui ka
ühiskondlikud suhted (*mu'āmalāt*), mis praktikas tähen-
dab, et *fiqh* on palju laiahaardelisem kui kristlaste kaano-
niseadus või ükskõik millise lääneriigi tsiviilseadus.³

Islami õpetlaste esimeseks mureks oli defineerida ja
tuletada kõik Koraanis ja sunnas olevad seadused. Sel-
lest seisukohast lähtudes võib *fiqhi* defineerida eelkõige
kui „mõtlemist, loogilist tuletamist“ ja mitte kui „kindlat
teadmist“ (*'ilm*). Seaduste defineerimise ja tuletamisega
hakkasid tegelema prohvet Muhammedi kaaslased kohe
peale tema surma. Nende järeltulijad jätkasid oma isade
tööd ning järgnev põlvkond hakkas juba tegelema õi-
guskoolkondade rajamisega.⁴

Teisel ja kolmandal sajandil peale islami tekkimist ku-
junesid välja kõik tänapäeval teada olevad suured õigus-
koolkonnad ja islami õigusteadusele pandi alla tugev
põhi. Palju tegeldi ka puhtalt koraaniteaduse, *hadithide*
analüüsi ja grammatilise analüüsiga.⁵

Usūl al-fiqhiks nimetatakse islami õigusteaduse allikaid.
Kõige levinumalt kasutatava süsteemi järgi on **neli pea-
mist allikat**. Kaks esimest neist on loomulikult **Koraan**
ja **sunna**. Nende teaduslik kasutus sõltub kolmandast ja
neljandast allikast.⁶

Kolmandaks allikaks peetakse **analoogilist võrdlust**
ehk *qiyāsi*: kui tahame näiteks praktikas määratleda, kas
mingi asi on *halal* (lubatud) või *haram* (keelatud), siis saa-
me seda teada võrreldes seda millegagi, mille staatus on
kindlalt teada ja mis on sellele asjale sarnane, või võrrel-
des seda asja vastupidisega, või võrreldes rohkemat vä-
hemaga, või siis vähemat rohkemaga.⁷

1 Amer, M. (2010). *Simplified Fiqhi Encyclopedia*. Cairo: New Vision, lk 4.

2 *Ibid*, lk 5.

3 Philips, A.B. (2005). *Islamic Studies, Book 1 (Intermediate Level)*. Riyadh: International Islamic Publishing House, lk 129-130.

4 *Ibid*, lk 133.

5 *Ibid*, lk 135.

6 *Ibid*, lk 152.

7 Philips, A.B. (2005). *Islamic Studies, Book 1 (Intermediate Level)*. Riyadh: International Islamic Publishing House, lk 133.

Neljandaks allikaks peetakse **kogukonna ühist arvamust** millegi suhtes ehk *izmā'*d. Siin on lahkarvamusi selles suhtes, keda pidada selleks kogukonnaks, kas 1) vaid Muhammedi kaaslasti, kes tema kõrval elasid või 2) islami-kogukonda üldse, läbi aja ja ruumi.⁸

Neljale peamisele allikale lisanduvad veel ka **kaks kõrvalist allikat**. Nendest esimene ja olulisem on **isiklik arvamus** ehk *ra'y*.⁹ Teiseks kõrvaliseks allikaks on **komme** ehk *'urf*. Selle all on mõeldud võimalust tuletada seadusi ka nendest seadustest ja kommetest (näiteks pärslaste, kristlaste või juutide seadustest ja kombestikust), mis on antud rahva keskel olnud juba enne islami tulekut ja seega väga juurdunud rahva mentaliteeti, kuid mis ei ole samas vastuolus Koraanis ja sunnas kirjas olevaga.¹⁰

2.1. ISLAMI ABIELUÕIGUS

Islami abieluõigust nimetatakse araabia keeles *fiqh un-nikāh*. Islami õigusteaduse raamatutes räägitakse abielust reeglina peale kaubandust, kuna abieluleping on üks tüüp ärilepingutest. Siin ei ole mõeldud muidugi seda, et mees selle lepinguga endale naise ostab või naine mehe, vaid abieluleping on mingil määral nagu äritehing, kuna läbi selle lepivad kaks osapoolt kokku millegi kasutamises, mis enne oli keelatud – seksuaalsuhted nimelt. *Aqd un-nikāh* tähendabki araabia keelest otse tõlgituna „abieluleping“ ehk „seksuaalühthe leping“. Kuna see siiski erineb teistest ärilepingutest, on selle jaoks islami õigusteaduse raamatutes eraldi peatükk.¹¹

Abielu on islami seaduse kohaselt üks Jumala märkidest. Koraanis on kirjas: „*Ja üheks Tema märkidest on, et Ta lõi teile teist endist kaasas, et võiksite neist lohutust leida ja Ta lõi teie vahele südamlikkuse ja halastuse. Kindlasti on selles märgid inimeste jaoks, kes mõtisklevad.*“¹² Vaid koos saab paar olla täiuslik. Koraanis on ka kirjas: „... *Nemad on teile rüüks ja teie olete neile rüüks...*“¹³ Seega abikaasad on nagu üksteise rõivad – ilma riieteta oleme alasti, ei ole täiuslikud; riided kaitsevad meid päikese ja külma eest, abikaasa on aga islami arusaama järgi kaitse ebaseadusliku seksuaalvahekorra eest. Mees vajab naist ja naine vajab meest, ilma teineteiseta ei saa nad täisväärtuslikku elu elada. Prohvet Muhammed on öelnud: „*Naised ja me-*

hed on nagu üksteise kaksikpooled – nad vajavad teineteist, et olla täiuslikud.“ (Al-Bukhari).

Selleks, et abielu islami seaduse järgi teostatav oleks, peavad täidetud olema viis eeltingimust, kaks abielu teostuse alustala ja abielu kinnitaja. Kui midagi neist on puudu, ei ole abielu kehtiv ja selle võib ka hiljem annulleerida. Näiteks, isegi kui naine kümme aastat peale abiellumist läheb kohtusse ja tunnistab, et ta ei olnud abieluga nõus ning teda sunniti, võib kohtunik tema palvel abielu annulleerida.¹⁴

Abielu eeltingimused ehk *šurūt un-nikāh* on:

1. pruudi ja peigmehe täpsustamine (näiteks: kui kellelgi on rohkem kui üks tütar, siis ei saa öelda, et abielluvad selle poeg ja selle tütar);

2. õigus islami seaduse järgi abielluda (st ei tohi olla keeldu läbi vere-, abielu- või imetamissidemete);

3. kohal peab olema *wali* ehk pruudi õiguste kaitsja (reeglina ta isa);

4. abieluks peab olema nii mehe kui naise nõusolek ja

5. kohal peab olema kaks tunnistajat.

Abielu teostuse alustalad ehk *rukain un-nikāh* on:

1. ettepanek,

2. nõusolek.

Abielu kinnitajaks on *mahr*.¹⁵

2.1.1. Mis on *mahr*?

Mahr ehk teise sõnaga *sadaaq* on kingitus, mille mees peab islami seaduse järgi abielludes oma tulevasele naisele tegema. Tegemist ei ole aga tavalises mõttes kingi-

8 *Ibid*, lk 140.

9 Uute seaduste tekitamise kontekstis on tegemist loomulikult õpetlaste arvamusel. Selleks, et arvamust seadusandluses kasutada, peab see põhinema eelnevatel teadmistel juba kehtiva seaduse kohta.

10 *Ibid*, lk 142.

11 Qadhi, Y. (2010). *Fiqh of Marriage*. Audio-loeng. URL (kasutatud 10. oktoober 2010) <http://www.audioislam.com/?subcategory=Marriage>.

12 Koraan 30:21, tähenduse tõlge Kätlin Hommik.

13 Koraan 2:187, tähendust tõlge Kätlin Hommik.

14 Qadhi, Y. (2010). *Fiqh of Marriage*. Audio-loeng. URL (kasutatud 10. oktoober 2010) <http://www.audioislam.com/?subcategory=Marriage>.

15 *Ibid*.

tusega, kuna *mahr* on abiellumisel kohustuslik ning naine ise määrab, mida ta saada tahab.^{16 17}

Igal abielul peab olema *mahr*. Olgu see mehe või naise poolt välja öeldud või mitte, *mahr* peab olema ja ilma selleta ei ole abielu. Soovitav on abiellumise ajal *mahri* summa välja öelda, kuid see ei ole kohustuslik. Prohvet Muhammedi eluajal abiellus üks naine, kelle *mahri* summat ei öeldud välja ja ta mees suri. Tekkis küsimus, kui palju peaks talle *mahri* andma? Prohvet ei noominud sellepärast, et *mahri* summat ei olnud täpsustatud, vaid käskis talle anda tema staatuse järgi (st kui palju tema staatusega naised tavaliselt saavad).¹⁸

Mahriks võib anda ükskõik mida, millel on mingi väärtus, seega miinimumi ei ole. Isegi füüsilist tööd võib *mahrina* anda – näiteks lubada *mahrina* kaks aastat naise põldu korras hoida või õpetada naisele Koraani jne. „Sahih Al-Bukhari“ *hadiithikogumikus* on kirjas, et Prohvet ütles: „Leidke *mahr*, isegi kui see on raudsõrmus“, st peaaegu väärtusetu ese. Üks *hadiith* jutustab meile mehest, kes ei leidnud *mahriks* midagi anda. Prohvet küsis, kas ta teab Koraani ja mees vastas jaatavalt, seega lubas Mu-

16 Qadhi, Y. (2010). *Fiqh of Marriage*. Audio-loeng. URL (kasutatud 10. oktoober 2010) <http://www.audioislam.com/?subcategory=Marriage>.

17 „...Viimaks jõudis kätte 18. juuli, meie registreerimispäev. Toiming oli pidulik, kuid sugugi mitte selline, millist mina olin harjunud nägema. Kõigepealt küsiti minult, kas olen üldse abieluga nõus. Islami seaduse kohaselt on nimelt üheks abielu alustalaks naise nõusolek. Kui naine nõus ei ole või kui ta hiljem kohtus tunnistab, et teda abieluks sunniti, kaotab abielu automaatselt kehtivuse. Mina olin loomulikult nõus. Seejärel, kuna minu isa kohal ei olnud, määrati minu õiguste kaitsjaks üks ametnikest, kes kohe tegi tähtsa näo pähe ning uuris minult, mida ma kaasavaraks soovin. Nimelt on islami abielu kehtetu ka ilma peigmehelt pruudile (NB! Mitte pruudi isale!) makstava kaasavarata. See raha või vara jääb naisele ja kellelgi ei ole õigus seda puutada. Sellega on noorikutel võimalik ka potentsiaalseid ebameeldivaid kosilasi viisakalt minema saata, küsides liialt suurt kaasavara. Mina muidugi midagi ei tahtnud, kuid selle peale ütles ametnik: „Midagi peab olema. Prohvet Muhammed, Jumala rahu ning õnnistus olgu temaga, lubas oma tütre Fatima mehele raudsõrmuse eest, mille ta ise tulevasele väimehele andis, kuna tolle ei olnud midagi.“ Mõtlesin veidi. „Heakene küll, siis ma tahan, et mu mees mind terve elu igaks hommikupalveks ärataks.“ See soov tundus kõigile ametnikele nii naljakas, et ühel neist tulid isegi pisarad suurest naerust silma. „Jah, tõesti, naised on läinud mehele ka Koraani värsside õpetamise eest, kui mehel muud pakkuda ei ole olnud, aga seda kuulen ma küll esimest korda. Kas tahad oma mehe õnnetusse saata? Keegi ei ole võimeline terve elu igal hommikul korralikult palveks tõusma! Küsi parem siis juba suurt hunnikut kulda, seegi on lihtsam sulle anda.“ Jäin uuesti mõttesse. Siinkohal tuli mulle appi aga teine ametnik. „Heakene küll, kui sa nagunii midagi ei taha, siis paneme kirja lihtsalt Koraani, mille mees peab sulle ostma, kas sobib?“ „Sobib.“ (Hommik-Mrabte, K. (2010). *Minu Maroko*. Tartu: Petrone Print, lk 38-39.)

18 Qadhi, Y. (2010). *Fiqh of Marriage*. Audio-loeng. URL (kasutatud 10. oktoober 2010) <http://www.audioislam.com/?subcategory=Marriage>.

hammed tal abielluda Koraani õpetamise eest (kuna see on väärtus, mille eest võib ka tasu saada). At-Tirmidhi on edastanud *hadiithi*, mille kohaselt üks mees pidi naisele *mahrina* andma kingapaari ja Prohvet küsis, kas naine on sellega rahul ja naine vastas jaatavalt.¹⁹

Suur enamik islami õpetlasi ütleb, et ka maksimumi *mahril* ei ole. Anda võib nii palju kui tahate. Koraanis on kirjas: „Ja kui tahate ühe naise teise vastu vahetada (st ühest lahutada ja teisega abielluda) ja olete ühele neist (st sellele, kellega abielus oldi) andnud suure hulga (*mahri*, kingitusi), siis ärge võtke sellest midagi tagasi. Kas võtaksite selle ebaõigluses ja selges patus?“²⁰

Seega võib *mahriks* olla ükskõik kui suur hulk. Samas soovitatakse, et *mahr* oleks võimalikult väike, kuna Muhammed on selgitanud, et õnnistatuimad on abielud, millel on lihtne *mahr*. Ta enda tütar Fatima abiellus vaid raudsõrmuse eest, mille tema mehele, Alile, andis *mahri* jaoks Muhammed ise.²¹

Mehe kohustuseks on naisele *mahr* anda, samas on naisel võimalus ka *mahrist* keelduda. Mees ei tohi teda muidugi selleks sundida ega ka emotsionaalselt välja pressida. Koraanis on kirjas: „Kui nad aga teile sellest midagi ise loovutavad, siis kasutage seda südame rahus ja kergelt (st teades, et see on seaduslik).“²²

3. TERMINI MAHR TÕLKIMISEST

3.1. MAHR VS SADAAQ

Kuigi inglise- ja prantsusekeelsetes tekstides kasutatakse reeglina vaid sõna *mahr* või selle erinevaid tõlkeid, esineb originaaltekstides (st arabiakeelsetes) tihti ka sünonüüm *sadaaq*. Oma analüüsi alustaksingi sellest, mida need sõnad tähendavad ja kuidas erinevad allikad neid defineerinud on.

Terminile *mahr* võib modernse standard araabia keele sõnastikust²³ leida järgmise vaste:

مَهْرٌ ج مَهْوَرٌ (*mahr*, mitm. *muhūr*) – dot (kaasavara); enjeu (panus); prix (hind); rançon (luna, lunaraha); sceau (pitsat, pitser); signet (järjehoidja, lugemismärk); tampon (puhver)

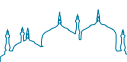
19 Qadhi, Y. (2010). *Fiqh of Marriage*. Audio-loeng. URL (kasutatud 10. oktoober 2010) <http://www.audioislam.com/?subcategory=Marriage>.

20 Koraan 4:20, tähenduse tõlge Kätlin Hommik.

21 Qadhi, Y. (2010). *Fiqh of Marriage*. Audio-loeng. URL (kasutatud 10. oktoober 2010) <http://www.audioislam.com/?subcategory=Marriage>.

22 Koran 4:4, tähenduse tõlge Kätlin Hommik.

23 Reig, D. (1999). *Dictionnaire arabe-français, français-arabe*. Paris: Larousse.

Klassikalise standard araabia keele sõnastikus²⁴ aga seisab ainult:

مَهْرٌ جُ مَهْرٍ (mahr, mitm. muhūr) – dot (kaasavara)

Sadaaқи kohta on modernse standard araabia keele sõnaraamatus järgnev kirje:

صَدَاقٌ جُ صَدَاقٍ (ṣadāq, mitm. ṣuduq) – dot (kaasavara), *contract de mariage* (abieluleping)

Klassikalise standard araabia keele sõnastikus seisab ainult:

صَدَاقٌ جُ صَدَاقٍ (ṣadāq, mitm. ṣuduq) – dot (kaasavara)

Seega on näha, et klassikalisest keelest tänapäeva kirjakeelde kandudes on mõlemad terminid teinud läbi tähenduse laienemise, eriti mahr. Kuna hadiithid, millest abieluõigus tuleneb, pärinevad klassikalise keele ajast, tuleks tõlkimisel kasutada vaid klassikalise keele sõnastikus pakutavat vastet.

Uurisn täpsemalt ka nende kahe termini erinevaid definitsioone. Mahri kohta leidsin kolm arvestatavat definitsiooni:

1. „Bridal money given by the husband to the wife at the time of marriage.”²⁵

2. „Bridal money given by the husband to the wife at the time of marriage. The amount is to be decided by the bride and when obtained, the money or property is entirely hers with no one's share in it to any extent. She may not be asked to spend part or whole of it for her own marriage [...] or on new household. [...] If a woman forgives her Mahr, but subsequently changes her mind, and demands to be given, she must be given by the husband or the heir.”²⁶

3. „In Islam, mahr (Arabic: مهر, «dowry»; also transliterated mehr, meher, or mahrieh) is an amount of money (but not necessarily) paid by the groom to the bride at the time of marriage (nikah) which she can spend as she wishes. The English concept of «dower», the gift of funds to the wife in the event she becomes widowed, closely approximates mahr, but is not the same. Mahr is a mandatory gift (or promise thereof) given by the groom to the bride either at time of marriage or later. Unlike a bride price, however, it is given directly to the bride and not to her father. Although the gift

24 Al-Fara'id arabe-français (1971). Beirut: El-Mashreq Publishers.

25 Khan, M.M. (1997). *The Translation of the Meaning of Sahih Al-Bukhari: Arabic-English*, köide 9. Riyadh: Darussalam. (Kogumiku lõpus on seletav islamiterminite sõnastik.)

26 Islamic Encyclopedia, URL (kasutatud 20. aprill 2012) [http://www.islamicencyclopedia.org/\(S\(edpuj055xhqsvkqdgiiexyu1\)\)/Default.aspx?Page=Mahr&NS=&AspxAutoDetectCookieSupport=1](http://www.islamicencyclopedia.org/(S(edpuj055xhqsvkqdgiiexyu1))/Default.aspx?Page=Mahr&NS=&AspxAutoDetectCookieSupport=1)

is often money, it can be anything agreed upon by bride and groom such as a house or viable business that is put in her name and can be run and owned entirely by her if she chooses. The terms «dowry» and «bride price» are sometimes used to translate mahr, but these are misleading. There is no concept of dowry in Islam.”²⁷

Sadaaқи kohta Muhammed Muhsin Khani seletav islamiterminite sõnastik ja Islamic Encyclopedia vastet ei anna. Wikipedia saadab aga uuesti mahri definitsiooni juurde. Selles ei ole iseenesest midagi imestamisväärset – nagu juba varem mainitud sai, kasutatakse läänemaailma keeltes rohkem just vastet mahr ja erinevaid tõlkeid sellest. Probleemi see ei tekita, kuna nagu meie sõnaraamatuotsing näitas, on mahr ja sadaaқи klassikalises keeles täielikud sünonüümid, lihtsalt tuletatud erinevatest tüvedest: tüvi M-H-R väljendab täiust, suuri teadmisi, välja teenitust, ülesande täitmist jmt (sest mahr on mehe esimene kohustus oma naise suhtes ja see asi, mis nende abielulepingu kehtivaks muudab), samal ajal kui -D-Q väljendab sõprussidemeid, andmist, tõde, siirust, ausust, õigust jmt (sest sadaaқи on naise esimene õigus oma mehe üle ja sellega kinnitatakse nende ausad, siirad jne kavatsused abieluks, nende sõprussidemed edaspidiseks eluks).

3.2. TÕLKIMINE INGLISE KEELDE

Kuna oleme endale nüüd täpselt selgeks teinud, mis infot termin mahr (või ka sadaaқи) endas sisaldab, tuleks järgmiseks uurida, kuidas professionaalsed ja suure kogemusega tõlkijad seda muudes keeltes edasi andnud on.

Olen kokku puutunud inglise- ja prantsusekeelsete tõlgetega. Kuna prantsuse keelde on spetsiifilist abieluõigust araabia keelest suhteliselt vähe tõlgitud²⁸, siis otsustasin oma väikeses uurimuses keskenduda vaid inglisekeelsetele tõlgetele. Aga milliseid allikaid kasutada?

Loomulikult alustasin Koraanist. Kõigist keeltest on vist just inglise keelde Koraani kõige enam tõlgitud ja seda on teinud mitmed tõlkijad, kellel on ühtviisi väga hea tase nii klassikalises araabia keeles, islami õiguses kui ka inglise keeles. Seega peaks Koraani tähenduse tõlgetest tulev info olema kõige adekvaatsem. Miinuseks on aga see, et Koraan on selles küsimuses sõna võtnud vaid üks kord – 4. peatüki 4. vārsis. Analüüsi jaoks valisin neli enda äranägemise järgi parimat tõlget läbi aegade – Saheeh Internationali, Muhammed Muhsin Khani, Muhammad Yusuf Ali ja Marmaduke Pickthalli omad.

27 Wikipedia, URL (kasutatud 20. aprill 2012) <http://en.wikipedia.org/wiki/Mahr>

28 Kõigist kanoonilistest hadiithikogumikest on prantsuse keelde tõlgitud vaid üks ja seegi valikuliselt (9 kõite asemel 2 kõidet valitud hadiithidega).

1. „And give women (upon marriage) their **(bridal) gifts** graciously ...”²⁹

2. „And give to the women (whom you marry) their **Mahr** (obligatory bridal-money given by the husband to his wife at the time of marriage) with a good heart ...”³⁰

3. „And give the women (on marriage) their **dower** as a free gift ...”³¹

4. „And give unto the women (whom ye marry) **free gift of their marriage portions** ...”³²

Võrdlus muutis aga küsimuse veelgi keerulisemaks, kui see juba oli, kuna kõik neli on valinud termini edasi andmiseks erinevad sõnad. Seega otsustasin võrdlusesse liisada islami teise seaduste allika – *hadiithid*.

Viimastel aastakümnetel on selle nimel väga palju pingutatud, et võimalikult palju *hadiithikirjandust* ka araabia keele oskuseta inimestele kättesaadav oleks. Prantsuse keelde on tõlgitud vaid üks *hadiithikogu* ja sedagi osaliselt, samal ajal kui inglise keeles on nüüd olemas terve kanooniliste *hadiithikogude* kollektsoon: Al-Bukhari, Muslimi, Abu Dawudi, At-Tirmidhi, An-Nasai ja Ibn Majah' kogud.

Hadiithikogudes on *hadiithid* jaotatud teemade järgi ja igas kogus on reeglina olemas ka abielu puudutav peatükk koos vastavate alapeatükkidega. Uurisin kõigi kuue kogu abielu peatükke. Oma suureks üllatuseks leidsin, et ainult Al-Bukhari kogu tõlkes³³ oli kasutatud tsitaatsõna *mahr* (isegi, kui originaalis oli kirjas *sadaaq*; arvatavasti kuna *mahr* on läänes tuntum), samal ajal kui nii Muslimi³⁴, Abu Dawudi³⁵, At-Tirmidhi³⁶, An-Nasai³⁷ kui ka Ibn Majah³⁸ kogude tõlgetes olid *mahr* ja *sadaaq* tõlgitud sõnadega „dowry“ või „dowries“. Püüdsin selgusele jõuda, kas tegemist on kokkusattumuse või millegi muuga ja jõudsin

29 The Qur'an – Arabic Text with Corresponding English Meanings, (1997). Riyadh: Saheeh International.

30 Al-Hilali, M.T. & M.M. Khan (2000). Interpretation of the Meaning of the Noble Qur'an in the English Language. Riyadh: Darussalam.

31 Ali, M.Y. (1999). The Meaning of the Holy Qur'an. New York: Amana Publications.

32 Pickthall, M. (1992). The Koran. New York: Everyman's Library.

33 Khan, M.M. (1997). The Translation of the Meaning of Sahih Al-Bukhari: Arabic-English, köide 7. Riyadh: Darussalam, lk 19-116.

34 Al-Khattab, N. (2007). English Translation of Sahih Muslim, köide 4. Riyadh: Darussalam, lk 15-89.

35 Qadhi, Y. (2008). English Translation of Sunan Abu Dawud, köide 2. Riyadh: Darussalam, lk 499-568.

36 Abu Khaliyl (2007). English Translation of Jam'i' At-Tirmidhi, köide 2. Riyadh: Darussalam, lk 451-515.

37 Al-Khattab, N. (2008). English Translation of Sunan An-Nasa'i, köide 4. Riyadh: Darussalam, lk 82-190.

38 Al-Khattab, N. (2007). English Translation of Sunan Ibn Majah, köide 3. Riyadh: Darussalam, lk 57-152.

järeldusele, et viie kogu tõlgetes sama vaste kasutamine on arvatavasti meeskonnatöö tulemus, kuna Al-Bukhari kogu tõlge oli kõige varasem ja töö iseseisev (kuigi samalt väljaandjalt), samal ajal kui ülejäänud viis on välja antud peaaegu üheaegselt ja ühtede kogude tõlkijad on teiste toimetajad.

Kolmandale katsele otsustasin minna Internetti ehk lihtsalt *google'dada* teemat „islamic marriage“ ja vaadata, kuidas on *mahr* edasi antud. Otsustasin välja kirjutada kümne esimese asjaliku teksti valiku. Kasutatud oli: 1) *mahr*³⁹, 2) *mahr* ja *bridal gift*⁴⁰, 3) *dowry*⁴¹, 4) *dower*⁴², 5) *mahr*⁴³, 6) *mahr*⁴⁴, 7) *mahr* ja *marriage gift*⁴⁵, 8) *dowry*⁴⁶, 9) *mahr*⁴⁷ ning 10) *mahr* ja *marriage gift*⁴⁸.

Oma väikese uuringu tulemusena leidsin, et kasutusel oli neli põhilist varianti:

1. *mahr* (9 korda),
2. *dowry* (või *dowries*) (8 korda),
3. *bridal / marriage gift(s)* (5 korda),
4. *dower* (2 korda).

3.3. TÕLKIMINE EESTI KEELDE

39 Wikipedia, URL (kasutatud 20. aprill 2012) http://en.wikipedia.org/wiki/Islamic_marital_jurisprudence#Mahr

40 Huda. The Islamic Marriage Contract: Required Elements for a Legal Islamic Marriage. URL (kasutatud 20. aprill 2012) <http://islam.about.com/od/marriage/a/contract.htm>

41 Doi, A.R. Marriage. URL (kasutatud aprill 2012) http://www.islamswomen.com/marriage/intro_to_marriage.php

42 Al-Sadlaan, S. The Fiqh of Marriage in the Light of the Quran and Sunnah. URL (kasutatud 20. aprill 2012) <http://www.hilalplaza.com/thefiqhofmarriageinthelightofhequranandsunnah-muslimmatrimonialsinislam.aspx>

43 Islamic Society of North America, Marriage Ceremony in Islam: the Basics. URL (kasutatud 20. aprill 2012) http://www.zawaj.com/articles/marriage_ceremony_basics.html

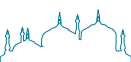
44 Assadullah, M.M. Wedding in Islam. URL (kasutatud 20. aprill 2012) <http://www.zawaj.com/articles/weddingmir.html>

45 Hussaini, M.M. An-Nikah – the Marriage. URL (kasutatud 20. aprill 2012) <http://www.soundvision.com/info/Islam/marriage.nikah.asp>

46 Rizwi, S.H. Islamic Marriage. URL (kasutatud aprill 2012) <http://www.al-islam.org/marriage-handbook/>

47 Dodge, C.H. The Islamic Marriage Ceremony. URL (kasutatud 20. aprill 2012) <http://www.netplaces.com/understanding-islam/islamic-married-life/the-islamic-marriage-ceremony.htm>

48 Mohammed, S. On Marriage in Islam. URL (kasutatud 20. aprill 2012) <http://www.jannah.org/sisters/marr.html>

Jõudnud selgusele, milliseid vasteid inglise keelde tõlkijad ja inglise keeles kirjutajad on kasutanud, jäi vaid üle vaadata, mida peaks kasutama eesti keelde tõlkides või eesti keeles kirjutades.

Esimese variandiga erilisi probleeme ei esine – tsistaat-sõna *mahr* inglise keeles jääks ka tsitaatsõnaks *mahr* eesti keeles. Mulle isiklikult tundub see variant kõige õigem ja kindlam, sest sellisel juhul ei oleks karta mingit tähenduse muutumist või moonandumist, kuna esimesel kasutusel saaks juurde lisada täpse definitsiooni. Samas tuleb märkida, et isegi kui moslemite jaoks mõeldud tekstide puhul on eelistatav originaaltermineid säilitada, oleks mitte-moslemite ja moslemitest algajate puhul kasulikum siiski kasutada midagi lihtsamat, midagi omakeelset.

Sõnal *dowry* on tänapäeva inglise keeles mitu tähendust: 1) „*money and / or property that, in some societies, a wife or her family must pay to her husband when they get married*“ ja 2) „*money and / or property that, in some societies, a husband must pay to his wife's family when they get married*“⁴⁹. Teise definitsiooni järgi võiks *dowry mahri* tõlkeks isegi peaaegu sobida, kuigi *mahril* on siiski üks väga oluline erinevus võrreldes *dowry* teise tähendusega – *mahr* on pruudile ja mitte tema perele. Silveti inglise-eesti sõnaraamatu järgi tähendab *dowry* eesti keeles „kaasavara“ või „veimevakk“⁵⁰. Neist kahest ei sobi aga kumbki, kuna „kaasavara“ tähendab eesti keeles „tütrele abiellumisel isakodust kaasa antav vara“⁵¹ ja „veimevakk“ tähendab 1) „suurem vakk veimede hoidmiseks ja pulmades jagamiseks“, 2) „veimekirst, kaasavarakirst“ ja 3) „kaasavara; veimed“⁵², kusjuures „veimed“ tähendab „mõrsja kingid pulmalistele“; (hilisemal ajal ka:) kaasavaraks v. pulmakingituseks saadud riided, nõud, ehted jm⁵³. Kuna *mahr* oma tähenduselt ei ole ei „tütrele abiellumisel isakodust kaasa antav vara“ ega „mõrsja kingid pulmalistele“, ei tohiks eesti keeles „kaasavara“ ja „veimevakka“ *mahri* tähenduses kasutada. Äärmisel juhul võiks sobida „veimed“ kui „pulmakingituseks saadud riided, nõud, ehted jm“, kuid see ei ole kaugelki mitte piisavalt täpne – termin jätab selgitamata kelle kingitus see on (peiu või külaliste), et see on abielu sõlmimisel kohustuslik ja et see

võib olla ka rahaline, vaimne või füüsiline and. Pealegi ei ole eestikeelne sõna „veimed“ üldkasutatav ja üldtuntud.

Bridal / marriage gifti tähendus on sõnaraamatu abitaigi selge ja seda võiks eesti keelde tõlkida tuntud liitsõnaga „pulmakink“. Antud sõna võiks isegi sobida, kuna sellel on kaks tähendust: „kink noorpaarile“ ja „peigmehe kink mõrsjale“⁵⁴. Teine tähendus sobib ideaalselt, kuid tekstis tuleks arvatavasti siiski täpsustada, et mõeldud on just seda teist tähendust ja et see on islami abielu kohustuslik.

Kaks korda oli analüüsitud tõlgetes ja kirjutistes kasutatud ka sõna *dower*, mida mul oma Oxfordi sõnaraamatust leida ei õnnestunud, kuna tegemist on *of Current English* sõnaraamatuga, kuid *dower* on väga vana sõna. Internetist leidsin järgneva vaste: „*The part or interest of a deceased man's real estate allotted by law to his widow for her lifetime. Also called dowry.*“⁵⁵. Silvet annab sõnale *dower* järgnevad vasted: 1) „lesknaise elatis“, 2) „elatusraha“ ja 3) „kaasavara“⁵⁶, millest ükski tegelikult *mahri* tähistama ei sobi.

Kuna varem olin analüüsiks kasutanud erinevaid inglisekeelseid tõlkeid ja kirjutisi, siis mõtlesin, et võiksin võrdluseks vaadata ka seda, kuidas teised tõlkijad on mahri probleemi eesti keeles lahendanud. Alustasin loomulikult Eesti ainsast ametlikult ilmunud Koraani tähenduse tõlkest⁵⁷, kus 4. peatüki 4. värsi kohal seisab: „Andke naistele nende kuuluv mõrsjaluna ...“. Internetis ringi vaadates paistis, et kui üldse eesti keeles sel teemal juttu on tehtud, siis kasutatud on just seda sõna, samas kui eesti keeles tähendab „mõrsjaluna“ „luna, mida peigmees maksab mõrsja omastele“⁵⁸ ja seega ei vasta see üldse islami mahrile – maksja on küll õige, aga saaja mitte. Sellega seoses tuleb mul meelde, et kui ma kunagi oma Kuveidis allkirjastatud abielulepingu Eesti ainsale teisele araabia filoloogile (sest ise ma oma dokumenti ju tõlkida ei või) tõlkida saatsin ja sain tagasi paberi, millel muu hulgas seisis: „Mees on nõus andma pruudiluna ...“, olin ma hetkeks kohutavalt solvunud ideest, et mu mees selle paberi järgi oleks juskui pidanud mind kellegi käest välja lunastama. Siin mängib suurt rolli arvatavasti tõsi-asi, et eestlastel ongi üldiselt arvamused, nagu moslemist

49 Oxford Advanced Learner's Dictionary (Of Current English) (2010). Oxford: Oxford University Press.

50 Silvet, Johannes (2009). Inglise-eesti sõnaraamat. Tallinn: TEA.

51 Eesti keele seletav sõnaraamat. Kaasavara. URL (kasutatud 20. aprill 2012) <http://www.eki.ee/dict/ekss/index.cgi?Q=kaasavara&F=M>

52 Eesti keele seletav sõnaraamat. Veimevakk. URL (kasutatud 20. aprill 2012) <http://www.eki.ee/dict/ekss/index.cgi?Q=veimevakk&F=M>

53 Eesti keele seletav sõnaraamat. Veimed. URL (kasutatud aprill 20. 2012) <http://www.eki.ee/dict/ekss/index.cgi?Q=veimed&F=M>

54 Eesti keele seletav sõnaraamat. Pulmakink. URL (kasutatud aprill 20. 2012) <http://www.eki.ee/dict/ekss/index.cgi?Q=pulmakink&F=M>

55 The Free Dictionary. Dower. URL (kasutatud aprill 20. 2012) <http://www.thefreedictionary.com/dower>

56 Silvet, Johannes (2009). Inglise-eesti sõnaraamat. Tallinn: TEA.

57 Udam, H. (2007). Koraan. Tallinn: AS Bit.

58 Eesti keele seletav sõnaraamat. Mõrsjaluna. URL (kasutatud aprill 20. 2012) <http://www.eki.ee/dict/ekss/index.cgi?Q=m%C3%B5rsjaluna&F=M>

mehed ostaksid endale naise perekonnalt naise.⁵⁹ Isiklikud tunded ei ole siinkohal muidugi argument, kuid õnneks „Eesti keele seletav sõnaraamat“ toetab minu arvamust.

Kõike seda arvesse võttes pean ma nentima, et sõelale paistab olevat jäänud kaks võimalust:

59 „... Samal õhtul, kui Najatiga televiisorist naabrinnase pulmatralli vaatame, lapib Mustapha mu ette lauale seitse ilusat nahast suveniirkaamelit. „Sinu isale,“ ütleb ta mu küsivat pilku märgates. „Kas sa ei mäleta, kui temaga ükskord MSNis rääkisime ja ta ütles, et tema tahab oma tütre eest 70 kaamelit? Sain hinna seitsme peale maha kaubelda.“ Jah, eks ta ole – kogu lääneühiskond paistab arvavat, et naised lähevad siin kaamelite eest mehele. Ja kaamelid lähevad muidugi pruudi isale, mitte pruudile endale. Miks ei peaks siis ka minu isa oma osa küsima. Ja miks ei peaks Mustapha temaga kaasa mängima, kui turistide meeleheaks teevad seda pea kõik suveniiripoodnikud, kui mõne emanda tütre eest emanda suurimaks meeleheaks suure hulga kaameleid pakuvad. Ja loomulikult ostab too emand siis nänni just selle kaupmehe käest. Mustapha isal aga näib sellest väikesest mängust teine arusaam olevat. „Misjaoks need?“ küsib ta pojalt arusaamatult. Mustapha seletab. Isa küsiv pilk peatub minul, siis jälle pojalt. Ta paistab olevat täielikus hämmingus. „Ma ei tea, mismoodi t e i l seal asjalood on, aga m e i l siin naisi ei osteta!“ teatab ta mulle tähtsalt. Mustaphal kulub veel tükk aega, et oma isale selgitada, mis tegelikult toimub ...“ (Hommik-Mrabte, K. (2010). Minu Maroko. Tartu: Petrone Print, lk 148-149.)

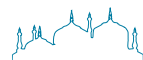
1. jätta *mahr* tõlgitavasse teksti sisse tsitaatsõnana ja vajadusel (kui tekst seda ise ei tee) lisada selgitav märkus või

2. kasutada samadel tingimustel eestikeelset vastet „pulumakink“.

KOKKUVÕTE

Kokkuvõtteks võin öelda, et kuna eesti keel ja arabia keel on oma struktuurilt, kujunemisloolt ja sõnavara ulatusest väga erinevad, on nende vahel häid tõlkeid teha suhteliselt keeruline ülesanne. Eriti keerulised on igasugused islami seadusi puudutavad tekstid, kuna seal ei ole eksimisruumi – moslemid seavad nende järgi oma elu. Seega tuleks erinevate terminite tõlkimisel olla väga ettevaatlik ja silmas pidada, et originaalkeele termini sisu ja mitte ainult vorm või ligikaudne tähendus saaks edasi antud.

Analüüsinud termini *mahr* sisu ja erinevaid tõlkevariantes nii inglise kui ka eesti keeles, pakun et kõige õigem oleks jätta *mahr* tõlgitavasse teksti sisse tsitaatsõnana ja vajadusel (kui tekst seda ise ei tee) lisada selgitav märkus või kasutada samadel tingimustel eestikeelset vastet „pulumakink“. Termin *mahr* sisu edastamiseks ei sobi kindlasti ei „kaasavara“ ega „elatusraha“, veel vähem „veimevakk“ või „mõrsjaluna“.

ISLAMIUUDISED

Tõlkinud ja koostanud: Kauthar & Rubaba

UURING: KES TÄNAPÄEVAL ÜLDSE JUMALAT USUVAD?

Allikas: <http://forte.delfi.ee/news/teadus/uuring-kes-tanapaeval-uldse-jumalat-usuvad.d?id=64293931> (23.04.2012)

Inimeste jumalausku kaardistanud rahvusvahelistest küsitlustest ilmneseid tohutu suured riikidevahelised erinevused, mis küündisid 94 protsendist filipiinlaste puhul, kes kinnitasid, et on alati jumalasse uskunud, ainult 13 protsendini endise Ida-Saksamaa elanike seas.

Ometi selgus küsitlustest üks üldine konstant: nimelt on usk jumalasse suurem eakate inimeste hulgas hoolimata nende elukohariigist, vahendab PhysOrg.

Värske rahvusvahelisi küsitlusi kokku võtva aruande "Belief About God Across Time and Countries" ("Usk jumalasse ajati ja riigiti") avaldas üld-ühiskonnauuringu GSS (General Social Survey) raames Chicago ülikooli juures tegutsev ühiskonnauuringute organisatsioon NORC.

Aruanne rajaneb jumalausu ulatuslikul rahvusvahelisel uuringul ja hõlmab maailma juhtvalt avaliku arvamuse küsitluste organisatsioonilt International Social Survey Program pärinevaid andmeid. Aruande koostas GSSi juhataja Tom W. Smith.

Andmed pärinevad 30 riigist, kus küsitlusi jumalasse uskumise teemal on läbi viidud vähemalt kahel korral, mõnedel juhtudel alates aastast 1991.

Uurijad esitasid katsealustele küsimusi, selgitamaks välja inimeste uskumuste ulatust ateismist tugeva jumalausuni, uskumuste muutumist elu jooksul ning suhtumist arusaama, mille kohaselt huvitab jumalat üksikisikute käekäik.

Usk jumalasse varieerub riigiti ja kultuuriti suurel määral

Riigid, kus usk jumalasse on suurim, kalduvad olema katoliiklikud ühiskonnad. Eriti kehtib see arengumaade, nt Filipiinide kohta.

Ameerika Ühendriikide rahvas eristub tugeva jumalausu poolest arenenud riikidest, mille elanikkonnad on valdavalt protestantlikku usku. Taolise usuhuvi põhjuseks võib olla eri usutunnistuste konkurents, arvas Smith.

Küsitlustest selgus muu hulgas järgmist:

- Ateism on kõige tugevamalt juurdunud Euroopa loodepiirkonna riikides, nt Skandinaavias ja endistes Nõukogude Liidu riikides (välja arvatud Poolas). Endiste idasakslaste hulgas oli kõige rohkem inimesi, kes kinnitasid, et pole iial jumalat uskunud (59 protsenti). Võrdluseks: sama vastusevariandi valis vaid neli protsenti ameeriklastest.

- Tugevaima religioosse usuga riik on Filipiinid, kus 94 protsenti küsitlusele vastanuist teatas, et on alati jumalat uskunud. Ühendriikides andsid samasuguse vastuse 81 protsenti küsitlusalustest.

- Ehkki enamiku mõõdupuude järgi taandub usk jumalasse tasapisi kogu maailmas, on see kasvuteel Venemaal, Sloveenias ja Iisraelis. Erinevus nende venelaste arvu vahel, kes usuvad praegu jumalat, aga varem ei uskunud, ja nende arvu vahel, kes enam jumalat ei usu, ehkki kunagi uskusid, näitab usklike valdavuse 16 protsendist edemust.

- Toetus arvamusele, et jumal hoolib inimestest isiklikul tasandil, ulatus kaheksast protsendist endisel Ida-Saksamaal 82 protsendini Filipiinidel. Ühendriikides olid vastaval seisukohal 68 protsenti küsitletuist.

"Usk jumalasse on enamikus riikides kahanenud, ent kahanemise määrad on üsna mõõdukad, eriti aastate lõikes arvutades," märkis Smith.

Konstant: usk jumalasse kasvab vanuse kasvades

Kõige jumalusklikumad on eakad täiskasvanud. Keskmiselt on 43 protsenti 68aastastest ja vanematest inimestest veendunud, et jumal on olemas, aga 27aastaste ja nooremate hulgas jagas seda usku vaid 23 protsenti vastanuist.

„Vanuserühmade vahelised erinevused näitavad, et kõige hüppelisem on jumalasse uskumise valdavuse kasv 58aastaste ja vanemate inimeste hulgas.

See annab mõista, et jumalasse uskumise tõenäosus kasvab kõige tõenäolisemalt just kõige vanemates vanuserühmades. Põhjuseks võib olla iseenda surelikkuse kasvav teadvustamine,” osutas Smith.

Ta märkis, et usklikkuse suurema määra puhul pole tegu pelgalt kohordiefektiga, mis väljendub nooruses kujundatud suhtumiste elupõlistamises.

Näiteks Ühendriikides kinnitasid veendumust jumala

olemasolusse 54 protsenti 28aastastest ja noorematest, samas kui 68aastaste ja vanemate seas on veendunud jumalusklike osakaal suisa 66 protsenti.

Ka riikides, kus usk jumalasse on üldiselt madal, on erinevused eri vanuserühmade usklikkuses suured. Näiteks Prantsusmaal oli vaid kaheksa protsenti noortest inimestest jumala olemasolus veendunud, samas kui 68aastaste ja vanemate seas oli veendunud usklike 26 protsenti. Austrias oli oma usus kindel kaheksa protsenti nooremast põlvkonnast; 68aastastest ja vanematest uskus jumala olemasolusse kindlalt 32 protsenti.

Küsitlusuuringud, mis viidi läbi aastatel 1991, 1998 ja 2008, hõlmasid järgmisi riike: Ameerika Ühendriigid, Austraalia, Austria, Filipiinid, Hispaania, Holland, Iirimaa, Iisrael, Itaalia, Jaapan, Küpros, Läti, Norra, Poola, Prantsusmaa, Portugal, Põhja-Iirimaa, Rootsi, Saksamaa idaosa, Saksamaa lääneosa, Suurbritannia, Slovakkia, Sloveenia, Šveits, Taani, Tšehhimaa, Tšiili, Ungari, Uus-Meremaa ja Venemaa.

SEEBA KUNINGANNA LEGENDAARSED KULLAKAEVANDUSED LEITUD

Allikas: <http://www.ekspress.ee/news/kohver/uu-dised/seeba-kuninganna-legendaarsed-kullakaevandused-leitud.d?id=64054503> (12.03.2012)

Sarjast „Seiklusjutte maalt ja merelt“: Etioopias avastati müütilise staatusega Seeba kuninganna iidset kullakaevandused.

Nii Piiblist, Koraanist kui Kebra Nagastist (Etioopia kiriku püharaamat) läbiviilksatava rikka ja võimuka kuninganna ning kuningas Saalomoni 3000 aasta vanuse

aardekambri asukoha avastasid Briti arheoloogid, eesotsas Briti muuseumi endise kuraatori dr Louise Schofieldiga. Leid asub Etioopia vähetuntud Tigray piirkonnas. Väljakaevamistega on nüüdseks algust tehtud. Väidetavalt olid lähedalasuvast jõest salaja kulda otsinud kohalikud elanikud templi- ja kaevandusevaremete olemasolust juba enne kaudselt teadlikud. Ajaloolise leiu avalikustamisega loodab Etioopia märkimisväärselt suurendada ja elavdada välituristide huvi selle piirkonna ja kogu riigi vastu tervikuna.

LONDONI ÜLIKOOPLAANIB MOSLEMITELE ALKOHOLIVABASID ALASID

http://www.elu24.ee/807448/londoni-ulikool-plaanib-moslemitele-alkoholivabasad-alasid/ (13.04.2012)

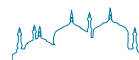
Londoni ülikooli asekanstleri Malcolm Gilliesi sõnul plaanitakse selles õppeasutuses luua moslemite jaoks alkoholivabad alad.

Gillies selgitas, et kuna islam ei luba alkoholi tarvitada, siis moslemitest üliõpilased võivad end alkoholi tarvitamise kaasuõpilaste seas ebamugavalt tunda, kirjutab The Telegraph.

Umbes viiendik üliõpilastes, kes õpivad Londoni ülikoolis, on pärit moslemiperekondadest. Nende seas on ka palju noori naisi, kelle kohta käivad üsna karmid keelud.

„Moslemitest üliõpilastele võib üliõpilaskultuuri osana tuntud alkoholitarbimine koolist ja õpingutele pühendumisest üsna negatiivse pildi luua,” selgitas asekanstler.

Gilliesi sõnul arutas kooli juhtkond seda küsimust igaükselt. Langetati otsus luua ülikooli kahes kampuses alkoholist vabad alad.

Need alad peaks kasutusele võetama järgneva kuue kuu jooksul.

Ülikoolis plaanitavad muudatused kiitsid heaks ka alkoholismi vastu võitlevad organisatsioonid ja meto- disti kirik, mis samuti on pikka aega teinud alkoholismi vastaseid kampaaniaid.

Gilliesi sõnul ei ole ta ise karsklane, vaid tarbib vahel alkoholi.

„Ülikoolist 200 meetri raadiuses on vähemalt poolto- sinat pubi. Meie üliõpilaste seas on ka neid, kellel usu tõttu on alkoholi tarbimine keelatud. Ka need üliõpilased peavad õpingute ajal end mõnusalt ja hästi tundma,“ lisas Gillies.

Ta lisas, et moslemitest üliõpilased ei pea tundma, et

tegemist on alkoholist läbi imbunud keskkonnaga. Samas aga ei tõstatata selle sammuga esile mingeid kultuurilisi väärtusi, vaid lähtutakse tegelikust üliõpilaste vajadusest.

Gilliesi sõnul on paljud nüüdsed üliõpilased, kaasa arvatud moslemid, konservatiivsemate vaadetega, kui olid üliõpilased veel põlvkond tagasi. Samuti ollakse et- tevaatlikumad seksile ja pornograafiale viitavale infor- matsioonile.

Alkoholi vastu võitleva organisatsiooni Drinkware esindaja Chris Soreki sõnul on meedia ja popkultuur üli- õpilaselust loonud pildi kui suurest pidevast peost.

„Hoolimata sellest siiani kehtivast kuvandist, on ka neid üliõpilasi, kes ei soovi oma ülikooliõpingutest mä- lestuseks pidusid, kus alkoholi voolab ojadena ja kõik on purjus,“ lausus Sorek.

HUVITAVAT LUGEMIST

Miks on eestlastes nii palju antisemitismi? (17.03.2012)

<http://rahvahaal.delfi.ee/news/uudised/miks-on-eestlastes-nii-palju-antisemitismi.d?id=64088895>

Elu mujal: Egiptuses hoitakse tugevaid peresidemeid (09.04.2012)

<http://naistekas.delfi.ee/kirevmaailm/uudised/ elu-mujal-egiptuses-hoitakse-tugevaid-peresidemeid.d?id=64224315>

Riho Laurisaar: kurjuse selgem nägu (29.03.2012)

<http://uudised.err.ee/index.php?06249353>

Islami pangandus kasvab 10-15% aastas (22.04.2012) inglise keeles

<http://arabnews.com/economy/article615047.ece>

Amnesty International: Euroopas diskrimineeritakse moslemeid

<http://www.postimees.ee/819780/amnesty-international-euroopas-diskrimineeritakse-moslemeid>

Islamiusuline võib kaotada töö ja kogeda solvanguid

<http://pluss.postimees.ee/819698/islamiusuline-voib-kaotada-too-ja-kogeda-solvanguid/>

Minu lugu

Varem ei mõelnud ma kunagi Jumala olemasolu peale, et kas Ta on olemas ning milline Ta on. Keegi ei õpetanud mind niimoodi mõtlema. Väikesest peale käisin küll tihti jõuluajal kirikus esinemas ning kuulasin ka jumalateenistust, kuid ei võtnud seda kunagi tõsiselt, nii nagu ka teised inimesed minu ümber, kes samuti käisid vaid jõuludel kirikus. See oli lihtsalt tühipaljas traditsioon. Minu vanemad ei uskunud Jumala olemasolu ning see ei ole nende süü, sest nad kasvasid kommunistlikus ateismivaimus. Täna palvetan aga mina oma vanemate eest ja teen nende eest *dua*sid. Ma palun Jumalalt, et ta kaitseks mu vanemaid ja valgustaks neid, et nad leiaksid õige tee ning usu.

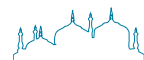
Kui ma läksin ülikooli, kohtasin ma seal üht noormeest, kes ei olnud päris tavaline noormees, vaid algusest peale täiesti eriline ja teistsugune. Et ta mulle ühel üliõpilasüritusel tere ütles ja päris, kes mina selline olen (sest ma ei oleks tegelikult pidanud sellel üritusel viibima, kuna see oli mõeldud teise eriala tudengitele), oli päris saatuslik samm. Mõni aeg hiljem hakkasime tihedamalt suhtlema. Ta rääkis mulle, et ei joo alkoholi ja ei söö sealiha ning ei käi naistega nii tihedalt läbi nagu see tänapäeval meie ühiskonnas kombeks on. Ning mina ei olnud millestki sellisest kunagi kuulnud, et kellegil on nii tõsised põhimõtted. Nii ma siis uurisin, et miks ja tema vastas, et on islamiusuline. See ei tekitanud minus mingit emotsiooni ning seda sel lihtsal põhjusel, et ma ei teadnud isalmist midagi. Muidugi olin ma lugenud ajakirjandusest üht ja teist, aga ma ei olnud sellele kunagi olulist tähelepanu pööranud. Nüüd hakkasin ma tõsist huvi tundma, sest ta oli esimene inimene, kelles ma nägin tõelist usku Jumalasse ja armastust Tema vastu. Me rääkisime üsna tihti Jumalast. Ta rääkis mulle islami reeglitest ja seadustest. Kõik tundus nii loogiline ja ma mõtlesin endamisi, et miks mulle keegi varem sellest rääkinud ei ole.

Tasapisi hakkasin ma ka ise islami kombeid omaks võtma. Lõpetasin sealiha söömise ning alkoholi joomise. Kui ma tema perega kohtusin ja nad üheskoos palvetasid, tõstsin ka mina käed näo juurde ning tõmbasin lõpus nendega üle näo ning laususin „*Allaahu Akbar*“. Ma isegi ei teadnud, mida see tähendab, aga ma olin kuulnud teisi seda ütlemas. See kõik tuli minuni kuidagi väga loomulikult ja tegi mind nii ütlemata õnnelikuks.

Üsna pea otsustasime me abielluda, sest tundsim end teineteise seltsis õnnelikult ja soovisime sellele ka Jumala heakskiitu. Sõlmides Tallinna mošees ühe *žumua* järgselt oma abielu, laususin ma ka oma *šahaada*. Ma kartsin väga seda tehes, aga see oli vist hoopis jumalaktlikkus, mis minus kasvas.

Iga päevaga kasvab minu veendumus ning armastus Jumala vastu. Iga kord kui vaatan oma abikaasat, mõtlen, *alhamdulillah* - Jumal tänatud, et mu elu on just selline, nagu ta täna on.

Reili

Üks täitsa tavaline päev

Kas olete kunagi mõelnud, mille peale päev kulub? Kõik, asjad mida teed ja samas kõik, mida oleks pidanud tegema, jäi tegemata? Hea meelega kirjeldaksin, kuidas mul üks selline päev võib mööduda.

Elmine esmaspäev algas sellega, et ärkasime lastega kell seitse hommikul. Mul oli vaja kella kümneks kooli minna, et oma kaks tundi anda. Nii hakkasin poistega tegelema, et suurem lasteaeda ja väiksem vanavanaema juurde viia. Väljusin kodust natuke hiljem, kui plaaninud olin, sest söömine ja laste riietamine ei läinud nii libedalt, nagu oleks pidanud. Hilinesin lasteaeda, vanavanaema juurde, isegi oma tundi, aga õnneks oli õpilastel materjal olemas, millega nad pidid tööd tegema ja kolleeg käskis neil lugemist alustada. Peale tunde kulus mul koolis rohkem aega järgmise tunni ettevalmistamisega ja hinnete panemisega. Lõpuks sain minema kell 13.30 ja jõudsin väikesele pojale järele kell 14.00.

Loomulikult pidin siis veel poest läbi käima, sest külmkapp oli suht tühi. Õnneks jäi pisipoja autos magama, nii et sain ta üles viia ja voodisse panna ja siis kiiresti alla joosta, et kotid üles tuua.

Oh, ma ei maininud seda, et olin suht tõbine. Kuna kurk oli haige, nina tilkus ja terve keha valutas, lootsin ma selle peale, et saaks natukene tukkuda, enne kui pean vanemale pojale järele minema. Päeva jooksul pidin veel oma perele Kuveiti ühe kirja kirjutama, seoses nende sooviga meid külastada ja veel paar e-maili, nagu ikka.

Vahepeal helistas naabrinaine, kes oli huvitavasse olukorda sattunud – üks tuttav kalamees oli toonud talle nädalavahetusel kaks suurt kala ja kui ta nüüd otsustas neid puhastama hakata, avastas ta suure hirmuga, et nad on veel elus! Ma ei osanud sel hetkel kuidagi aidata, aga lubasin abikaasalt küsida, kui ta õhtul töölt tagasi tuleb.

Kodus oli mul vaja söögiga tegeleda ja natukene koristada ja siis saingi tunnikese pikutada, kuna enesetunne oli suht kehv. Kella viieks hakkasin pisipojat üles äratama ja riidesse panema, et suuremale järgi minna.

Tagasi koju jõudsimme kell kuus õhtul. Siis oli vaja poistele midagi süüa anda, neid pesta ja siis juba abikaasale söök ette valmistada. Köögi koristamise ajal piilusin ma arvutist oma e-maile, ja natukene Facebooki ka, meelelahutuse mõttes

Abikaasa jõudis paar tundi hiljem kui muidu ja teatas, et oli mõelnud selle kala tapmise peale, aga et ta on suht õrna hingega, siis ütles, et ei ole võimeline sellist asja tegema. Arusaadav, sest ta oli 13 tundi järjest tööl olnud. Ma siis otsustasin, et lähen ise ja üritan oma naabrit hädast välja aidata, kuna ta on üksikema ja tal pole eriti kellegi käest võimalik sellist abi paluda.

Läksingi alla tema juurde ja võtsin noa kätte ja ... siis kala liigutas oma suud ... siis liigutas saba ja sinna see jäi. Mina, mu naabrinaine ja tema teismeline tütar vaatasime kolmekesi Youtube'i videosid „How to kill a fish“ ja peale nende vaatamist kadus meil kalaisu täiesti ära. Mõtlesime, kas peaks ehk vanni veega täitma ja kalad hoopis järgmisel päeval tagasi merre viima, kui nad juba nii visa hingega on, kuid samas arvas naabrinaine, et neist saaks siiski väga hea lõuna.

Me küll üritasime, aga lõpuks ei suutnud keegi meist sellega hakkama saada ja et meil oli juba emotsionaalne side tekkinud, jäigi see tegemata ja nii otsustasime kalad sügavkülma panna – ehk jäävad nad vaikselt magama ja järgmine päev enam oma saba ei siputa.

Kui viimaks koju jõudsin, oli abikaasa juba lastega magama läinud – kell oli üle üheteistkümne!!!

SubhaanAllah, alhamdulillah, wallahu akbar!!!

Kristi Um Sayid

ARVAMUSLUGU

IRAAN – IMPEERIUMI TÕUS JA LANGUS (2. osa)

Tõlkinud: Amina Bahreinist

Allikas: Fawaz Ramadan, „Iran the Rise and Fall of an Empire”, BahViews

Nüüd hüppame kiiresti tagasi Iraaki. See on tõsi, et USA aitab ehitada Iraagi armeed! Ja kõik relvad saadetakse Iraani, et neid seal põhjalikult uurida ja ümbertöödelda. Good Morning America!

IRAANI VÄLISMAISED KAITSJAD

Kõik šiiidid, kes on Welayat Al-Faqihi all üle kogu maailma, on Iraani kaitstjad, kaitstes alati selle riigi huve igal võimalikul viisil. Iraanil on palju kuluhaaripoliitikuide üle kogu maailma. Tõsi, nad kõik ei ole šiiidid, kuid neil on ühised huvid ja nad kaitsevad Iraani, et kaitsta oma kasu.

Kui te läheksite näiteks ükskõik millisesse naftatööstusesse GCC Araabia lahe koostöönõukogu maades, kas rafineerimistehasesse või toornafta rajatisse, siis leiaksite, et 70-90% inimestest, kes seal töötavad, on šiiidid, kes järgivad Iraani. Kui te astuksite sisse nende kontoritesse või avaksite nende kappe, leiaksite sealt Khomeini, Al Khomeini ja Hassan Nasrallah pilte. Kas see on vaid juhus? Kindlasti mitte.

Hetkest, kui keegi üritab Iraaniga sõda alustada, on need rajatised saboteeritud või alustavad vähemalt streiki. Näita mulle, kuidas te tangite oma sõjatehnikat? See on Waly Al-Faqihi käsk ja neile on see võrdne Jumala käsuga, mida peab täitma. See juhtus meil siin, Bahreinis, ja võib juhtuda ka teiega.

Kui Bahrein kutsus appi GCC Araabia lahe koostöönõukogu väed, siis mõningad Kuveidi laeva šiitidest ko-

mandörid keeldusid seda käsku täitmast. Ja kui neilt küsiti, miks, siis nad lihtsalt ütlesid: „Al Sistani ütles, et seda on keelatud teha”. Kas saite aru? Sistani on vaimulik Khomeini Waly Al-Faqihi.

Teine näide juhtus väga ammu Saudi Araabias, kus hävituslennuki lendurid olid valmis käivitama mootorit, kui šiidi insenerid saboteerisid need, sest nad olid saanud käsu Waly Al-Faqihilt.

Oma üle maailma asuvate järgijate abil on Iraan ehitanud meediainpeeriumi. Kõik see on tekitatud tegevuskava elluviimiseks ja vajadusel selle kaitsmiseks. See on selgelt näha Lähis-Ida ajalehtedes, kanalites ja poliitikas, mis kiidavad Bashar Al Assadi tegusid Süürias ja ründavad mis tahes avaldusi tema vastu. Kellele need kuuluvad? Taas kord šiitidele, kes on Welayat Al-Faqihi all.

Iraanil on Hezbollah ja neil on täielikult relvastatud ja hästi välja koolitatud rakke kõikjal, isegi Lõuna-Ameerikas. Peaksite teadma üht asja – igas riigis eksisteerivad Hezbollahi rakud ja nad alluvad selles riigis olevale vaimulikule, kelle on määranud Waly Al-Faqihi.

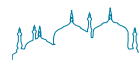
Näiteks Liibanonis on nad Hassan Nasrallah käsu all ja Bahreinis alluvad nad Issa Qasimile. Neile vaimulikele makstakse palka ja kaetakse nende kulud sellest 20%st, mida kogutakse iga šiidi käest. Muide, seda 20% nimetatakse „khoms”, mis tähendab viiendikku –1/5 (oma sissetulekust).

Räägime nüüd veidi Euroopast. Läbi suhete Ukraina ja Vene maffiaga on Iraan üles ehitanud tohutu suhtevõrgustiku Euroopas. Iraan rahastab ka liri Vabariiklikku Armeed, aidates neil täide viia mitmeid terrorirünnakuid. Üheks neist terrorirünnakuist oli näiteks pommitada kaubalennukit, mis transportis pommi.

Iraan on oma rahaga ära ostnud ka palju mõjukaid inimesi üle kogu maailma, sealhulgas ajakirjanikke, inimõiguste aktiviste, sotsiaalaktiviste ja poliitikuide, eriti Ameerikas. Mõned võivad hüpata ja öelda, et ameeriklased ei ole lojaalsed oma põhiseadusele ja ÜROle. Tõsi on see, et nad on lojaalsed, kuid siiski saab neid rahaga ära osta. Ma toon ühe näite. Kas mäletate lugu Herculese lennukist, mis tarnis Ameerikasse ühest Lõuna-Ameerika riigist 1 tonni heroïini? See juhtus umbes 10 aastat tagasi.

Siin ei olnud Iraaniga mingit pistmist, kuid inimesi saab raha eest ära osta ja on palju mõjukaid inimesi nii USAs kui Euroopas, kes on Iraani rahaga ära ostetud. See on fakt, mida me ei saa eitada. Ei ole isegi vajalik, et raha tuleks otse Iraanist, sest iga šiia on Iraani Welayat Al-Faqihi järgija ja see 20% rahast, millest me varem rääkisime, võib tulla ükskõik millises riigist.

Iraani järgijaid on väga tugevad, sest nad on saanud väga hea koolituse diplomaatias, ajakirjanduses, inimõigustes, kõnepidamise oskustes, ettevõtete juhtimises, avalikes suhetes ja paljus muus.

Kes on neid välja õpetanud? USA ja Suurbritannia oma programmide abil saatkondade, ülikoolide ja inimeste kaudu, kes juba on ametis. Kuluaaripoliitikud üle kogu maailma toetavad ja koolitavad neid.

Nad ei ole lollid ja neil ei ole võime- test puudu, sest sina oled nad tugevaks teinud. Neil on võim korraldada kõikvõimalikke asju, igal võimalikul tasandil, kõikide Iraani järgijatega üle kogu maailma. Bahreini revolutsiooni on selle parimaks tõestuseks. Nad suutsid petta kõiki, kaasa arva- tud ÜRO.

IRAANI JA AMEERIKA SUUR ARMASTUSLUGU

On selgelt näha, kuidas Ameerika on „armunud“ šia järgijatesse Iraanis, sattudes nende **toqya** lummusesse. Samas, kas teadsite, et Iraan kutsub Ameerikat kuradiks? Kas teadsite, et kui kannate Iraanis midagi, millel on ameerika lipp, siis teid vangistatakse ja piinatakse? Kas teadsite, et iga päev skandeeritakse Iraanis Ameerikale surma ja põletatakse USA lippe?

Ükskõik mis avalikkuses toimub, „laua all“ olevad diplomaatilised suhted ja tehingud Iraani ja USA vahel õhutavad ja toidavad Iraani poolelt tohutut viha Ameerika suhtes. See ei ole kujutelm, sest tuleb nulltund ja varem või hiljem saavad Ameerika baasid Iraani rünnaku osaliseks.

Peale 9/11 leppis Iraan USAga kokku, et lubab USAI **Al Qaeda**, hävitamiseks oma õhuruumi kasutada. Kuid oodake! Al Qaeda finantseerib ju Iraan? Nad saavad oma relvad Iraanist? Ja Iraan osales 9/11!!!

CIA ei teadnud seda, sest nad seilasid Iraani järgijatega armastuse jõel. Sama jõgi viis neid Iraagi vallutamisele ja peaaegu Bahreini kaotama.

Iraan teab, et Ameerika seisab ta impeeriumi ehitamise teel ja nii saadab ta oma järgijaid Ameerikasse, et seda sisemiselt nõrgendada ja siis hä-

vitada. President Obama julgustas Araabia kevadet ja kogus sellele ka Euroopa toetust ja hetkel, mil ta seda tegi, võttis Iraan selle oma järgijate kaudu nendes riikides üle.

Ameerika ja rahvusvaheline üldsus said vastutavateks neid toetades. Nad nõuavad vabadust – kas pole? **Missugust vabadust?**

Kui te vaatate tähelepanelikult Bahreini võltsrevolutsiooni, siis leiata eesmärgi saada vabadus USA võimust.

Vaatame kolme asja:

1. Bahrein iraanimeelne opositsioon sunnib Ameerikat oma lobide ja meedia kaudu oma 5. laevastiku Bahreini välja viima;

2. Maryam Al Khawaja koos oma toetajatega, kes on „Iraani poolt kinni makstud“, on selgelt nõudnud Bahreinile relvi mitte müüa;

3. Bahrein iraanimeelne opositsiooni tahab oma lobitööga tühistada vabakaubanduslepingut Bahreini ja USA vahel.

Kuna Iraani järgijad on väga lähedased Ameerika ja Suurbritanniaga, kohandasid nad oma meetodit, et oma plaane täide viia, teades, et meedia ja inimõigused on ühel päeval võimast relv. Nii süvenesid nad meediampeeriumi ehitamisse; seda muidugi parima USA koolituse abil. Nad kasutasid oma *toqya* kontseptsiooni ja arendasid häid suhteid paljude rahvusvaheliste organisatsioonidega, mis võivad ühel päeval kasulikud olla.

Ameerika on aastaid kulutanud miljardeid, et inimesi kujundada, kuid siis need inimesed pööravad neid koolitanud võimu vastu ja seejärel kulutatakse triljoneid, et neist lahti saada. Al Qaeda on vaid üks tuntud näide.

Lähis-Idas peab valitud valitsusega väga ettevaatlik olema. See võib olla avatud ukseks Iraanile, et mõni uus riik oma võimule allutada; kui mit-

te kohe, siis kunagi hiljem, sest Iraan töötab selle ala ülevõtmise kallal juba 300 aastat. See on neil väga hästi õnnestunud ja nad võivad veel 100 aastat oodata, et seda täide viia, sest sellest on saanud nende püha eesmärk – **Mahdi impeerium**.

Sellel, millest ma räägin, ei ole mingit pistmist demokraatia pooldamise või vastu olemisega.

Kui demokraatia viib USA ja Euroopa hävitamiseni ning TUUMA IRAANI IMPEERIUMI tõusule, kus inimesed on sunnitud jumaldama inimest, kus neid tapetakse ja piinatakse - siis ei, aitäh! Head aega, demokraatia ja teie tulemast, diktatuur, vähemalt elan ma vabalt ja väärikalt.

ENERGIA TASAKAALU TEOORIA

Ma olen noor ja mul on oma teooria.

Minu teooria on sõnastatud järgmiselt: **globaalsed, poliitilised ja majanduslikud** tegurid töötavad alati koos, et vähendada energia kulutusi, mis meie päevil on nafta hind. Just nagu turu tasakaaluteooria. Sõltuvalt rahvaste progressist ja kasvust on alati olemas tasakaalupunkt, kus nafta on võimalikult minimaalse hinnaga. Maailma poliitika ja majanduse trendid ja tegurid töötavad alati nii, et vähendada energiakulusid, kui kõik töötab nii, nagu ta peab töötama.

Räägime detailsemalt rahvast minu teooria põhjal. Meil on poliitika ja majandus ja nende vahel on meil militaarjõud. Sõjavägi eksisteerib, et kaitsta riigi majandust, õigust, rahu ja tagada ülemaailmne kord, austades kõiki rahvaid üle kogu maailma vastastikuse mõistmisega.

Maailmas on kahte tüüpi valitsusi, mis järgivad kahte trendi. Esimene trend kasutab poliitikat majanduse kasuks ja teine kasutab majandust poliitika kasuks. USA, Suurbritannia ja suured arenenud riigid kasuta-

vad esimest trendi, samas kui teised riigid, nagu **GCC** ehk Araabia lahe koostöönõukogu, kasutavad teist trendi. Mõlemad trendid kohtuvad ühel tasandil, mis on energiakulu ja nafta hind.

Seega leiame, et esimese trendi rahvad kasutavad oma poliitikat, et vähendada nafta hinda ja toetavad kaubandust ja ekspordi oma majanduse kasuks. Ja leiame, et teise trendi rahvad kasutavad oma majandusliku jõudu, et läbi suruda oma poliitikat ja samas toetades kaubandust, investeringuid ja arengut.

Vastastikune mõistmine, liidud ja rahvastevaheline sõprus teevad need kaks trendi väga võimsaks ja viljakaks kogu maailma jaoks niikaua, kui on rahu. Ja siin tuleb mänu sõjaline jõud, et tagada rahu.

Võtame ühe näite, et selgitada paremini neid kahte trendi.

Iisraeli ja Palestiina puhul leiame, et need on riigid, mis kasutavad esimest trendi, nagu USA kasutab oma poliitikat, et läbi suruda rahu Iisraeliga, mis on rahuks kogu sellele alale, et hoida ala stabiilne ja vähendades nafta hinda oma majanduse kasuks.

Me leiame, et riigid, mis järgivad teist trendi, nagu GCC (Araabia lahe koostöönõukogu), lihtsalt boikoteerivad majanduslikult Iisraeli ja saadavad palestiinlastele abivahendeid, et oma poliitilist seisukohta teostada ja olukorda seal kontrolli all hoida. Minu arvates on see hea terve viis, et vägivalla ja ohtudeta tagada rahu ning ala kontrollida.

See võimaldab Iisraellastel ja palestiinlastel läbi rääkida ja lahendada oma probleeme rahulikult tsiviliseeritud moel teatava survega, tagades selle, et nad teostavad oma rahuläbirääkimisi. Ma tean, et asjad ei lähe seal kuigi hästi, kuid see on ikkagi parem variant kui sõda ja ma olen kindel, et veel rohkem jõupingutusi ja

need kaks leiavad lahenduse ja kõik on õnnelikud.

Kas on olemas ka kolmas trend? Kahjuks jah.

Iraan tuli välja oma korrumpeerunud trendiga, mis trügib nende kahe trendi vahele. Iraani trend on usk poliitika ja majanduse kasuks. Mis tähendab, et kasutades oma järgijate peal Waly Al-Faqihi religiooni võimu, surutakse läbi oma ülemaailmsete lobide peale oma poliitikat ja majanduseelistusi. Seetõttu põhjustabki Iraan järjekindlalt läbi oma järgijate poliitilisi segadusi sellel alal ja kasutab oma sõjalist võimsust rohkem ohu tekitamiseks kui rahu tagamiseks. Iraani eesmärgiks on teha see ala ebastabiilseks, et tõsta nafta hinda, mis on kasuks tema majandusele, kuid ebasoodne lääne majandusele.

Iraani eesmärk on hävitada Ameerika ja Euroopa riikide majandus, või vähemalt tekitada niipalju kahju kui võimalik. Seetõttu ei saa nad astuda suurde sõtta, mis annaks Iraanile võimaluse lõpetada oma tuumaprogramm ja luua oma tuumarelv.

Iraan oli Liibüa režiimi vastane, kuid hetkel, mil Ameerika ja Euroopa seda ründasid, hakkas Iraan Liibüat relvadega varustama ja ka Süüria hakkas saatma oma abivahendeid. Miks?

Eks sõjamasin ole kallid! Ameerika ja Euroopa majandus on antud hetkel nõrk ja nii üritab Iraan laiendada seda olukorda nii palju kui võimalik, et tekitada rohkem kahju Lääne majandusele ja kui jätta ka Liibüa õli turult välja, suurendaks see veelgi nafta hinda.

Iraan toetab Hamasi Palestiinas, varustades neid raha ja relvadega ja järjepidevalt sekkudes rahuläbirääkimistesse, ähvardades Iisraeli läbi Süüria ja Hezbollah. Aga et seda öelda lühidalt, rahu Iisraelis tähendab rahu ja stabiilsust kogu selles piirkonnas, ka madalamat naftahinda ja

tugevamat Lääne majandust, mis on Iraani soovidele vastu.

Geograafiliselt kontrollib Iraan Iraaki, Süüriat, Liibanoni, osa Jeemenist ja võib-olla varsti kogu Jeemenit. Nad sulevad ringi ümber GCC – Araabia lahe koostöönõukogu – sest nüüd on probleemid Bahreinis kus on USA 5. laevastik. Ka Kuveidis algasid probleemid ja samuti Omaanis.

Kui te vaatate tähelepanelikult, siis näete, et Ameerika on kõige selle keskel oma praeguste majandus- ja siseriiklike muredega, mis ilmnevad eriti nüüd, mil valimised on ukse ees. Kui me rakendame minu teooriat, näitab see selgelt, kuidas Iraan teostab oma kolmandat trendi ise läbi oma järgijate. See on trend, mida saab kirjeldada kui „hävita teised ja ehita oma maja nende rusudele“.

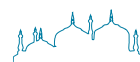
Et maailma rahu tuua, peab selle veidra kolmanda trendi kaotama.

IRAANI IMPEERIUMI HUKK

Selleks, et kukutada Iraani impeerium, peaksime analüüsima mõningaid asjaolusid, mida ma juba mainisin ja eelnevalt käesolevas artiklis selgitsin.

Kui me vaatame tähelepanelikult, leiame, et kõik on omavahel seotud **Iraani IKOONI** all ja alati on olemas üks punkt, kus kõik kohtuvad. Võta see punkt objektiivselt, eemalda või hävita see ja kõik kukub kokku. See ikoon ja Iraani impeerium on ehitatud mõistele **Welayat Al-Faqih**, kus inimesed kummardavad inimest, sest ta on ise ennast nimetanud Jumala tahte teostajaks maa peal. Ja see on see löikepunkt mida me praegu vaatame. See on Iraani tegelik võimsus, mitte nende sõjavägi ja mitte nende raha, vaid see, mis paneb selle järgijaid tegema, mida ta iganes tahab.

Kõik lobid üle kogu maailma, kel on huvid Iraaniga, lagunevad lõpuks, sest nemad ei kummarda seda Waly Al-Faqihi, lihtsalt äri on äri. Kui Waly

Al-Faqih mõiste langeb, siis liiguvad nad sellest probleemist eemale.

Kuid kes kaitseb seda ideed? Kahjuks meie ise, sest Iraan varjab ennast religioosse sekti taga. Millal iganes sa ründaksid neid või nende järgijaid, ütleksid nad, et see on diskrimineerimine. Üksiküritustest või isegi grupiaktioonidest ei piisa, et Iraan kukutada, sest see on ikoon ja tal on järgijaid üle kogu maailma. See peab olema ülemaailmselt organiseeritud faktide ja põhjendustega ühine pingutus.

Iraani rahvale tuleb tagasi anda vabastamisvõimalus, et nad saaksid elada nii, nagu nemad tahavad, mitte nii, nagu ütleb see inimene, keda nad pimedalt kummardavad.

Iraan on seestpoolt väga nõrk ja ta inimesed kannatavad seal maksimumaalselt, kummardades inimese ees. See kontseptsioon oli tõhus keskajal, kuid nüüd on maailmast saanud üks väike küla ja inimesed on muutunud rohkem tsiviliseeritumaks.

Sirvigem mõningaid huvitavaid meetmeid, mida saab rakendada üle kogu maailma, et hävitada see imperium ja tagada maailmas rahu.

Esiteks peaks vallale päästma **globaalse meediasõja Walyat Al-Faqihi vastu**, selgitades kogu maailmale milline on Welayat Al-Faqih, millised on nende eesmärgid ja mida nad teevad inimestega, kes neid järgivad. Sellega tõuseks globaalne teadlikkus ja paljud, kes ühinesid selle ususektiga, astuks sellest välja. See aitaks peatada Iraanil seda levitamast üle kogu maailma ja rakendada inimesi tööle Hezbollah rakkudena.

Teiseks tuleks paljastada kõik Iraani agendid ja nad kohtu ette saata. Ärge öelge, et te ei tea, kes nad on. Mina võin isiklikult anda teile 50-60% nende agentide andmetest üle maailma, tehke päringud nende kohta ja te leiate ülejäänud, pluss lisaks kogu

ebaseaduslik äri ja tegevus, millega nad tegelevad.

Lihtsalt visake pilk Bahreini võltsile revolutsioonile – kes toetavad ja fabritseerivad seda algusest peale antud hetkeni, need on teie agendid. Ajakirjanikud, inimõiguste aktivistid, organisatsioonid, poliitikud, vaid nimeta!

Kolmandaks tuleks Iraan tühjendada tema sõjalisest võimsusest ja pidevast ohust Iisraeli suunas. Olen kindel, et me ei vaja täiendavaid selgitusi Süüria olukorra kohta. Edasi tuleks siirduda Liibanoni ja purustada Hezbollah – kas nad ei ole märgistatud kui terroristlik organisatsioon üle kogu maailma?

Neljandaks tuleks toetada **MEKI** (The People's Mujahedin of Iran) ja Al Ahwazi rahvast, et nad saaksid oma vabaduse. Ahwaz on kogu Iraani rannikuala, mille nad vallutasid 1925. aastal. Tuumareaktor ja 90% Iraani naftast asub Ahwazis. Andes selle-

le rahvale iseseisvuse, mis on nende õigus, hävitaks see Iraani ja peataks tema maailma ohustamise tulevikus.

Viiendaks tuleks Iraagis kord ja lule seada ja Iraak Iraani mõjust vabastada.

Kuudendaks tuleks lõpeta koostöö nendega, kes on Welayat Al-Faqihi all. Eemaldage nad oma saatkondadest, uurimis- ja arendustöö rajatistest ja sõjaväebaasidest.

Seitsmendaks tuleks tähelepanu pööratga oma tõelistele sõpradele, kes on alati seisnud teie kõrval kui olete neid vajanud ja andke neile mida iganes te andsite neile Iraani järgijatele. Õpetage neid ja tehke nad tugevamaks ja nii olete ühise saatusega ja nad ei pöördu kunagi teie vastu.

Kaheksandaks tuleks lõpetada terroristide oma maades opositsiooni nime all kaitsmine ja võõrustamine ja kodakondsuse andmine inimestele, kes on Welayat Al-Faqihi liikmed.

Kui mullah režiim Iraanis kukuks, kaoks ka Welayat Al-Faqih järk-järgult maailmast.

Iraan ei lähe sõtta, sest hetkel, mil inimesed tunnevad, et maa on ohus ja muutub nõrgaks, nad tõuseks vabaduse nimel üles. Tõsi, see võib kaasaata ka sõjalise tegevuse sellel alal, kuid me ei peaks minema sõtta: kogu see protsess peaks olema hästi kiire ja tõhus.

Kui teil on vaja veelgi üksikasjalikum analüüsi, kuidas Iraan kasutab oma Walyat Al-Faqihi liikumist, surudes läbi selle peale oma poliitikat ja majandust ja kuidas ta kasutab seda, et võtta üle kogu maailm, siis peaksite uurima Bahreini tõestisündinud lugu (mitte seda valerevolutsiooni oma), mis sai alguse juba 1920. aastal ja kestab siiani.

Eriline laps

Rubriigi autor: Rubaba (Ruth Kaldma) – lasteaia direktress, eripedagoogika magistrant

VÄIKELAPSE ARENDUSTEGEVUS OLULISEMATE ARENGUVALDKONDADE KAUPA – 2. OSA

Eelmisel korral kirjutasin sellest, mida võiks tähele panna ja kuidas saaks last arendada sünnist umbes teise eluaastani. Seekord jätkan kuni kolmanda eluaasta lõpuni ja võtan vaatluse alla ka aspekti, et laps läheb esimest korda kollektiivi (lastesõime/lasteaeda/päevahoidu vms.).

SOTSIAALSED OSKUSED

Väikelapse sotsiaalse arengu stimuleerimine eeldab liiks varasemalt kirjutatule ka suhtlemisoskuse arendamist eakaaslastega. Esmalt tuleb kujundada lapse huvi eakaaslase vastu. Selleks õpetame last röömustama kaaslaste tuleku üle, ulatama talle mänguasju ning neid küsima, tänama, kaaslast nimepidi kutsuma, hüvasti jätma ja teiste tegevusi jälgendama. Selliselt me kinnistame lapse mitteverbaalse ja verbaalse suhtlemise oskusi. Huvi kujundamise järel hakkame kujundama oskust koos tegutseda. Alustada võiks lihtsamatest tegevustest nagu teineteisele palli veeretamine, peituse mängimine. Seejärel õpetama lapsi tegutsema kordamööda nii, et üks laps teeb midagi ja teine jälgib (puhume seebimulle, viskame ja püüame õhupalli), siis osad vahetuvad. Koosteguvuse kujundamist jätkame edaspidi esemelises mängus ja kujutatavates tegevustes.

Väikelapse kohanemine kollektiiviga sõltub suuresti tema iseteenindusoskustest. Seetõttu on oluline, et laps õpiks iseseisvalt lusikaga sööma, tassist jooma, küsima tualetti, käsi pesema ja olema osaline riietumisel (proovib lihtsamaid riietusesemeid ise selga panna, nt. jalgu püksisäärde toppima, kui püksid on kätte antud. Esialgu võib täiskasvanu hoida püksisäärtest, et need oleksid

sirgu ja toppimine lapsel lihtsam). Kõik need toimingud koosnevad reast operatsioonidest, mida tuleb sooritada kindlas järjekorras. Kui lapsel tekib raskusi, siis tuleks hinnata, kas lapsele ei ole jõukohane mingi operatsiooni sooritamine (nt. toidu võtmine lusikasse) või ei ole laps omandanud operatsioonide õiget järjestust. Sõltuvalt probleemist saab last aidata kas talle sobivaid vahendeid pakkudes (jämedama varrega lusikas), tegevust lapsele demonstreerides või temaga koos tegutsedes. Oluline on saavutada lapse maksimaalne iseseisvus, mis on oluline faktor tema isiksuse kujunemisel.

FÜÜSILINE ARENG

Eelmisel korral kirjutasin peamiselt üldmootorikast ja selle arendamisest. Seekord võtan vaatluse alla peenmootorika, mille seisund avaldub esemelises tegevuses.

Kolmanda eluaasta teisel poolel peaks lapsel olema:

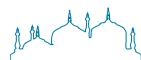
eristunud juhtiv käsi (käsi, millega laps sööb, hoiab pliatsit, viskab palli jms.);

kujunenud esmane kahe käe koostöö (kasutab toimetamisel mõlemat kätt);

omandatud nn. kolmene haare, s.t. objekt (pliats, lusikas) fikseeritakse käes pöidla ja kahe esimese sõrme abil;

kujunenud silma ja käe koostöö (laps jälgib oma käte tööd).

Kui laps antud vanuses hoiab töövahendeid veel käähaardes (pöial vastandub ülejäänud sõrmedele), tegutseb kord ühe, kord teise käega (mõlemad käed üheaegselt tegevuses ei osale nt. torni ladumisel), siis vajab tema käe tegevus järeleaitamist. Peenmootorika arendamiseks sobivad:

käte ja sõrmede liigutused täiskasvanut jäljendades (nt. rusikas käega teise käe peopessa koputamine, sõrmede tervitamine jne.);

analoogsete harjutuste sooritamine koos tekstiga, kus laps kordab tekstis ühte sõna või silpi;

tegevused esemetega (nt. rõngaste asetamine pulgale, pudelitele korkide keeramine jms.);

tööriistade kasutamine (nt. kühvliga liiva anumasse tõstmine, tassist vee ämbrisse valamine jms.).

Lapse sõrme- ja käemängudest saab lisaks vaadata/lugeda Valli Vilu raamatutest „Pannkoogipidu“ (2008) ja „Sõrmepereseiklused“ (2007) ning Tallina Ülikooli Rakvere Kolledži väljaandest „Kus mu põial“ (2006).

Sõrmemäng Valli Vilu raamatust „Sõrmepereseiklused“

MINU IGAL SÕRMEL ON NIMI:

PÖIDLAMANN

ABILINE ANN

PIKKPEETER

MEIEMATS

VÄIKE ATS

Sõrmenimede tutvustamine annab hea võimaluse sõrmemassaažiks. Masseeri nimetatavat sõrme igast küljest suunaga peopessa poole. Silitav ja õrn liigutus lõõgastab, sügavam ja tugevam ergutab ja muudab lihast tugevamaks. Käsi tugevalt rusikas hoidva väikelapse puhul on hea silitada alguses kõiki sõrmi koos ja hiljem ühekaupa sõrmeotsa suunas. Pole põhjust karta, leebe sõrmemassaaž saab olla sõltuvalt oskustest kas vähem või rohkem efektiivne, paha ei tee saa aga mingil juhul.

KOGNITIIVSED OSKUSED

Selles vanuses jätkame lapse tajutoimingute (vaatlus-, kuulamis-, kompimis- ja muude oskuste) kujundamisega. Loomelapsele üldtunnustatud etalonide (suuruste skaala, värvispekter, helikõrguste skaala, vormide süsteem jne) põhialused, aitame lülitada praktikasse tajukogemusi ning ühendame saadud kogemuse sõnaga. Väikelapselt ei oota me loomulikult kirjeldatud skaalade süsteemset omandamist, sest ka eakohase arenguga väikelapsed on võimelised omandama vaid vastavate süsteemide põhialused. Nii peaksid lapsed suutma eristada esemeid (nende kujutisi) üldise suurustunnuse alusel (suurem-väiksem), 3-4 põhivärvuse järgi jne. Samas on oluline, et vastavaid tunnuseid oma praktilistes tegevustes arvestataks ning võimalusel ka kõnes väljendataks.

Mõtlemine on tunnetustegevuse kõrgem aste, mille käigus laps lahendab tema ette püstitud probleeme. Mõtlemisoperatsioonidest on väikelapsel jöukohased võrdlemine, rühmitamine, üldistamine ning isegi lihtsamate põhjus-tagajärg seoste mõistmine. Mõtlemist stiimuleerivate tegevustena võib välja pakkuda:

Vahe-eesmärkidega ülesannete lahendamist: kaheosalised ülesanded, kus laps peab esmalt ülesande lahendamist takistava teguri kõrvaldama (nt ust ei saa enne sulgeda, kui tuleb kõrvaldada klots, mis seda takistab) või probleemid, mille lahendamiseks sobiv abivahend ei ole kohe kättesaadav (nt soovib laps saada autot, mis on ülemisel riivilil, aga kepp, mida ta selleks on harjunud kasutama, on teises toas);

Põhjus-tagajärg situatsioonide mõistmine ja lahendamine (nt palutakse lapsel kasta lille, kuid tops, mida ta selleks kasutab, on auguga, kust vesi välja niriseb. Laps peaks esmalt avastama, mis tema tegevust takistab ning siis katma kas augu näpuga või topsi välja vahetama).

ESEMELINE TEGEVUS JA MÄNG

Koos peenmotoorika sihipärase arendamisega kaasnevad harjutused, kus laps õpib erinevaid tööriistu kasutama: asjade kahvaga veest välja tõstmine, kühvliga kotist liiva ämbrisse tõstmine jne.

Selles vanuses vajab kujundamist esemelise mängu oskus. Selleks loob täiskasvanu mängulise situatsiooni ning demonstreerib lapsele lihtsat mängulist toimingut. Näiteks „leitakse“ karuke, kes nutab ja keda on vaja sööta. Täiskasvanu annab lapsele vastava tegevuse näidise ja kutsub lapse koostevusse (*Mõmmil on kõht tühi. Nutab: Annan tale putru. Võtan lusikaga putru. Tee nüüd suu lahti! Amps! Mõmmi sööb. Anna nüüd sina talle putru.*). Oluline on mänguasi lapse jaoks elavaks mängida. Uut toimingut (nuku pesemine, maga panek jms) hakkame õpetama siis, kui laps on eelmise omandanud ja oskab seda üle kanda mistahes lelule. Kui laps on omandanud 3-4 erinevat toimingut, õpetame teda neid omavahel seostama. Seejuures on oluline viidata reaalsele elule ja isikule, kellel need tegevusaktid on iseloomulikud (nt ema).

KUJUTAVAD TEGEVUSED

Tavapäraselt suudab laps kolmanda eluaasta lõpuks lihtsamaid objekte kujutada. Paraku jõuavad tänapäeval söimerühmadesse lapsed, kellel on läbimata veel kujutavate tegevuste eelne periood. Neil lastel on sageli välja kujunemata kujutavate tegevuste eeldused: tööriista haaramine ja hoidmine, silma-käe koostöö, tajud, kõne jne. Selleks, et laps hakkaks ümbritsevat tegelikkust kujutama nii ruumiliselt (voolimine, konstrueerimine) kui ka

tasapinnaliselt (kleepimine, joonistamine), tuleb temaga läbida kujutavate tegevuste eelne ehk ettevalmistav etapp, mille jooksul:

õpetatakse last voolingut, ehitust, kleepetööd ja joonistust mõistma (reaalse esemega kokku viima);

tutvustatakse erinevate kujutamisevahenditega (täiskasvanu voolib, joonistab vms. lapse nähes) ja antakse võimalus nii ise materjaliga tegutseda kui valmistöödega mängida;

treenitakse peenmotoorikat;

arendatakse silma-käe koostööd;

arendatakse tajusid ja kõnet.

Laps peaks mõistma, et vooling, kleepetöö jne on reaalse eseme kujutised. Praktilist tegevust on soovitatav alustada lastele mõistetavamast ruumilisest kujutamisest. Täiskasvanut matkides õpitakse esmalt voolimis-materjali kahe käe vahel rullides voolima nn vorstikujulisi objekte (ussikesed jms), seejärel õpitakse voolima ümarvormi (kommikesed vms). Jälgendamise kaudu toimub ka lihtsate ehituste loomine. Esiolgu ehitatakse 2-3 osalisi objekte, hiljem detailide arv kasvab ja lisandub ka uusi

kujundeid, kuid ikka tuleb jälgida, et eelnevad oskused on kinnistunud. Väikelastele tutvustatakse ka kleepetöö põhimõtteid: kujutise paigutamist paberilehele, liimi kasutamist, kujutise kinnivajutamist. Sõimealistega kleepitakse peamiselt üheosalisi objekte.

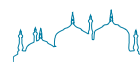
Lastele kõige raskemaks kujutamiseviisiks on joonistamine, kus reaalse maailma objekte tuleb kujutleda tasapinnaliselt. Iseseisva joonistusoskuse kujundamine algab objektide kujutamisega horisontaal- ja vertikaaljoonte abil. Nii saab kujutada vihma, rohtu, autole teed jne. Oskust kinnistatakse tegevustes, kus laps saab lisada objektile vajalikke detaile: õhupallidele paelad, siilile okkad, redelile pulgad jne. Järgneb esemete kujutamine ringi abil millel peaks kindlasti eelnema nii ruumilise (kera) kui tasapinnalise (ring) kontuuri kompimine. Soovitav on kasutada erinevaid vahendeid: näpuvärve, pintslit ja guaššvärve, värvilisi kriite jne. Oluline on laste tegevuse eesmärgistamine (motiveerimine). Lapsed lihtsalt ei vooli, ehita või joonista vaid teevad seda kellegi või millegi jaoks.

KÕNEARENendus

Reeglina toimub lapse tegevuse reguleerimine sõnalise korralduse kaudu. Arenguprobleemidega lapsel tuleb sõnaline korraldus sõltuvalt lapse kõne- ja vaimse arengu tasemest seostada teiste õpetamisvõtetega: näidise kasutamine, jälgendamine, osutav žest või koos tegutsemine.

Järgnevalt suunatakse last reguleerima teiste, so lähedaste täiskasvanute ja eakaaslaste tegevusi. Alles seejärel osutub võimalikuks lapse oma tegevuse reguleerimine kaasneva kõne abil. Väikelast stimuleeritakse rääkima sellest, mida ta parajasti teeb. Kui lapse kõne seda ei võimalda, kommenteerib tema tegevust täiskasvanu. Tegevuse etappide verbaliseerimine jätkub lapse ja täiskasvanu koostöös.

Ühisjoontele toetudes on juba varajases eas kindlaks teha, kas kõne areng vastab lapse vanusele. Alljärgnevad küsimused näitavad, millised jooned iseloomustavad **30 kuuse (2,5 a)** lapse eakohast suhtlusoskust ja kõnet. Kui eitavaid vastuseid on kolm või enam, tuleks logopeediaga nõu pidada*

SUHTLUSOSKUS JA TÄHELEPANUVÕIME	JAH	EI
*Kas laps reageerib, kui teda kõnetatakse selja tagant vaikselt häälel?		
*Kas lapsel on püsivust kuulata lühikesi jutukehi, mida talle loetakse?		
TEGEVUSED/MÄNGUD		
*Kas lapsele meeldib mängida teiste lastega?		
*Kas lapsele meeldib mängida jäljendus- ja rollimänge (vannitamine, toitmine jms.)		
KÕNE MÕISTMINE		
*Kas laps toob palutud eseme ka juhul, kui korraldus on esitatud suunavate žestideta?		
*Kas laps peab meeles ja täidab kaheosalist korraldust (nt. Võta kingad jalast ja pane särk selga!)?		
ENESEVÄLJENDUS		
*Kas lapsele meeldib rääkida ja küsimusi esitada?		
*Kas laps eelistab sõnu žestidele?		
*Kas teie lapse kõne on mõistetav ka võõrastele?		
*Kas laps räägib ladusalt, ilma rohkete korduste ja pausideta?		
*Kas laps võtab kasutusele järjest uusi sõnu?		
*Kas laps hakkab ühendama sõnu 2-3 sõnalisteks lauseteks? (nt. Emme, anna pall!)?		

(*Ei kehti otseselt kaks- ja enamkeelsete laste kohta, mõeldud on siiski ühes keeles suhtlevat last)

Allikas: „Õpetajalt õpetajale. Väikelapse kõne, keele ja tunnetustegevuse areng.“ - Ilo, 2007

LISATEAVET LAPSEST

Rubriigi toimetaja: Annely

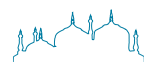
TERE TULEMAST MÄNGUKOOLI!

Nii nagu keevitajaks, õmblejaks või advokaadiks peab õppima, tuleb lapsele õpetada ka tema tähtsaimat tööd – mängu. Mängimisoskusega laps võib edaspidises elus jänni jääda.

Võiks arvata, et väikelastega peres läheb elu tõeliselt lõbusaks siis, kui lapsed on juba lasteaiaaialised ja oskavad ise mängida. Ent Tartu Ristikheina lasteaia õpetajad Inna Sevastjanova, Ülle Siilberg ja Nele Maks teavad, et iseseisva mängu eelduseks on vanema järjekindel töö lapse sünnist saati. „Mäng ei tule lapsel iseenesest, et võta mänguasi ja mängi. Vanemal endal tuleb eeltöö ära teha,” toonitab Ülle Siilberg. „Kahjuks tehakse seda vähe. Tavaliselt antakse lihtsalt uus lelu pihku.” Õpetajad rõhutavad, et mängima õppimisel on kõige tähtsamad esimesed kolm eluaastat. Kui laps siis vanema abiga mängimisoskust ei omanda, võib olla juba hilja. Lasteaias näevad õpetajad selgelt, kui palju on lastega kodus tegeldud. On lapsi, kes ainult loobivad ja lõhuvad mänguasju. Nad ei oska lelude ega kaaslastega mängida. Tihti on neil ka suhtlemis- ja keskendumisraskusi, mistõttu nad hiljem väga visalt lugema ja kirjutama õpivad. Kuid mänguoskuse õpetamine ei tähenda, et kodu peab olema maast laeni mänguasju täis. Vastupidil! Olgu lelusid pigem vähe, ent need võiksid olla head ja huvitavad. Ja tegelikult on lapse arenguks parimad mängud need, kus päris mänguasju ei kasutatagi, sest... mida täiuslikum lelu, seda vähem see last arendab.

Mänguline segadus

„Mäng arenebki algselt sellest, et laps õpib esemetega tegutsema,” ütleb Nele Maks. „Need ei pruugi olla üldse mänguasjad, vaid näiteks potid-pannid. Alla aastasel lapsel pole palju vaja.” Las laps võtab köögikapist kuivainepurgid, vanad plekktops ja pudelid ning proovib pista sinna makarone või herneid. „Isegi minu kolme poeg paneb veel herneid pudelisse. See on tal hästi põnev mäng,” kirjeldab Inna Sevastjanova. Aga mida ütlevad paljud emad, kui laps köögis toimetama asub? „Ära aja kõike sassi! Kes jõuab sinu järel koristada?” „See on viga!” tõdeb Ülle Siilberg ning lisab, et laps peab ka vanema igapäevaseid toimetusi nägema. „Kui vanem lükkab lapse kõrvale, ei teki tal hiljem, nelja-aastaselt, rollimängu oskust, mis on väga tähtis.” Ka lapse külvatud segaduse võib mänguliselt likvideerida. Pange koos herved purki ja purgid suuruse, värvi või kuju järgi tagasi kappi. Ja oletegi jälle saanud kaasa aidata lapse vormi-, ruumi- ja värvitaju arengule. Kui leiate lastetoast hunniku täis soditud pabereid, ärge minge endast välja, vaid võtke ette rebimisõpetuse tund. Rebiges paberid väikesteks tükkideks, nii et kerkib kohe mõnus kuhi. Siis laske lapsel see koorem mänguauto kasti panna ja autoga prügikasti juurde sõita. Rebimine, muide, on õpetajate sõnul üks raskemini õpitavaid oskusi.

Imelihtsad mängud

Ülle Siilaberg sõnab, et lapsega saab mängida kogu aeg. Lasteaiast koju minnes võib uurida puulehti, joosta võidu lasteaia väravani või lugeda tee peal kokku, mitu punast autot vastu sõidab. Koduõhtusöögi valmistamise ajal võib laps teha mängusööki, pärast aidata lauda koristada ja nõusid pesta. Nele Maks on märganud, et söögitegemine pole viimasel ajal mitte ainult tüdrukute, vaid ka poiste lemmikmäng. Selles võib kasutada plastist toiduaineid, kuid palju huvitavam on valmistada mängu tarvis ained ise soolainast. See pakub jällegi koostegemise rõõmu. Las laps mõõdab ise jahu, soola ja vett kaussi, ning teie räägite juurde, mis on pehme, märg, kõva jne. Edasi voolite, küpsetate ja värvite koos. Tulemuseks on ainulaadsed saiad-porgandid-sidrunid. Tegevust saatev lapse ja vanema suhtlus toidab ka nii olulist omavahelist sidet. Suhtlus on tähtis lapse sünnist alates. Juba siis, kui tutvustate beebile esimesi lelusid. „Seda ei saa teha hääletult, vaid laps peab tunnetama, et ema on tema kõrval ja suhtleb temaga,“ ütleb Inna Sevastjanova. Iga uue mängu õppimisega peaks kaasnema vanema selgitus, mis toimub. Et ema või isa hääl on lapse kuulamisoskuse ja kõne arengus väga tähtis, võib ka igapäevaseid toimetusi tehes appi võtta liisusalmid ja laulud. Isegi kui vanem enda arvates viisi ei pea. Kogu mäng peaks toimuma argiste askelduste käigus, mitte nii, et iga päev kella neljast kuueni arendame last. Ja kuna lapse keskendumisvõime on piiratud, olgu mängud lühiajalised. Inna Sevastjanova märgib, et lap-

se arendamisega ei maksa kalduda ka teise äärmusse ja hommikust õhtuni palehigis vaid sellele pühenduda.

Allasurutud lapsed

Õpetajad on ühte meelt, et täiskasvanud kipuvad lapsi alla suruma. Kogu aeg on ju kiire. Ka ülerahvastatud lasteaiarühmades peavad õpetajad distsipliini tagamiseks paratamatult lapsi raamides hoidma. „Nad on allasurutud, aga tegelikult tuleks lapsel lasta lihtsalt vabalt olla,“ ohkab Ülle Siilaberg. Sestap on õpetajatel palve: laske lastel õues vabalt möllata, ilma et nad peaksid kartma ema pahameelt mustade riiete pärast. „Ja pange ka lasteaeda sellised õueriided, mida pole kahju ära määrida. Kui lapsel on riided mustad, peaks olema vanema reaktsioon: jess, laps on täna mänginud! Muretsema peaks hoopis siis, kui laps on puhas,“ tõdeb Siilaberg. Verest ei maksa välja minna ka siis, kui laps mäkerdab ise sööma õppides. Selle käigus arenevad koordinatsioon ja käeline tegevus ning ka see on lapse silmis mäng. „Las see piim läheb maha ja klaas katki, peaasi et laps teeb kõike ise!“ lisab Siilaberg. Samuti tasub koju soetada värvimis- ja voolimisvahendeid. Mis sest, et laps nendega „plätserdab“. „Lapsed aeg-ajalt lasteaias kaebavad, et nad vooliksid kodus küll, aga ei ole plastiliini,“ tähendab Nele Maks. Ülle Siilaberg soovib vanemal, kel pole piisavalt ideid, mida väikelapsega kodus teha, käia kas või mõned korrad beebikoolis. Ka raamatukogust leiab teoseid, kus on igas eas lapsega koos mängimiseks vahvaid juhiseid.

9 LIHTSAT MÄNGUIDEED

Peegelpilt. Tehke lapsega peegli ees nägusid (rõõmus, kurb, väsinud, kelmikas). Siis pange midagi naljakat pähe ja mängige klouni.

Täpsusvisked. Visake kasti või purgi sisse plastiliini-kuule, ajalehest palle, herneid, makarone.

Pillikool. Täitke klaaspudelid erineva veehulgaga ja kuulake, mis häält need teevad, kui lusikaga vastu pudelit lüüa. Pange purkidesse herneid, mannat, tatart ja võrrelge, mis häält üks või teine purk kõristades teeb.

Makaroniehted. Värvige guaššvärvidega torumakarone ja tehke neist ehteid või toakaunistusi.

Tänavamängud. Poodi jalutades leppige kokku, et tee peal ei tohi astuda ühegi kõnniteeplaadi serva peale. Mõnikord võib ka lugeda, mitu kukesammu on ühest tänavapostist teiseni.

Topsimäng. Hoidke alles piimatoodete plasttopsid. Pange neid üksteise sisse ja peale, õppige tajuma nen-

SOOLATAINAS EHK VÖLUTAINAS

2 kl jahu

2 kl soola

1 kl vett

1 tõrts toiduõli

Laske lapsel panna kaussi jahu ja sool ning segada need segi (kas või käega). Valage juurde vesi ja tõrts õli. Segage koos ühtlaseks paksuks tainaks ja voolige sellest erinevaid kujukesi. Pange need 100–150kraadisesse ahju ning laske küpseda 1–2 tundi, kuni kujud on valged ja kivistunud. Seejärel võib need gvašiga üle värvida ja hiljem gvašilakiga katta.

KOLM ETAPPI UUE LELUGA MÄNGIMA ÕPPIMISEL

1. Esmalt ema näitab ja seletab lapsele, kuidas uue asjaga mängida.
2. Laps mängib ja ema seletab mängu põhimõtted üle.
3. Laps oskab lõpuks iseseisvalt mängida, ilma et ema peaks kõrval olema.

KASULIKKE RAAMATUID

- Erika Kalamees, „Kus mu põial?”
- Sirje Raadik, „Õpime õues mängides”
- Ken Adams, „Arenda oma lapse andeid”
- Kadi Lukanenok, Ene Mägi, „Päev-päevalt targemaks”
- Edna Vahter, „Teeme koos lapsega”
- Krista Kivisalu, „Mängime!” ja „100 mängu lapsega”
- Maarja Mänd, „Mänge siit ja seal”
- Kirjastus ILO, „Liisusalmid ja lasteriimid”, „Liikumismängud ja -tegevused”, „Mängime ja õpime”

de suurust ja kuju. Peitke ühe topsi alla väike mänguasi ja laske lapsel arvata, millise topsi all see on.

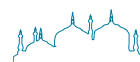
Esinemised. Innustage vanemaid lapsi tegema kodus teatrit, kontserti vms. Aidake neil ehitada lava koos eesriidega

Kaardipusle. Lõigake vana postkaart esmalt poolleks ja laske lapsel pooled omavahel ühendada. Seejärel lõigake kaart neljaks jne.

Sõrmeteater. Sõrmed on mänguasjad, mis on alati omast käest võtta. Joonistage sõrmedele näod pähe või tehke seinale varjuteatrit.

Allikas: http://naistemaailm.ee/artiklid/39397/tere_tulemast_mangukooli_.html?art_magaz=9

MEESTEMAAILM

HABEMEGA JA HABEMETA MUSLIMID

Rubriigi autor: Aivar

On tõsiasi, et islam ja habe käivad käsi-käes. Paljud õpetlased kannavad habet. Habeme vajalikkust on mainitud ka sunnas. Isegi mitte-islamilikus maailmas on üldine arusaam muslimist meestest kui habeme kandjatest. Siiski ei kasvata osad neist habet või kui kasvatavadki, siis ainult paari millimeetri pikkuseks. Põhjuseid selle taga teavad ainult nemad ise ja Kõigevägevam Jumal. Et olukorda veidi selgust tuua, küsisin arvamusi habeme kohta meie endi muslimitelt – nii habemekandjatelt kui ka habemetutelt.

1) Kas kasvatad habet või mitte? Põhjenda!

Ma ei kasvata habet, vähemalt mitte pikka. Vahel küll lasen sellel paari millimeetri pikkuseks kasvada, aga mitte rohkem. Peale seda ajan uuesti maha.

Ibn Umar edastas, et Jumala sõnumitooja (صلى الله عليه وسلم) oli öelnud: „Käitu vastupidiselt neile, kes kummardavad eba-jumalaid – piira oma vuntse lähedalt ja kasvata habet.” (Sahih Muslim 2:500)

Selle *hadiithi* põhjal peame me habeme kasvatamise ja vuntside piiramisega uskmatutest erinema. Minu jaoks on aga need „muslimid“, kes terrorismiga tegelevad, samamoodi uskmatud. Kuna üldiselt nn „islami terroristid“ kannavad habet, siis on minu jaoks raske erineda „Bin Ladenitest“ ja samal ajal ka inimestest, kes üldse Jumala olemasolu ei tunnista. Lahenduse leidsin habeme raseerimises, et erineda terroristidest ja islamiriietuse kandmisest, et erineda uskmatutest. Kas minu loogika ka õige on, teab ainult Jumal.

Aivar

Kõigil prohvetitel (rahu olgu nende kõigiga) olid 3 sarnast asja: nad kandsid habet, kasutasid *siwaaki* (üks taim, mille oks-tega saab hambaid puhastada) ning kasutasid lõhnaõli. Nii et mul on plaanis, Jumala tahtel, lasta oma habemel kasvada pikemaks, kui Jumal mulle elupäevi annab.

Toqeer

Mina ei kasvata habet isiklikel põhjustel. Samas tean, et see on islami nõuete rikkumine. Üldse on siin kaks varianti: a) kas võtta Koraani/sunnat sõna-sõnalt, ilma mingite mööndusteta; b) rikkuda Koraani/sunna ettekirjutusi ja hakata tege-ma järeleandmisi. Habeme mittekasvatamine käib siis punkti b alla. Seega - olen halb muslim - mõnda nõuet täidan (mulle meeldivamaid), mõnda ei täida.

Villu

Kasvatan habet perioodiliselt. Vahepeal ajan maha, sest olen noor ja mu habemekasv on hõre. Muidu olen habeme pool-daja ja plaanin, nagu juba mõista olen andnud, endale habeme kasvatada. Habemeta mees on nagu lakata lövi ja see on prohveti (صلى الله عليه وسلم) sunna.

A.

Jah, kasvatan habet, kuuletudes nii prohvet Muhammedile (صلى الله عليه وسلم), kes on käskinud seda usklikel meestel teha ja niimoodi kuuletun ka Jumalale ja olen Temale meelepärasem, *inšaAllah*. Jumal on seda väga selgelt väljendanud Koraani 4. suura 80. salmis, mille eestikeelne tähendus on enam-vähem järgnev: „**See, kes kuuletub sõnumitoojale, on töö-poolsest kuuletunud Jumalale...**“

Korrektsele sunna järgimise kohustusele viitab ka 59. suura 7 salm, ligikaudse tähendusega: „... **Ja see, mis Sõnumitooja teile annab, võtke see, ja see, mis ta teile keelab, hoiduke sellest. Ja kartke Jumalat, tõepoolest Jumal on karistuses karm.**“

Yusuf Saeed

Ma ei kasvata habet, sest süües jääks siis toit habemesse kinni ja ka minu välimus oleks kole.

Zoso

Ma ei kasvata habet. See ei ole sunduslik ja habe ei näe minu näos normaalne välja. Mulle habe ei sobi. Kui mul oleks slaavipärane nägu, siis ma kasvataks ka habet.

Abdullah

Ei, ma ei kasvata endale habet, kuna enamik inimesi Läänemaailmas (muidugi mitte kõik) mõtlevad habemega muslimitest kui terroristidest. Nad seostavad habet terrorismiga, mis on kurbust tekitav ja samas ka vale. Tõesti, habe ei ole kunagi tähendanud terrorismi. Pigem on see kõigi prohvetite (rahu olgu nende kõigiga) ning ka Jumala Sõnumitooja (صلى الله عليه وسلم) sunna.

M.

2) Miks osa muslimeid ei kasvata habet? Mida sa neist arvad?

Sellel on erinevaid põhjuseid: kas ei soovita sarnaneda „islami terroristidele“, ollakse lihtsalt islami reeglite suhtes ükskõiksed, ei olda habeme vajalikkusest teadlikud, ei peeta habet moodsaks või lihtsalt ei tunta end habemega mugavalt. Neist põhjustest sõltub ka minu arvamus nende habemeta muslimite kohta. Kui habet ei kasvatata, sest ollakse ükskõiksed sunna suhtes (*a la* „Ah, see on ainult sunna, seega pole see tähtis!“), siis need muslimid käituvad valesti. Sama käib ka moe järgimise eesmärgil habeme raseerimise kohta, sest miks peaks muslim järgima uskmatute moodi? Aga kui habet ei kasvatata kas siis hirmust tagakiusamise ees või sooviga terroristidest erineda, siis mina seda tegu maha ei laida.

Aivar

Muist eakamaid muslimeid ei kasvata habet sellepärast, et nad on mõnede sunna traditsioonide suhtes liberaalsed ja ei pea neid vajalikuks või siis arvavad, et need ei ole määrava tähtsusega, sest Allah vaatab südant mitte imagot. Või sellepärast, et neile ei meeldi nende habe ja ajavad selle siis maha, nii nagu paljudele ei meeldi juuste kasvatamine ja nad hoiavad oma pea kiilana. Kuiigi sunna järgi olid Prohvetil (صلى الله عليه وسلم) õlgadeni ulatuvad juuksed, ei tea ma muslimeist mehi, kellel oleks pikad juuksed.

A.

Muslimid ei kasvata habet erinevatel põhjustel, või enamasti siiski erinevatel ettekäändetel. Peamiseks on minu arvates ühiskonnapoolne surve - alates pere, sõprade, kooli- või töökaaslaste arvamustest, kuni Gilette'i reklaamideni. Levinud on arusaam, et ilus mees on habemeta mees. Kardetakse ka töökoha pärast ja vahel ehk isegi KAPO suurenenud tähelepanu alla sattumist. Põhjuseks võib olla ka puhas teadmatus habeme kohustuslikkuse suhtes, halvemal juhul selle kohustuslikkuse eitamine pärast selge tõendi nägemist või kuulmist. **Alati tuleks aga mõelda, kumb on tähtsan, kas inimestele või Jumalale meelepärane olemine.**

Mis puutub minu arvamusse muslimitest, kes habet ajavad, siis püüan neid mitte hukka mõista ja endale teadvustada, et kui mina habet kasvan, ei tähenda see veel, et ma neist parem oleksin. Näiteks võib muslim, kes habet ajab, veeta suure osa ööst palves, palju paastuda või mingil muul moel olla Jumalale palju lähemal kui ma ise.

Yusuf Saeed

Inimesed ei kasvata habet, sest neil on olemas vastavad vahendid või võimalus minna habemeajaja juurde, et näha välja ilus ja hoolitsetud.

Zoso

Eks neil ole oma põhjused. Osadel on habe ja osadel ei ole. Habeme kasvatamine on Prohveti (صلى الله عليه وسلم) eeskuju järgimine. On olemas tegude järgimine ja on olemas ka välimuse ja riietusstiili järgimine. Teod on tähtsad. Mõningaid tegusid on kasulik teha, nagu näiteks sunna palve. Kedagi ei saa sundida sunna palveid tegema. Kui mul ei ole aega ja mul on palju tööd või kui ma olen väsinud, siis ma ei pea palvetama sunna palvet. Sama asi on habeme ja välimusega.

Abdullah

Tänapäeval on palju põhjuseid, miks muslimid habet ei kasvata: mõned muslimid ei praktiseeri prohvet Muhammedi (صلى الله عليه وسلم) sunnat, teised ei saa selle eesmärgist aru. Kahjuks on olemas isegi muslimeid, kes seostavad habeme kasvatamist terrorismiga, kuna nende teadmised ei ole piisavalt suured. Nad mõtlevad, et ainult habemega muslimid levitavad terrorit muslimite ja mitte-muslimite hulgas. See on vale, kuna terrorist võib olla ka ilma habeme ja/või religioonita isik. Peale selle ei esinda terroristid mitte kunagi islamit. Kui nad esindaks islamit, siis nad ei teeks mitte kunagi selliseid kurje tegusid. Pigem nad järgiksid pühas raamatus, Koraanis, olevaid Jumala käske ja käituksid prohvet Muhammedi (صلى الله عليه وسلم) sunna järgi, tema eeskuju järgides.

Kõigekõrgem Allah ütleb Al-Anbya (Prohvetid) suura 107. värsis: „**Ja Me ei ole saatnud sind, oo Muhammed, muuks kui halastuseks maailmadele.**”

On olemas ka muslimeid, kes ei kasvata habet sellepärast, et muidu mitte-muslimid näeks neis terroriste. See-ga ei taha nad saada endale külge „terroristi“ silti, sest nad on süütud, habet kandes või raseerides. Õigupoolest on põhjused erinevad, sõltuvalt inimesest.

Aidaku Jumal meil kõigil mõista prohvet Muhammedi (صلى الله عليه وسلم) sunnas peituvat elutarkust.

M.

Neid kõiki arvamusi kokku võttes saan öelda, et nii nagu erinevad inimesed, erinevad ka nende seletused selle kohta, miks nad habet ei kasvata: osa teeb seda teadmatusest reeglite suhtes, osa ignorantsusest ja enda isiklike soovide järgimise nimel ning osa tingituna „islami terrorismist“ ja sellega kaasnevast mainest ja tagakiusamisest. Need, kes habet kasvatavad, eriti oma väidetes ei erine – nad teevad kõik seda, et Prohveti (صلى الله عليه وسلم) eeskuju järgida.

Habeme kasvatamisest ja mitte kasvatamisest tulenevad erinevused avalduvad ka omavahelistes suhetes. Oli näha nii mõndagi huvitavat, kui ma muslimeid intervjuueerisin. Vahel püüti kas mulle või hoopis kellegile kolmandale asjasse mitte puutuvale isikule oma arusaamu peale suruda (vahel ka väga häälekalt). Üks habemeta muslim ütles, et selline käitumine on paratamatu, kuna minu küsimused puudutasid nende muslimite egosid, kes habeme osas sunnat ei praktiseeri. Suutmatus vastavat habeme kohta käivat hadiithi aktsepteerida põhjustas ka selle, et osa muslimeid lihtsalt keeldusid minu küsimustele vastamast.

Kahjuks jätkub selline lõhestumine muslimite vahel niikaua, kuni vastavad habemest loobumise põhjused eksisteerivad. Nagu M. oma vastuses ütles, ei jää meil muud üle, kui paluda Jumalalt mõistmist ja arusaamist prohvet Muhammedi (صلى الله عليه وسلم) sunna suhtes.

LOODUSLIK RAVI

Rubriigi koostaja: Khadija

KÜÜSLAUK RAVIB 47 HAIGUST

Allikas: terviseleht.ee, Aive Luigela

Küüslauk on üks vanemaid kultuurtaimi, mida sumerid nii kulinaarsetel kui ka meditsiinilistel eesmärkidel juba 5000 aastat e.Kr. kasutasid. Oletatavalt pärineb ta Edela-Aasiast, Sise-Aasia steppidest või Indiast, kus seda ravim- ja toidutaimena kasutatakse 47 haiguse raviks, alates pahaloomuliste kasvajatega ja lõpetades nohuga.

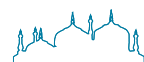
Vanad kreeklased nimetasid küüslauku haisvaks roosiks ja rõhutasid tema tähtsust mehe mehisuse säilitajana. Saksamaal ja Siberis on peetud küüslauku üheks tõhusamaks düsen-teeria- ja tüüfusetekitajate eemalepeletajaks. Hiinas raviti küüslauguga hingamiseldite, südame- ja vereringehaigusi, seedeeldite ja menstruatsioonihäireid. Venemaal peeti küüslauku heaks podagra ja kivitõve ravimiks, temaga aeti välja naaskelsabased. Jaapanlased on leidnud, et küüslauk tugevdab immuunsüsteemi ja ergutab sugunäärmete tegevust.

Küüslauk kasvab pea kõikjal, ta tahab viljakast pinnast ja päikesepaistelise kasvukohta. Võib kasvada kuni 60cm kõrguseks, tal on ühise kuivsoomusega ümbritsetud ja tütarsibulast koosnev liitsibul (on ka teisi vorme).

Tänapäeval viljeletakse küüslauku laialdaselt kogu maailmas. Peamised küüslaugu tootjad on Hiina, Korea ja India. Rohkesti viljeletakse

küüslauku ka USA-s, Egiptuses ja Türgis. Euroopas on arvestatavad küüslaugutootjad Hispaania, Prantsusmaa, Itaalia, Rumeenia, Bulgaaria ja Ungari.

Küüslaugust kasutatakse mitte üksnes mugulat vaid ka rohelist varsi, mis on samuti maitse- ja ravimtaimeks. Aednikud ei soovita neid ära võtta (üksnes õisikuvars), vaid siduda varred kokku. Tihti istutatakse küüslaugud paarikaupa, et siduda varred kokku tugevuse tagamiseks. Küüslauk vajab pikka kasvuaega - selles peitubki tema kasvatamise ainuke probleem. Soovitatakse küüslauk eelnevalt juba idandada ja panna maha märtsis-aprillis, kui maa on veel niiske. Kevadised öökülmad küüslaugu võrseid ei kahjusta. Hoiustada tuleks neid talvel jahedas ruumis, siis arenevad järgmisel aastal suuremad mugulad. Seemne hoidmine peaks aset leidma 2-6 C° juures. Küüslauk on pikapäeva kasvutaim, eelistab päikesepaistelise kohta. On ka niiskuselembeline, mistõttu vajab täiendavat kastmist, eriti arenguperioodil.

BIOKEEMILINE KOOSLUS

Küüslaugus leidub 0,3% väävlit sisaldavat lõhnata ainet alliini, mis mugula peenestamisel laguneb ensüümide toimel kiiresti spetsiifilise lõhnaga allitsiiniks, väga tugeva bakteritsiidse toimega lenduvaks antibiootikumiks. Peale selle sisaldab küüslauk 0,4% sulfididest koosnevat lenduvat õli, fütosteriini, kuni 10 mg C-vitamiini ja B-grupi vitamiine, süsivesikuid, tärklisi, inuliini, fruktoosi, orgaanilisi happeid, mikroelemente. Küüslaugu fütontsiidid on sibulast tugevamad. Ta säilitab oma bakteritsiidseid omadusi ja aktiivsuse pikka aega, hävitab paljusid mikroobe.

KÜÜSLAUK KUI RAVIM

Meie rahvameditsiinis tuntakse küüslauku kui üldise enesetunde parandajat, südame tugevdajat, vererõhu korrastajat ning sooltegevuse parandajat (eriti lihatoitude söömisel). Küüslaugu väärt omadusi ei ole teadusmeditsiin ümber lükanud, vaid aina kinnitanud. Mikroelemendid, seleen ja germaanium, suurendavad südamelihase jõudlust. Lenduv fütontsiid allitsiin ja mikroelemendid stimuleerivad immuunsüsteemi tegevust ning mõjuvad hormonaalsüsteemile, mis tagab küüslaugu antibakteriaalse ja kasvaja-tevastase toime. Et küüslauk omastatakse kiirelt ja ta püsib organismis suhteliselt kaua, piisab 1-2 küünest päevas. Küüslaugu tugevat lehma vähendavad soe piim, koor, majonees, sidruniviil, peterselli- või sellerileht. Kui kasutatakse toorena, siis kindlasti söögi alla, lõhn kaob kiirelt.

Neil, kel on kõrge vere kolesteroolisisaldus, tuleks iga päev toorena süüa 2-3 küünt. Viimasel ajal on üha rohkem hakatud rääkima küüslaugust kui vähivastase ravimist; teadlased tegelevad selle probleemiga üsna aktiivselt. Katsed on näidanud, et küüslaugu pidev söömine hoiab ära veresoonte lupjumise ja soodustab põie-, neeru- ja sapiliiva ning sapikivide lagunemist, puhastab verd kahjulikest ainevahetusjääkidest.

KÜÜSLAUGU TINKTUUR

* Võetakse 0,5 kg mett, sellesse peenestatakse 250 g küüslauku, 250 g sibulat, 250 g mädarõigast ning 250 g jõhvikaid. Segu hoitakse külmikus 3 päeva. Seejärel tarvatakse söögi juurde 1-2 spl päevas. Segu sobib ateroskleroosi vastu, bronhiidi, kopsupõletiku, gripi perioodil, üldise nõrkuse ja kehvveresuse korral.

KÜÜSLAUK TOIDUS

Maitseainena kasutatakse küüslauku väikeses koguses kas värskelt või kuivatatult, soojades toitudes peeneks lõigatult (võib eelnevalt õlis praadida).

Võib teha ka õlitõmmise. Selleks pannakse küüslaugu küüned õlisse ja kuumutatakse sooja vee vannil suletud klaasnõus umbes 2 t või lastakse soojas kohas tõmmata 2 ööpäeva. Säilitatakse külmkapis. Seda aromaatselt õli saab kasutada toitude maitsestamiseks. Samuti võib teha ka äädika ekstrakti küüslauguga. Äädikat kasutatakse salatite maitsestamisel.

Küüslauguga võib maitsestada kala-, liha-, vorsti- ja segasalateid. Roheliste ja puuviljasalatite puhul lõigatakse küüs pooleks ja hõõrutakse sellega salatikaussi - küüslaugu hõng muudab salati pikantseks. Küüslauku võib lisada kõikidele soolastele suppidele ja ühepajatoitudele, liharoogadele, vorstidele, marineeritavaile ja hapendatavale kurkidele. Tänapäeval on paljudes söögikohtades asetatud laudadele küüslaugusool. Kodudes võiks olla alati käepärane punapeedi-küüslaugu salat (ka koos porgandiga). Seda salatit on meeldiv kasutada võileivakatteks või prae lisandiks.

Punapeedi-küüslaugu salat

1 keskmise riivitud toore või kergelt keedetud peedi kohta võetakse 2-3 riivitud küüslaugu küünt, maitsestatakse sidrunhappe ja suhkruga. Tarvitamisel võib lisada majoneesi või hapukoort.

Kõik köögivilja hoidised vajavad küüslauku, eriti aga ketšupid, letšod. Küüslauk lisatakse nende valmimise lõpus aroomi säilitamiseks.

Ärgem unustagem küüslauku lisamast ahjukartulitele, see annab väga pikantse maitse. Selleks pintseldatakse õli ja purustatud küüslauk kartulitele. Võib lisada veel ka paprikat.

Küüslaugusupp

20 küüslauguküünt, 2 spl võid, 800 ml puljongit, 4 muna, 2 spl õli, soola, musta pipart, muskaatpähklit, 4 viilu nisuleiba.

Küüslauguküüned kuumutatakse potis, kallatakse peale leem ja maitsestatakse soola, musta pipra ja mus-

kaatpätkliga. Keedetakse umbes 1 t ja siis kurnatakse või surutakse läbi sõela. Pott pannakse pliidile ja segatakse juurde lahtiklopitud munakollase ja õli segu (lisatud 1 kl suppi ning seejärel ühendatakse kogu hulgaga). Suppi ei keedeta enam läbi, üksnes kuumutatakse muna hüübimiseni. Lauale andmisel pannakse võiga praetud leivad kas taldriku põhja või serveeritakse eraldi taldrikul.

KÜÜSLAUGU KÕRVALMÕJUD

Kui magu või neerud on haiged, ei tohiks küüslauku iseseisvana manustada. Eriti tundlik küüslaugu suhtes on kõhunääre (pankreas), võib tekitada lausa tugevat valu. Samuti võib avaldada negatiivset mõju sapipõiele kui maks on tundlik. Loomulikult ei tohi üldse kasutada neeru- ja neeruvaagna põletike, neerutalituse puudulikkuse ja kroonilise pankreasepõletiku korral.

KÜÜSLAUGUPALMIK

Fig. 1

Fig. 2

Fig. 3

Fig. 4

Kellel kodus pisikesed plikatirtsud, on küüslaugupalmiku sidumine lihtne!

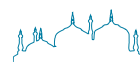
Palmikut on parim siduda pehmema varrega küüskaukudest. Palmikusse seotakse tavaliselt 8-10 küüslaugupead.

Palmiku sidumist alusta, kui punupatsi punumist.

Iga kord kui oled pununud ühe rea, lisa uus küüslauguvars. See on nagu kalasaba punumine, alati lisa küljele uus salk.

Samas hoi "saba" kolme osaline, asetades varred vaheldumisi teineteise peale ning lisades iga kord uus vars.

Palmiku sidumise lõppedes seo varreotsad kinni ja aseta palmik varjulisse kohta kuivama.

TOIDUNURK E-AINED JA NENDE MÕJU TERVISELE

Rubriigi autor: Zeynep

E-aineid jaotatakse:

Toiduvärvid **E100-199**

Säilitusained **E200-299**

Antioksidandid **E300-399**

Emulgaatorid, stabilisaatorid, paksendajad **E400-499**

Lisaained E500-1520 - happed, alused ja soolad, aroomiained, želeerijad, pakendamisgaasid, vahutekitajad.

MÕISTED:

- 1) **toiduvärvid** – parandavad ja annavad toidule värvi;
- 2) **säilitusained ehk konservandid** – pikendavad toidu säilimisaega, kaitstes mikrobioloogilise riknemise eest;
- 3) **antioksidandid** – pikendavad toiduaine säilimisega, kaitstes oksüdeerumisprotsesside riknemise eest (rasva rääsumine, värvuse muutumine);
- 4) **vahutamistavastased ained** – väldivad või vähendavad vahu teket;
- 5) **kergetusained või küpsetuspulber** – gaasi vabanes suureneb taigna maht;
- 6) **emulgaatorid** – muudavad segunematud koostised homogeenseks emulsiooniks või säilitavad tekkinud emulsioonid;
- 7) **stabilisaatorid** – säilitavad toidu füüsikalise keemilist seisundit ning säilitavad või tugevdavad toidu värvust;

- 8) **paksendajad** – suurendavad toiduaine viskoossust;
- 9) **tardained** – tugevdavad puu- ja köögiviljatoodete konsistentsi või annavad želeerivate ainetega tugeva tarde;
- 10) **želeerivad ained** – tarretavad toiduaineid;
- 11) **paakumisvastased ained** – vähendavad toiduosa-keste kokkukleepuvust;
- 12) **jahu parendajad** – lisatakse jahule küpsetusomaduste või värvuse parandamiseks;
- 13) **lõhna- ja maitsetugevdajad** – tugevdavad toidu maitset ja lõhna;
- 14) **glaseerained** – kasutatakse toidu välispinna katmiseks ja moodustavad dekoratiivse läikiva kaitsva kihi;
- 15) **happesuse regulaatorid** – muudavad ja reguleerivad toiduaine happelisust või aluselisust;
- 16) **happed** – suurendavad toidu happelisust ja annavad vajaliku hapu maitse;
- 17) **emulgeerivad soolad** – dispergeerivad juustuvalke ja soodustavad rasvade homogeenset jaotumist;
- 18) **magusained** – (välja arvatud suhkrud), annavad toidule magusa maitse;
- 19) **mahuained** – (välja arvatud õhk ja vesi), suurendavad toidu mahtu;
- 20) **vahustusained** – võimaldavad gaasilise faasi homogeenset jaotumist toidus;
- 21) **niiskusesäilitajad** – takistavad toiduaine kuivumist ja soodustavad pulbrite lahustumist;
- 22) **propellandid** – gaasid (välja arvatud õhk), suruvad toidu pakendist välja;
- 23) **pakendamisgaasid** – gaasid (välja arvatud õhk), surutakse pakendisse enne toidu pakendamist, selle jooksul või pärast;
- 24) **modifitseeritud tärklised** – keemiliselt töödeldud

(kaasa arvatud happe või alusega hüdrolüüsitud või valgendatud) toidutärklis;

25) **kandjad** – lisaaineid lahustatakse, lahjendatakse, dispergeeritakse või töödeldakse lisaaine funktsiooni muutmata;

26) **sekvestrandid** – seovad toidus metalliioonid kompleksi.

KONSERVANDID

Toiduained riknevad järgnevatel viisidel:

-kujutavad inimese tervisele ohtu (arenevad bakterid, pämi- või hallitusseened põhjustades infektsioone ja tootes mürke);

-toiduainete maitse ja välimus kaob.

E249 ja E250 on kõige tuntumad konservandid, surudes alla bakterid ja botulismitekitajad (liha roosa värvuse tekitaja). Nüüd võivad need tekitada koos amiinidega vä-

hitekitajaid keemiliste saasteainetega. Need ained on lubatud vaatamata saasteainetele. Need tekkevad surutakse lihas alla vitamiinidega C ja E.

Tänapäeval võivad need aga amiinidega tekitada kantseroenseid nitrosoamiine. Need ained on lubatud, sest tekitavad antimikrobiaalset toimet, vaatamata sellele, et on ohtlikud nitrosoamiinide tekke tõttu. Selle tekke allasurumiseks kasutatakse lihatoodes C ja E vitamiine. Tuntumad konservandid on sorbiinhape (loodusliku aine keemilisel töötlemisel saadav aine) ja bensoehape (pärmiseente, hallituste ja bakterite vastu võitlev aine) ja nende soolad (marjades).

ANTIOKSÜDANDID

Toiduaine rikneb maitse, välimuse või toiteväärtuse vähenemise korral. Askorbiinhapet (E 300) kasutatakse palju nt vorstides, sinkides, limonaadides, õlles. Teised grupid on sulfitid, mida kasutatakse puu- ja köögiviljade säilitamise ja töötlemise jaoks. Nende kasutus peab olema pakendil märgitud. Sulfitid tekitavad allergiaid.

TOIDUVÄRVID

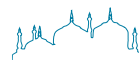
Toiduvärvide kasutamine on inimese tervisele ohtlik. Kõige rohkem kasutatakse toiduvärve kondiitritoodetes, karastusjookides, jogurtites, jäätistes, aga ka mujal, näiteks konservherneses, -kirssides, -ubades. Lisaks toiduvärvidele lisatakse allergiaid tekitavaid sulfitid. Kollane toiduvärv, tartrasiin (r), võib põhjustada allergiaid.

KUNSTLIKUD MAITSE- JA AROOMIAINED NING NENDE INTENSIIVISTAJAD

Kunstlikke toiduvärve on paarkümmend, aga maitse- ja aroomiaineid tuhandeid, mida lisatakse väikestes kogustes toidule. Need ained ei ole pakendi peal numbritega eraldi välja toodud. Kiivide, banaanide ja pirnide aroome sünteesitakse. See tähendab, et poest ostetud siirupid, viinamarjamahlad, teed ja muu ei pruugi olla naturaalse aroomiga. Naatriumglutamaat (E621), mida kasutatakse näiteks lihas, tekitab haiguslikke nähtusi nagu näo ja rindkere punetust või valu, kuumatunnet, peavalu, mis möödub poole tunni jooksul.

Allikad: E-AINED TOIDUS JA NENDE TERVISEMÕJUD (Referaat, autor: Karin Remmel), Lisaainete rühmad – <http://www.tervislikettevotlus.ee/toidulisandid/e-ained-toidus/>

Elu eesmärk - Paradiis

Rubriigi autor: Amina Iirimaalt

KANNATLIKKUSE VIIS KATEGOORIAT

Kannatlikkust võib jagada viide tegude kategooriasse: **waajib** (kohustuslik), **mustahab** ehk **manduub** (soovitatav), **mubaah** ehk **halaal** (neutraalne, lubatud), **makruuh** (ebasoovituslik), **haraam** (keelatud).

KOHUSTUSLIK (WAAŽIB) KANNATLIKKUS:

1. Kannatlikkus keelatud asjadest ja tegudest hoidumises.
2. Kannatlikkus kohustuslike tegude läbiviimises.
3. Kannatlikkus väljaspool kellegi kontrolli olevale hädale vastuastumises, nagu haigus, vaesus jms.

SOOVITATAV (MUSTAHAB ehk MANDUUB) KANNATLIKKUS:

1. Kannatlikkus ebasoovituslikust keeldumises.
2. Kannatlikkus soovitatavate ülistustegude teostamises.
3. Kannatlikkus kättemaksust hoidumises.

LUBATUD ehk NEUTRAALNE (HALAAL ehk MUBAAH) KANNATLIKKUS:

Kannatlikkus lubatud tegudest hoidumises.

EBASOOVITUSLIK (MAKRUUH) KANNATLIKKUS:

1. Kannatlikkus kehalistest isudest (söök, jook, seks) hoidumises kuni oma tervisele kahju põhjustamise määrani.

2. Kannatlikkus ebasoovitusliku teo tegemises.

KEELATUD (HARAAM) KANNATLIKKUS:

1. Kannatlikkus end surnuks näljutamises.
2. Kannatlikkus keelatud liha, raibe ja vere söömisest hoidumises, kui alternatiiviks on surm või

nälg. Tawus ja Ahmad ibn Hanbal ütlesid: „Kui kellegil pole muud süüa peale raibe, keelatud liha ja vere ja ta keeldub sellest ja lõpetab selle tulemusena oma maise teekonna, siis ta satub põrgusse.”

3. Kannatlikkus kerjamises. Selle üle on vaidlus, kas inimestele on kerjamine lubatud või keelatud ning Imam Ahmad oli sellel arvamusel, et sellist laadi kannatlikkus ja hoidumine on lubatud. Temalt küsiti, et mis siis, kui inimene kardab, et kui ta seda ei tee, ta sureb? Ta vastas: „Ei, ta ei lahku elust, sest Allah annab talle tema osa (*rizq*).” Imam Ahmad ei lubanud kerjamist – kui Allah teab inimese vajadust ja tema siirust armuanni palumisest hoidumises, siis Ta kannab tema eest hoolt.

Teised õpetlased jällegi, kaasaarvatud osad imam Ahmadi kaaskondlased ja imam Shafi, ütlesid: „Sellele isikule on kerjamine kohustuseks sest kui ta almust ei paluks, oleks ta patune ja kerjami-sega ta kaitseb end surma eest.”

4. Kannatlikkus asjade talumises, mis võivad surmani viia, nagu röövlid, maod, tuli ja vesi.

5. Kannatlikkus *fitna* ajal, kui moslemid võitlevad moslemite vastu. Kui moslemid tapavad moslemeid, siis kannatlikkus sellisel ajal võitlemisest hoidumises on lubatud (*mubaah*). See on isegi *mustahab* (soovitatav ja tahetud). Kui Prohvetilt (صلى الله عليه وسلم) selle kohta päriti, ta (صلى الله عليه وسلم) vastas: „*Olge nagu Aadama kahest pojast parem poeg.*” Teistes samalaadsetes jutustustes ta (صلى الله عليه وسلم) kostis: „*Olge nagu tapetud Allahi teener mitte nagu tapja,*” ja „*Kandku tapja oma vale tegu ja teie vale tegu.*” Teises edastuses ta (صلى الله عليه وسلم) lausus: „*Pange käsi oma näole kui mõök on liiga ere.*” Allah andis meile teada Aadama paremast pojast, kuidas ta alla andis ega võidelnud vastu ja kuidas Allah teda selle eest kiitis.

See on erinev aga juhtumile, kui moslemid võitlevad uskmatute vastu. Sellises situatsioonis peab moslem end kaitsma sest džihaad tähendabki enda ja islami religiooni kaitsmist.

Allikas: <http://abdurrahman.org/character/patiencequransunnah.html>

SURMAST

Allikas: "The Jurisprudence of Funerals in Islam"

Tõlkinud: Aisha

MATUSERONG

62) MATUSERONGIS OSALEMINE, SELLEGA LIITUMINE JA KIRSTU KANDMINE

Kui matuserong möödub, on soovitatav sellega liituda. Samuti on soovitatav (meestel) aidata kirstu kanda. Ibn Majah, Bayhaqi, Abu Dawud ja Tayalsi on Ibn Masudilt (رضي الله عنه) edastanud, et too ütles: „Kui keegi on matuserongis ja kannab kirstu, siis on Prohveti (صلى الله عليه وسلم) sunna kohaselt soovitatav seda teha igast küljest, kuid see on vabatahtlik ja seda võib ka mitte teha.“ Ahmad on Prohvetilt (صلى الله عليه وسلم) edastanud, et too ütles: „*Külastage haigeid ja järgnege matuserongile, sest see meenutab teile Teispoonsust.*“

Sunna kohaselt on soovitatav matuserongil kiiresti liikuda. Abu Huraira (رضي الله عنه) on edastanud, et Jumala Sõnumitooja (صلى الله عليه وسلم) ütles: „*Kiirustage kirstu kandmisega. Kui kadunuke oli jumalakartlik inimene, siis viite ta paremasse kohta; kui aga mitte, siis saate selle kaelast ära.*“ Õpetlased ei poolda kirstu kandmist ratsalooma seljas. Kui surnu on juba maha maetud, siis tühja kirstu võib küll nii kanda. Thawban jutustab, et Prohvetile (صلى الله عليه وسلم) toodi matuserongi ajal ratsaloom, kuid ta keeldus sellele ronimast. Inimesed küsisid ta käest selle kohta. Ta (صلى الله عليه وسلم) vastas: „*Tõesti, inglid käisid matuserongis jalgsi, seega ei tahtnud ma ratsutada, samal ajal kui inglid jalgsi käisid. Kui inglid lahkusid, ronisin ma ratsule.*“ (Abu Dawud, Bayhaqi).

63) TAUNITAVAD TEOD MATUSERONGIS

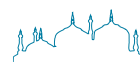
On teatud teod, mis on matuserongis käimise ajal taunitavad:

1. Valjuhäälnel Koraani retsiteerimine, Jumala nime nimetamine vmt – Ibn Al-Mundhir ütles: „Me oleme Qais Ibn Abbadilt edastanud, et Jumala Sõnumitooja (صلى الله عليه وسلم) kaaslastele ei meeldinud, kui matuserongis või sõjas häält tõsteti ja Kõigekõrgemat Jumalat meenutati.“

2. Tõrvikute kandmine – kuna see oli kombeks islami-eelsel ajal.

3. Kui matuserongi järgija istub maha enne, kui kadunuke on maha maetud – Bukhari on edastanud: „See, kes järgneb matuserongile, ei istu seni maha, kui kirst meeste õlul on. Kui ta maha istub, siis kästakse tal püsti tõusta.“ Bukhari on edastanud, et Prohvet (صلى الله عليه وسلم) ütles: „*Kui näete matuserongi, tõuske püsti. Kes sellele järgneb, ei istu enne, kui kirst on maha pandud.*“

4. Naised matustel – Umateya ütles: „Meil keelati matuserongile järgneda, kuid samas see keeld ei olnud meile kohustuslik.“

Poiss, kes püüdis põgeneda surma eest

Tõlkinud: Amatullah

Allikas: <http://www.haqislam.org/the-boy-who-tried-to-escape-death-ch10/>

KÜMNES OSA

Muld on visatud ümber Ahmadi keha; haud täitub; perekond, sugulased ja sõbrad vaatavad kurbusega alla. Mõned neist nutavad leinast, teised hirmust, et ühel päeval tuleb ka neil samas olukorras olla.

Nad istuvad kõik teatud aja Ahmadi haua ääres. Niipea kui nad lahkuvad, võetakse Ahmadi hing üles Paradiisi väravate juurde. Seal ootab teda ees võrratuimast võrratum värv, mida iial nähtud on. Keegi ei suuda selle suurust ette kujutada – see on suurem kui galaktika, valmistatud maagilistest säravatest kulla ja hõbeda tellistest. Just väravad on need, mis hoiavad silmi nägemast, kõrvu kuulmast, ninasid haistmast seda, mis peitub Paradiisis. Paradiisi väravates levib uskumatult hea muskuse lõhn, on kuulda lummatavat vee vulinat, ennekuulmatuid loomahääli ja palju teisi tundmatuid helisid. Kaunid müürid looklevad nii kaugele, kui silm seletada suudab.

Naeratus levib üle Ahmadi näo ja ta hinge täidab uskumatu põnevus.

„Palun, laske mind sisse! Ma sooviksin nii väga näha, mis nende väravate taga peitub,“ hüüab Ahmad.

„Ole kannatlik, Ahmad, ühel päeval lubatakse sul neist väravatest siseneda. See kõik on vaid Paradiisi algus, Pa-

radiis ise on aga laiem kui taevad ja maa. Sa ei suuda selle suurust ettegi kujutada! See on maa, kus kõik unistused teoks saavad; maa, kus pole kunagi kurbust ega igavust; maa, kus kõik soovid saavad täidetud ja õnn on absoluutne. Küsi ja sulle antakse! Oo Ahmad, valmista end ette ilu jaoks, mida sa pole iial ettegi kujutanud. Valmistu tundma rõõmu, mille ulatust sa veel ei tunnetata. Kuid nüüd valmista oma silmad ette suurima ilu jaoks, mida eales ette kujutada suudad. Valmista end ette päeva jaoks, mil kohtud oma Loojaga – Allah *subhaanahu wata'aalaga*, Kellel on sinu üle hea meel ...“

Külmavärinad jooksevad mööda Ahmadi selga üles ja alla.

„Ma ei suuda seda kohtumist ära oodata! Ja mul on häbi Temaga kohtuda kõige halva pärast, mis ma teinud olen!“ ütleb ta endale.

„Ära karda, ära ole häbelik, sest Allah ootab sinuga kohtumist!“ kinnitavad inglid.

„*Allaahu Akbar!*“ hüüab Ahmad ülimes õnnetundes, ootusrõõm hinge läbistamas.

Inglid ülistavad Ahmadiga Jumalat, kuni kiituse heli raputab maad ja sõnad mööduvad õhus kui rahustav tuul.

Ahmadi vanemad valmistuvad magamaminekuks. Mõlemad lamavad sel ööl väga vaikselt, tehes pidevalt Jumala poole duaasid.

Järgmisel hommikul äratab Muhammad oma naise üles, naeratus näol.

„Aliya, Aliya, tõuse üles!“ hüüab Muhammad ja raputab oma naist käest.

„Ahmad!“ hüüab naine silmi avades.

„Ma nägin Ahmadit unes, imekaunis kuningriigis,“ ütleb Muhammad oma naisele.

„MIDA? *Allaahu akbar!* Ma nägin sama und!“ hüüab Aliya imestunult.

„See võib olla hea märk,“ lausub Muhammad.

Mõni hetk hiljem heliseb telefon. Muhammad võtab toru, lootes teispool liini kuulda kohaliku imaami häält. Aliya näeb oma mehe silmis veelgi enam õnne ja lootust. Mõne minuti pärast paneb Muhammad toru hargile ja räägib naisele hämmastavast uudisest – imaam oli näinud täpselt sama und!

Sel päeval maetakse Mo ja tüdruk. Vähe on neid, kes nende matustele tulevad.

„Ei mingit valu enam, ma palun!“ kisendab Mo ahastuses.

Mo ja tüdruk jälgivad hirmunult, kuidas nende surnukehad matmispaigale lähenevad. Oma haudade sügavuses näevad nad vaid õudu – tuhanded hirmuäratavad putukad voolavad lainetena nende haudadesse. Seal on hiiglaslikke skorpione, pikkade hirmutavate jalgadega. Seal on veelgi pikemaid ja ilgemaid madusid, verdarretavate nägude ja mõõkteravate hammastega. Tuhanded grotesksed ligased maod, sajad asteljalad ja muud õudused varjavad end haudade äärtes, valmis põhjustama põrgulikku valu.

Mo ja tüdruk kisendavad kohutavas hirmus, kui nende kehad hauda asetatakse. Putukad suruvad jõuga teed nende suhu ja kurgust alla. Mõned putukad on nii suured, et nende suud on sunnitud nii suurelt avanema, et lõualuud enam vastu ei pea ja murduvad, põsed rebenevad. Nende karjed aina jätkuvad, kuigi nad on uppunud omaenda oksesse. Skorpionid nõelavad halastuseta silma ja näkku, nad küünistavad ja kriibivad. Iga kord, kui mõni lihas või kõõluskude kehas rebeneb, asendub see ikka ja jälle uuega ja nii lõputult ... lõputu valu. Mõne aja pärast, mis tundub kui igavik, hakkavad piinajad taanduma, haa seinad vaikselt varisema. Nad kisendavad kohutavas hirmus ja paanikas, kui nende haudade seinad

neile peale varisevad nii, et kui nad veel elus oleksid, surmaks see nad kindlasti.

Mo kisendab kohutavas hirmus, kui hirmuäratavad kujud talle suurte raudküünte ja haamritega lähenevad.

„Palun ei!“ kisendab Mo, kui suured küüned ta vasa-kusse silma lükatakse ja sealt edasi ajusse vajuvad. Sama juhtub ka parema silmaga. Ja nii ikka uuesti ja uuesti.

„See karistus on iga korra eest kui puudutasid naist, keda Jumal ei olnud sulle lubatuks teinud,“ hüüavad karistusinglid.

Ka tüdruk sai oma karistuse. Karistusingel läheneb talle, kandes endaga kaht hiiglaslikku rauast konksu. Ta surub ühe läbi kisendava tüdruku keele ja suu ning teise läbi tema naba, kiskudes välja lihased ja sisikonna. Köhu-õõs tühjeneb külmale ja räpasele hauapõrandale.

„See on selle eest, et augustasid oma keele ja köhu. Kas oli see tõesti seda väärt?“ selgitab karistusingel.

„Ei, ma palun, lõpeta, ma tegin seda vaid sellepärast, et mind ahvatleti seda tegema! Ma ei teadnud! Mul oli plaanis neist vabaneda, aga ...“ kisendab tüdruk agoonias.

„Su vabandused pole nüüd enam muud kui õhk. Sa teadsid, et see on keelatud, kuid siiski keeldusid sa kuuletumast oma Isandale, arvates, et Ta laseb sul elada nii kaua, et jõuad kõik oma soovid täita ja seejärel Tema juurde tagasi pöörduda. Need, kes naudivad, mõtleivad ikka, et neil on aega, on aega muutuda millalgi siis, kui noorusrõõmud on kogetud, kui nad on vanad ja haiged ja polegi muud targemat teha, kui Isandale kuuletuda.“

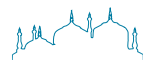
Ahmadi aga saadavad inglid kauneima ehitise juurde, mis näeb välja nagu lilladest smaragdidest valmistatud hiiglaslik kuppel, suurem kui terve planeet Maa. Seda ümbritseb rida väikeseid tiike.

„Subhaanallaah, kas ma sinna sisse saan vaadata?“ küsib Ahmad põnevusega.

„Loomulikult, Ahmad. See on koht, kus sa veedad oma aja kuni Viimse Kohtupäevani,“ vastavad inglid naeratades.

„*Allaahu akbar!*“ hüüab õnnest tulvil Ahmad. Ja iga sammuga, mis ta maagilisele kuppelehitisele lähemale astub, kasvavad temas ka põnevus ja uudishimu, mida on võimatu kirjeldada ...

Jätkub!

Lugeja küsib lugeja vastab

Mida tead islami pärimisseadusest? Kas sul on selles vallas ka juba isiklikke kogemusi olnud?

Islami pärimisseadus on minu jaoks küllaltki keeruline teema ja ausalt öeldes, ma pole selles nii kodus nagu peaks. Aga ühte tean kindlalt - Prohvet (saws) ütles: „Moslem ei päri uskmatult ja uskmatu ei päri moslemilt.” [Bukhari] Pärendamise vallas pole mul veel olnud isiklike kogemusi.

A.

Pärimisest islamimaades tean ainult niipalju, kui on Koraanis kirjutatud. Oleks väga huvitav sellest rohkem teada saada.

H.

Islami pärimisseadusega ma eriti kursis ei ole. Siiski tean, et poeg saab tütest kaks korda suurema pärandi. Seda põhjusel, et mees peab peret üleval pidama, samal ajal kui tema naine võib kõik raha, mis ta ise teenib, endale jätta. Mees kulutab rohkem ja seega saab ka suurema päranduse. Peale selle ei saa muslim pärandada mittemuslimile ja mittemuslim ei saa pärandada muslimile.

A.

Pärimisega otseselt kokku puutunud ei ole. Tean üldiselt, et poeg pärib türest kaks korda rohkem ja selle järgi käib kogu mees-naisliini pärimine. Ja et moslemid ei päri mittemoslemitelt ja vastupidi. Praktikas on see muidugi palju komplitseeritum.

N.

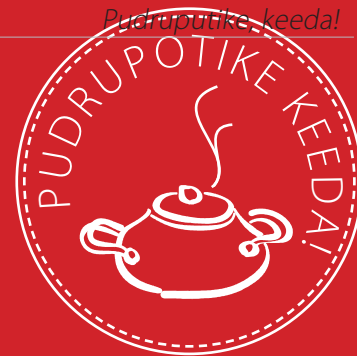
Tean pärimisseadusest küllaltki vähe, enam vähem miinimumi. Kokkupuudet on olnud nii palju, kui et abi-kaasa vanemad on surnud ja kuidas siis neil pärimisasju teostati.

K.

Pärand on Jumala seaduse järgi antav, nii et mina ei saa selles suhtes rahulolematu olla. Ja see on õiglane. Minul endal kogemusi sellega ei ole, kuna minu isa ei jätnud peale oma surma päranduseks mitte midagi.

A.

Tuneesia Köök

Kokk: Karima

Allikas: <http://karimasfood.blogspot.com>

SARDIINIPALLID TOMATIKASTMES

Koostisained:

- 500 g sardiine fileedena
- peterselli hakituna
- vürtskõmneid
- soola
- musta pipart
- cayenne'i pipart
- paprikapulbrit
- 2 spl sidrunimahla
- 2 spl oliiviõli
- 1/4 tassi riivsaia

Pane kõik köögikombaini ja töötle, kuni on ühtlaselt segunenud.

Kaste

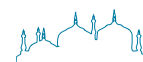
- 1 sibul
- 5 küüslauguküünt
- 3 tomatit
- 2 spl tomatipastat
- 1 loorberileht
- soola
- pipart
- jahvatatud ingverit
- paprikapulbrit
- 1 cayenne'i kaun
- hakitud peterselli
- 3 tassi vett
-

Valmistamine:

Puhasta küüslauk ja sibul. Pane köögikombaini sibul, tomat, küüslauk ja püreesta. Kuumuta õli, vala purustatud tomati-sibula segu potti ning lase podiseda 5 minutit. Lisa tomatipasta ja tass vett, maitsesta kaste, lase keeda veel 5 min ja lisa ülejäänud vesi ja ka poolitatud cayenne'i kaun.

Soovi korral koori ja lõika kuubikuteks 3 suurt kartulit ning pane kastmesse keema. Kaste keeb kokku nii 25 minutiga, siis lisa pisikesed kalapallid ning hauta toitu veel umbes 10 min. Serveerides lisa hakitud petersell.

Türgi köök

Kokk: Zeynep

Allikas: „Türgi köök“, Gönül Paksoy

MAAPIRN OLIVIÕLIGA ehk zeytinyağlı yer elması

Koostisained:

- 500 g maapirne
- 4 sibulat
- ½ kl ehk 1 dl oliiviõli
- 1 spl suhkrut
- 1 kl ehk 2 dl vett
- 8-10 musta terapipart
- soola
- 1 sidruni mahl

Valmistamine:

Koori maapirnid ja kasta sidrunivette, et need värvi ei muudaks. Koori ka sibulad ning pane kõik köögiviljad potti. Lisa terapipar, oliiviõli, suhkur, sool ja vesi ning keeda keskmisel kuumusel, kuni viljad on pehmed, umbes 10-15 minutit. Jahuta ja serveeri.

Afiyet olsun!

Tuneesia kook

Kokk: Karima

Allikas: <http://karimasfood.blogspot.com>

APELSINIKOOK

Koostisained:

- 2 apelsini
- 3 muna
- 215 g suhkrut
- 300 g mandlijahu või 250 g tavalist jahu
- 1 tl küpsetuspulbrit

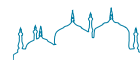
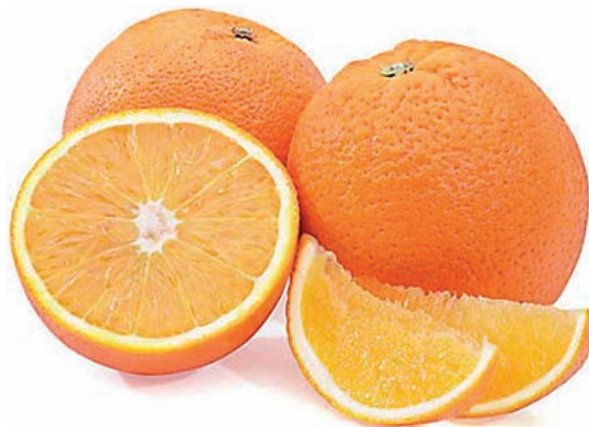
Valmistamine:

Pese apelsinid korralikult ning lõika tükkideks. Võta pott, pane apelsinitükid sinna sisse ja kata veega.

Keeda 15 min. Nõruta, kalla peale uus vesi ja keeda uuesti 15 min. Nõruta apelsinid, puhasta seemnetest ja pane köögikombaini, püreesta.

Vahusta munad suhkruga hästi vahule, lisa apelsinipüree, jahu ja küpsetuspulber.

Määri koogivorm korralikult võiga, vala taigen vormi ja küpseta 170 kraadi juures umbes 50 min. Jälgi 35 minuti juures, kuidas kook on küpsenud. Serveerimisel lisa tuhksuhkrut ja apelsiniviile. Väga hea jäätisega!

TAŽWIID – KORAANI RETSITEERIMISE KUNST

Tõlkinud ja koostanud: Aisha

Allikas: www.abouttajweed.com

JUMALALT KAITSE OTSIMINE JA BASMALLAH

Jumal ütleb Koraanis: „**Kui sa loed Koraani, otsi kaitset Jumalalt neetud saatana eest.**“ (16:98) Jumalalt kaitse otsimist nimetatakse araabia keeles *isti'ādäks* ja seda öeldakse nii: *audhu bi-llähi mina š-šaitaani r-ražiim* – ma otsin kaitset Jumalalt neetud saatana eest.

Kaitse otsimise reeglid on järgnevad:

- 1) Kui loetakse vaikselt, siis otsitakse ka kaitset vaikselt;
- 2) Ka palves otsitakse kaitset vaikselt;
- 3) Kui loetakse valjul häälel ja kohal on kuulajaid, otsitakse ka kaitset valjul häälel;
- 4) Kui loetakse kordamööda (nagu näiteks klassis), siis esimene lugeja otsib kaitset valjul häälel ja ülejäänud vaikselt;
- 5) Kui lugemine jääb katki kõha, aevastuse või (teemakohase) rääkimise tõttu, pole jätkamisel uuesti kaitset vaja otsida;
- 6) Kui lugemine jääb katki töö, tavalise jutuajamise, söömise või muu taolise tõttu, siis peaks enne uuesti lugemise alustamist Jumalalt kaitset otsima;

Basmallah tähendab, kui öeldakse *bismi llähi r-rahmäni r-rahiim*. See kuulub iga Koraani suura algusesse, välja arvatud suura nr 9 (*At-Tawba*).

Kui hakata Koraani mõnda suurat algusest lugema, peaks kõigepealt otsima Jumalalt kaitset, siis ütleva *bas-*

mallah ja seejärel alustama suura lugemist. Selle tegemiseks on neli erinevat võimalust:

- 1) Kõik kolm eraldatult, st otsida Jumalalt kaitset, peatuda, öelda *basmallah*, peatuda ja hakata suurat lugema;
- 2) Kõik kolm koos, st otsida Jumalalt kaitset, öelda *basmallah* ja hakata suurat lugema ühe hingetõmbega, ilma vahepeal peatumata;
- 3) *Basmallah* ja suura algus koos, st otsida Jumalalt kaitset, peatuda, öelda *basmallah* ja vahepeal peatumata hakata kohe suurat lugema;
- 4) Jumalalt kaitse otsimine ja *basmallah* koos, st otsida Jumalalt kaitset ja vahepeal peatumata kohe öelda *basmallah*, siis teha paus ja seejärel hakata suurat lugema.

BASMALLAH KAHE SUURA VAHEL

Hafs retsiteerimissüsteemi järgi (mida meie siin õpime) loetakse kahe suura vahele alati *basmallah*, välja arvatud suurade *Al-Anfal* (8) ja *At-Tawbah* (9), kuna nende vahele ei ole *basmallah*'t ette nähtud.

On neli erinevat viisi, kuidas suurat lõpetada ja järgmisega jätkata, nii et *basmallah* nende kahe vahele jääb. Kolm neist on lubatud ja üks ei ole lubatud.

Lubatud:

1) **Kõik kolm eraldatult:** Retsiteerija lõpetab suura, peatub ja hingab, ütleb siis *basmallah'*, peatub ja hingab, seejärel alustab järgmise suuraga. Näiteks:

وَمِنْ نَشْرٍ حَاسِبٍ إِذَا حَسَدَ (بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ (قُلْ اَعُوْذُ بِرَبِّ
النَّاسِ)

2) **Kõik kolm koos:** Retsiteerija lõpetab suura ja ühendab selle lõpu kohe vastava vokaaliga *basmallah'*le, seejärel ikka veel sama hingetõmbega ühendab *basmallah'* lõpu vastava vokaali järgmise suura algusega. Näiteks:

(وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ قُلْ اَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ)

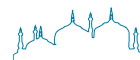
3) **Basmallah ja suura algus koos:** Retsiteerija lõpetab suura, peatub ja hingab, ütleb siis *basmallah'* ja ühendab selle lõpu vastava vokaali järgmise suura algusega. Näiteks:

(وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ) (بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ قُلْ اَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ)

Keelatud:

4) **Suura lõpp ja basmallah koos, järgmine suura eraldi:** Retsiteerija lõpetab suura ja ühendab selle lõpu kohe vastava vokaaliga *basmallah'*le, seejärel peatub ja hingab ja alles siis alustab uue suuraga. Taoline retsiteerimine võib kuulajat arvama panna, et *basmallah* on eelmise suura viimane värss, mis ei ole õige.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

صحيح البخاري
The Translation of the Meanings of
Sahih Al-Bukhari
Arabic-English
Volume 1

Translated by:
الدكتور محمد تقي عثماني
Dr. Muhammad Taqi Usmani

55. Kitaabu l-wasaaja (testamentide raamat) – valitud hadithe

2738. Abdullah ibn Umar (رضي الله عنهما) jutustas: „Jumala Sõnumitooja (صلى الله عليه وسلم) ütles: „Ei ole lubatud, et moslem, kellel on midagi pärandada, jääks kaheks ööks ilma oma testamenti kirjutamata ja valmina hoidmata.“

2739. Jumala Sõnumitooja (صلى الله عليه وسلم) naise Juwairiya bint Al-Harithi vend Amr ibn Al-Harith (رضي الله عنه) jutustas: „Kui Jumala Sõnumitooja (صلى الله عليه وسلم) suri, ei jätnud ta dirhamit ega dinaari, orja ega orjatarit ega midagi muud, peale oma valge muula, relvade ja maatüki, mille ta oli almuseks andnud.“

2741. Al-Aswad jutustas: „Mõned inimesed mainisid Aisha juuresolekul, et Prohvet (صلى الله عليه وسلم) oli määranud testamendis oma järglaseks Ali. Aisha küsis: „Millal ta tema testamendi järgi määras? Tõesti, kui ta suri, siis puhkas ta mu rinnal (või süles) ja ta küsis pesukaussi ning seejärel kukkus selles olukorras kokku, nii et ma isegi ei märganud, et ta oli surnud - seega millal ta tema testamendi järgi määras?“

2742. Saad ibn Abi Waqqas (رضي الله عنه) jutustas: „Prohvet (صلى الله عليه وسلم) tuli mulle külla, kui olin Mekas (haige) (alljutustaja Amir

mainis, et ta ei tahtnud seal surra, kuna oli juba immigrerunud). Ta (صلى الله عليه وسلم) ütles: „Jumal õnnistagu Ibn Afrad (Saad ibn Khaulat).“ Ma küsisin: „Jumala Sõnumitooja, kas võin kogu oma vara testamendiga (almuseks) määrata?“ Ta vastas: „Ei.“ Ma küsisin: „Kas tohin siis määrata poole sellest?“ Ta vastas: „Ei.“ „Ühe kolmandiku?“ Ta vastas: „Jah, ühe kolmandiku, kuigi isegi kolmandik on liiga palju. Sulle on parem, kui jätad oma pärijad rikastena maha, kui et nad peavad teistelt kerjama. Aga kõik, mida sa Jumala nimel kulutad, läheb arvesse kui almus, isegi peotäis süüa, mis sa oma naise suhu paned. Jumal võib su päevi pikendada, et mõned sinust kasu saaksid ja mõned kahju.“ Sel ajal oli Saadil ainult üks tütar.

2743. Ibn Abbas (رضي الله عنهما) jutustas: „Ma soovitsin, et inimesed vähendaksid oma testamendis määratavat vara ühe neljandikuni, sest Jumala Sõnumitooja (صلى الله عليه وسلم) ütles: „Üks kolmandik, kuid isegi kolmandik on liiga palju.“

2747. Ibn Abbas (رضي الله عنهما) jutustas: „Vanasti oli komme, et kadunukese vara pärisid tema järeltulijad, samal ajal kui vanemad said pärida läbi kadunukese testamendi järgi. Seejärel

tühistas Jumal sellest kombest selle, mida tahtis ja määras meessoost pärija osa naissoost pärija omaga võrreldes kahekordseks ja kumbki vanem pidi saama kuuendiku ja naine kaheksandiku (kui kadunukesel oli lapsi) või neljandiku (kui lapsi polnud) ja mees poole või neljandiku.“

2748. Abu Huraira (رضي الله عنه) jutustas: „Üks mees küsis Prohvetilt (صلى الله عليه وسلم): „Oo Jumala Sõnumitooja, milline almus on parim?“ Ta (صلى الله عليه وسلم) vastas: „Anda almust siis, kui oled terve ja ahne, lootes saada rikkaks ja kartes jääda vaeseks. Ära lükka almuse andmist ajani, mil oled oma surivoodis ja ütled: „Andke sellele nii palju ja tolele nii palju“, sest sel ajal pole vara enam mitte sinu, vaid selle ja tolle (st pärija-te) oma.““

9. peatüki sissejuhatus: Prohveti (صلى الله عليه وسلم) kohta on edastatud, et ta andis käsu tasuda võlad enne testamendi täitmist. Jumal ütleb: „Tõesti, Jumal käsib teil tagastada vara neile, kellele see kuulub; ...“ (4:58) Seega, vara tagastamine on olulisem, kui testamendi täitmine. Prohvet (صلى الله عليه وسلم) ütles: „Almusand ei ole soovitatav, välja arvatud juhul kui inimene on jõukas.“ Ibn Abbas ütles: „Ori ei saa ilma omaniku nõusolekuta testamenti koostada.“ Prohvet (صلى الله عليه وسلم) ütles: „Ori on oma isanda vara hoidja.“

2753. Abu Huraira (رضي الله عنه) jutustas: „Kui Jumal ilmutas värssi: „Ja hoiata (oo Muhammed) oma hõimlasi ...“, tõusis Jumala Sõnumitooja (صلى الله عليه وسلم) püsti ja ütles: „Oo Quraiši rahvas (või midagi sarnast), ostke end (põrgutulest) välja, sest mina ei saa teid Jumala karistusest päästa. Oo Banu Abd Manaf, ma ei saa teid Jumala karistusest päästa. Oo Abbas ibn Abdul Muttalib, ma ei saa sind Jumala karistusest päästa. Oo Safiyya, Jumala Sõnumitooja tädi, ma ei saa sind Jumala karistusest päästa. Oo Fatima bint Muhammed, küsi mult ükskõik mida mu varast, aga ma ei saa sind Jumala karistusest päästa.““

2756. Ibn Abbas (رضي الله عنهما) jutustas: „Saad ibn Ubada ema suri, kui Saadi kohal polnud. Ta küsis: „Oo Jumala Sõnumitooja, mu ema suri, kui mind kohal polnud, kas on see talle mingil moel kasuks, kui ma tema nimel almust annan?“ Prohvet (صلى الله عليه وسلم) ütles: „Jah.“ Saad ütles: „Ma palun sind tunnistajaks, et annan oma Al-Mikhrafi aia tema nimel almuseks.““

2757. Kaab ibn Malik (رضي الله عنه) jutustas: „Ma ütlesin: „Oo Jumala Sõnumitooja, oma patukahetsuse märgiks sooviksin ma kogu oma vara Jumala nimel läbi Tema Sõ-

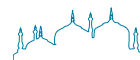
numitooja almuseks anda.“ Ta (صلى الله عليه وسلم) vastas: „Sulle on parem, kui jätad osa oma varast endale.“ Ma vastasin: „Siis jätan endale osa, mis asub Khaibaris.“

2763. Az-Zuhri jutustas: „Urwa ibn Az-Zubair ütles, et ta küsis Aishalt (رضي الله عنها) Koraanivärsi „Ja andke orbudele nende vara ja ärge asendage puudulikku (oma vara hulgast) heaga (orvu vara hulgast). Ja ärge kasutage nende vara kui enda oma. Tõesti, see on suur patt. Ja kui te kardate, et ei suuda orbudega õiglaselt käituda, siis abielluge naistega, kes teile meeldivad“ (4:2-3) kohta. Aisha (رضي الله عنها) vastas: „See räägib naissoost orvust, kelle ametlik hooldaja sooviks temaga ta ilu ja vara tõttu abielluda, kuid samas seda *mahriga*, mis on väiksem, kui tema staatuses naistel tavaliselt. Seega keelati neil (st hooldajatel) orbudega abielluda, välja arvatud juhul, kui nad maksavad neile korraliku *mahri*. (Vastasel juhul) abiellugu nad orbude asemel teiste naistega. Hiljem inimesed küsisid selle kohta Jumala Sõnumitoojalt, seega ilmutas Jumal järmise värssi: „Ja nad küsivad su käest seadust naiste kohta. Ütle: „Jumal on teid nende kohta juhendanud ...““ (4:127). Selles värssis Jumal näitas, et kui orvutüdruk on ilus ja rikas, tahab ta hooldaja temaga abielluda ilma korralikku tema staatuses naise väärset *mahri* maksmata. Aga kui tüdruk on inetu ja varatu, ei abiellu ta temaga, vaid soovib abielluda kellegi teisega. Seega, kuna ta ei abiellu tüdrukuga, kui tal selleks motiiv puudub, siis ei tohi ta temaga abielluda ka siis, kui huvi on olemas, välja arvatud juhul, kui ta teda õiglaselt kohtleb, andes talle korraliku *mahri* ja tagades kõik ta õigused.““

2765. Aisha (رضي الله عنها) jutustas: „Järgnev värss: „... Ja kes (orbude hooldajatest) on rikas, hoidugu (orbude vara kasutamisest) ja kes vaene, võtku mõistlikult ...“ (4:6) ilmus seoses ühe orvu hooldajaga ja tähendab, et kui ta on vaene, võib ta orvu varast tarvitada, mis on õiglane ja mõistlik (vastavalt sellele, mis ta orvu kasvatamisse panustab).“

2766. Abu Huraira (رضي الله عنه) jutustas: „Prohvet (صلى الله عليه وسلم) ütles: „Vältige seitset suurt hävitavat pattu.“ Inimesed küsisid: „Oo Jumala Sõnumitooja, mis need on?“ Ta vastas: „(1) Teiste Jumala kõrval kummardamine; (2) nõidumine; (3) elu võtmine, mis Jumal on keelanud, välja arvatud õiglasel põhjusel; (4) intressi söömine; (5) orvu vara söömine; (6) vaenlasele selja näitamine ja võitluse ajal lahinguväljalt põgenemine; (7) vooruslike naiste süüdistamine, kes iialgi isegi ei mõtle millelegi, mis võiks vooruslikkust puudutada ja on head usklikud.““

2 776. Abu Huraira (رضي الله عنه) jutustas: „Jumala Sõnumitooja (صلى الله عليه وسلم) ütles: „Mu pärijad ei päri dinaari ega dirhamit (raha), sest see, mis ma maha jätan, välja arvatud korralik toetus mu naistele ja palgad mu töölistele, tuleb anda almuseks.““

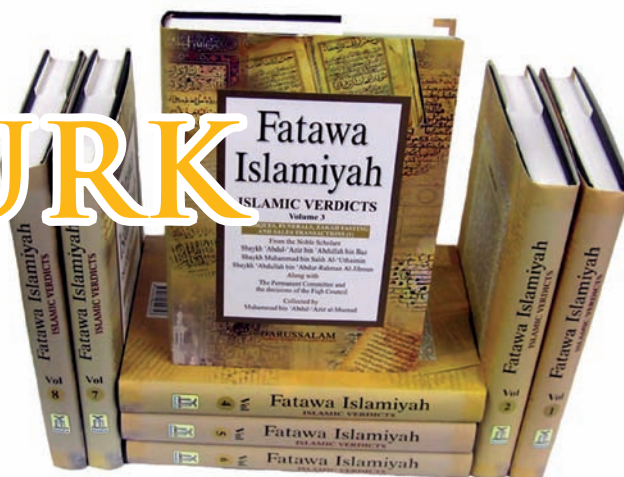

FATWANURK

pärandus

Tõlkinud: Aisha

Allikas: www.fatwaislam.com

KADUNUKESE TESTAMENDI TULEB KINNI PIDADA

Küsimus: Enne surma määras üks mees, et neljandik tema varast tuleb jaotada järgnevalt: 1) igal aastal tema nimel loom ohverdada; 2) almus vaestele ja abivajajatele; 3) erinevad heategevuslikud projektid. Vara, mille ta selleks otstarbeks määras, on teatud kinnisvara ja osakud mõnedes pankades. Minu küsimus on selline: kas neid tingimusi peab täitma vaid mošee või ka need, kellele need pandi?

Vastus: Sellisel juhul on kohustuslik kõigil täita neid tingimusi, mida kadunuke oma testamendis on maininud. Sama käib kõigi testamentide kohta: testamendi tingimusi tuleb täita nii palju kui vähegi võimalik.

šeik Bin Baz

„Fatawa Islamiyah“, köide 5, lk 59.

ÕIGUSJÄRGSEID PÄRIJAJD EI SAA ILMA JÄTTA

Küsimus: Mu isa kirjutab oma testamendis, et ta farm peaks peale tema surma jääma ta pojale. Kas tal oli õigus seda teha, kui tal on veel ka neli tütart? Ja kui farmi peaks kõigi nende laste vahel jagama, siis kuidas seda tegema peaks?

Vastus: Kõigeväelisem Jumal on Oma Raamatus selgitanud, kuidas kadunukese vara jagama peab, öeldes: „**Jumal juhendab teid teie laste (pärandi) osas: meessoost (laps) saab sama, mis kaks naissoost (last).**“ (4:11). Prohvet (صلى الله عليه وسلم) ütles: „Tõesti, Jumal on igale väärivale inimesele tema osa andnud, seega ei saa kedagi õigusjärgset ilma jätta.“ (Abu Dawud 2870). Sellest tulenevalt ei ole isal õigus oma testamendi järgi pojale rohkem anda, kui on tema osa, välja arvatud juhul, kui kõik õigustega osapooled selles kokku lepivad. Kui teised osapooled ei ole nõus, siis tuleb farm kõigi õigusjärgsete pärijate vahel jagada, nagu Kõigeväelisem Jumal on määranud. Kui tal peale selle poja ja nelja tütre rohkem pärijaid pole, tuleb farm jagada nii, et poeg saab kaks korda nii palju kui iga tütar. Seega selle mehe puhul tuleks farm ja kõik muu vara, mis ta jättis, jagada kuueks osaks, millest iga tütar saab ühe osa ja poeg kaks osa.

šeik al-Uthaymeen

MOSLEM EI PÄRI MITTE-MOSLEMILT

Küsimus: Ühes perekonnas oli isa, ema ja kaheksa last (neli poega ja neli tütart) ja nad kõik olid kristlased. Kolm poega ja üks tütar võtsid islami vastu ja kui nende isa suri, jättis ta endast maha suure päranduse – umbes 18 miljonit Saudi riyali. Kas neil lastel, kes

islami vastu võtsid, on õigus oma kristlasest isalt pärida?

Vastus: Kui asjad on nii, nagu kirjeldatud, siis need moslemitest pojad ja tütar ei saa sellelt isalt pärida. See tuleneb Al-Bukhari ja Muslimi edastatud *hadiith*ist, milles Usama ibn Zaid (رضي الله عنه) edastas, et Prohvet (صلى الله عليه وسلم) ütles: „Moslem ei päri uskmatult ja uskmatu ei päri moslemilt.“ (Al-Bukhari 6764, Muslim 1614)

Islamiuuringute ja *fatwade* alaline komitee

„Fatawa Islamiyah“, köide 5, lk 80.

POLÜTEISTI LAPSED EI SAA TEMALT PÄRIDA

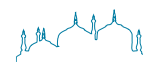
Küsimus: On üks mees, kes küll palvetab ja täidab teisi islami tugisambaid, kuid sellest hoolimata palub ta ka teisi peale Jumala – *walisid*. Ta palub nende abi ja usub, et nad saavad talle kasu tuua ja teda kurja eest kaitsta. Kas tema lapsed, kes on moslemid

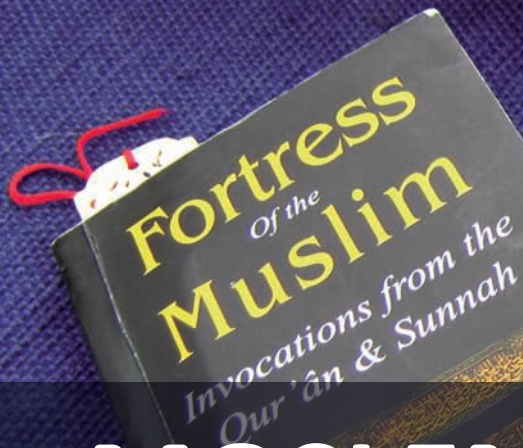
ja ei kummarda kedagi Jumala kõrval, võivad temalt pärida?

Vastus: Igaüks, kes palvetab ja paastub ning täidab kõiki teisi islami kohustusi, kuid samal ajal palub abi ka surnutelt, veel elavatelt „pühameestelt“, inglitelt jne, on polüteist ja kui talle selles osas nõu antakse, kuid ta seda vastu ei võta ja jääb selliseks, nagu ta on, kuni surmani, siis ta sureb polüteistina ja on süüdi suurimas ebajumalakummardamise patus, mis viib ta automaatselt islamist välja. Seega teda ei tohi pesta, talle matusepalvust korraldada ega teda moslemite surnuaeda matta. Keegi – ei ta vane mad, lapsed ega teised vennad-õed islamis – ei tohi ka talle andestust paluda. See põhineb Prohveti (صلى الله عليه وسلم) jutustusel, mille kohaselt ta ütles: „Moslem ei päri uskmatult ja uskmatu ei päri moslemilt.“ (Al-Bukhari 6764, Muslim 1614)

Islamiuuringute ja *fatwade* alaline komitee

„Fatawa Islamiyah“, köide 5, lk 82.

„MOSLEMI KINDLUS - duaasid Koraanist ja sunnast“

Said ibn Wahf Al-Qahtani Said ibn Wahf Al-Qahtani

Tõlkinud ja koostanud: Aisha

34. DUAAD MURE JA LEINA AJAKS

120. *allaahumma innii 'andukä, ibnu 'abdikä, ämätikä, nasijäti bi-jädikä, maadin fiiä hukmukä, 'ädlun fiiä qadaa'ukä, äs'älukä bi-kulli-smin huuä läkä, sämmäitä bihi näfsäkä, äu änzältähu fii kitääbikä, äu 'ällämtähu ähädän min khalqikä, äui stä'thärtä bihi fii 'ilmi l-ghäibi 'indäkä, än täz'älä l-qur'äänä rabii'ä qalbii, wa nuura sadrii, wa žälää'ä huznii, wa dhähääbä hummi.* – Oo Jumal, ma olen Su ori ja Su orja poeg ja Su orjatari poeg. Mu laup on Sinu käes (st Sa juhid mind). Su kohtumõistmine mu üle on kindel ja Su otsus minu suhtes on õiglane. Ma palun Sind läbi kõigi Su nime, millega oled End nimeetanud, mille Oma Raamatus ilmutanud, ükskõik kellele Oma loodust õpetanud või Enda teada jätnud Nägematu teadmistes, mis on Sinuga, et teha Koraanist mu südame allikas, mu rinna valgus, mu kurbuse peletaja ja mu kannatuse kahandaja.¹

121. *allaahumma innii a'uudhu bikä minä l-hämmi wa l-häzni, wa l-'äzzi wa l-käsäli, wa l-bukhli wa l-žubni, wa dala'i d-diini wa ghäläbiti r-rižääli.* – Oo Jumal, otsin Sinult kaitset mure ja leina ja kurbuse, nõrkuse ja laiskuse, ihuse ja arguse, võlgu jäämise ja ahistamise eest.²

35. DUAAD AHASTUSE VASTU

122. *lää iläähä illa llaahu l-'adhiimu l-häliim, lää iläähä illa llaahu rabbu l-'arši l-'adhiim, lää*

1 Ahmad 1/391, Albani kohaselt autentne.

2 Al-Bukhari 7/158; vaata ka Al-Asqalani „Fathul-Bari“ 11/173.

iläähä illa llaahu rabb u s-sämääwääti wa rabbu l-ard wa rabbu l-'arši l-käriim. – Pole kedagi kummardamisväärilist peale Jumala, Võimsa, Kannatliku. Pole kedagi kummardamisväärilist peale Jumala, võimsa trooni Isanda. Pole kedagi kummardamisväärilist peale Jumala, taevaste Isanda ja maa Isanda ja väerika trooni Isanda.³

123. *allaahumma rahmätäkä äršuu fälää täkilnii ilää näfsii tarfätä 'ainin, wa aslih lii šä'nii kullähu, lää iläähä illa änt.* – Oo Jumal, ma loodan Su halastusele. Ära jäta mind mu enda küüsi isegi mitte silmapilguks. Korrasta mu jaoks kõik mu asjad. Pole kedagi kummardamisväärilist peale Sinu.⁴

124. *lää iläähä illä äntä subhäänäkä innii kuntu mina z-zaalimiin.* – Pole kedagi kummardamisväärilist peale Sinu, ülistus olgu Sul. Tõesti, ma olen olnud pahategijate hulgast.⁵

125. *allaahu allaahu rabbi lää ušrikä bihi šäi'än.* – Jumal, Jumal on mu Isand. Ma ei pea kedagi Temaga võrdseks.⁶

3 Al-Bukhari 8/154, Muslim 4/2092.

4 Abu Dawud 4/324, Ahmad 5/42. Al-Albani pidas seda „Sahih Abu Dawudis“ 3/959 heaks.

5 At-Tirmidhi 5/529. Al-Hakim pidas seda autentseks ja Ath-Thahabi nõustus temaga 1/505. Vaata ka Al-Albani „Sahih At-Tirmidhi“ 3/168.

6 Abu Dawud 2/87. Vaata ka Al-Albani „Sahih Ibn Majah“ 2/335.

IOU
Islamic Online University

MA KÄIN ISLAMIÜLIKOO LIS!

Autor: Eileen

Umbes pool aastat tagasi jagas Eesti moslemite Facebooki grupis üks õdedest sellist linki nagu <http://islamiconlineuniversity.com>. Ma sirvisin siis küll lehekülje läbi, aga tol momendil ei pööranud sellele rohkem tähelepanu. Kuna ma käin täiskohaga Tallinna Ülikoolis, siis mingil hetkel hakkas mind veidi painama tunne, et enamuse ajast pühendan ülikoolile ja kui lõpuks koju jõuan, ei suudagi kas enam midagi teha või teen tegelikult täiesti tähtsusetuid asju ja nende asjade jaoks, mida ma tegelikult peaksin tegema ja tahaksin teha, ei jätku aega või on nad unarusse vajunud. Muud asjad veel, aga kui mul tekkis tunne, et olen oma religiooni kohta õppimise hoole tusse jätnud, siis hakkas see mu südant ikka korralikult kriipima.

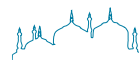
Üleüldse olen ma väga halb lugeja – mul on küll riul islamiraamatuid täis, aga iga kord kui ma olen mõnda üritanud lugeda, osutub see mu jaoks päris raskeks katsumuseks, rääkimata laialivalgunud tähelepanust ja lõpptulemus on see, et ma ei loegi midagi. Siinkohal peaks ütleva *alhamdulillah* koraaniloengute eest, mis enne toimusid *live*'is ja nüüd Skype'is – minusugusele tohmanile on see ideaalvariant ja siiani üks peamisi allikaid, kust mu islami infopagas pärineb.

Otsustasin võtta kohustuse, lubades endale, et see oleks mulle nii-öelda südamerahustuseks ja heaolutunde saavutamiseks – *inšaAllah* järgida teed, mida mööda Jumal on tahtnud, et me käiksime, st oma religiooni kohta igavesti õppides. **Islamic Online University** asutati 2010-ndal aastal ning see on esimene omalaadne maailmas, võimaldades saada islami bakalaureusekraad *online*

õpet järgides ja täiesti õppemaksuvabalt! Registreerimistasu siiski eksisteerib. Hind varieerub riigiti, kuid eestlasele maksab üks semester 80 dollarit ehk 60 eurot ja selle summa eest võid võtta kuni 6 ainet semestris, mis on täiskohaga ülikooli õppekava järgi õppimine. Muidugi bakalaureusekraad on midagi, mis nõuab aega ja tegelemist, seega on IOU pakkunud välja ka alternatiive – tasuta kursuseid ja loenguid - <http://www.fanarinstitute.com/opencampus/>. Ma tean, et osa õdedest on neid võtnud, aga hetkel ma nende kodulehelt millegipärast sellekohast informatsiooni ei leia. *SubhaanAllah* – 2007. aastal oli ülikoolis 1500 õpilast ja aastaks 2012 on õpilasi 50 000! *Alhamdulillah!!!*

Suure hurraaga arvasin alguses minagi, et olen jube usin ja võtan kindlasti kõik kuus ainet semestris, aga kahandasin selle kolme aine peale ja pean mainima, et mul on TLÜ kõrvalt kohati isegi kolme ainega raske hakkama saada. Seega, kes plaanib sama teekonda ette võtta, kindlasti arvestage ja mõelge hoolikalt, milliseks koormuseks te valmis olete. Semestri jooksul tuleb ühes aines läbida umes 20-30 loengut, millest igaüks kestab umbes tunni. Loengud on lindistatud üles audio ning video formaadis. Mina, blondiin, sain viimaks peale pikaajalist pusimist loengud ka endale ilusti Ipod'i, mis mind väga aitab. Elan kesklinnast päris kaugel, seega on mu 40-minutilised sõidud nüüd väga asjalikult sisustatud.

Loengud on lõpmata huvitavad! Minu aineteks on hetkel Arabic101, Fiqh101 ja Aqeedah101. Viimased kaks on need, milles omandatud teadmisi on mul plaanis järgmistes Igrades teiega jagada ja edasi andma hakata, *inšaAllah*.

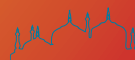
Õpime Egiptuse dialekti

3. IGAPÄEVANE ELU

On külm.	<i>gow bärd</i>
On palav.	<i>gow harr</i>
Sjab vihma.	<i>bitmattar</i>
On päikesepaisteline.	<i>gow mošmis</i>
On soe.	<i>gow dääfi</i>
Ilm on ilus.	<i>gow gämiil</i>
Ilm on halb.	<i>gow wihiš</i>
On tuuline.	<i>fii riääh</i>
On äikeseline.	<i>fii raad</i>
Ma olen õnnelik / rõõmus.	<i>änä saiid(ä)/mabsuut(ä)</i>
Ma olen kurb/vihane.	<i>änä haziin(ä)/zalään(ä)</i>
Ma olen nälgane.	<i>änä gaään(ä)</i>
Ma olen janune.	<i>änä aatšaan(ä)</i>
Ma olen väsinud/haige.	<i>änä taabään(ä)</i>
Ma olen eksinud.	<i>änä toht</i>
Millal me võime kohtuda?	<i>emta mumkin netaebil?</i>
Mis kell on?	<i>is-sääa kääm?</i>
Praegu on kell kolm.	<i>is-sääa thäläätä dilwatii</i>
Mul on kell kolm pärastlõunal kohtumine.	<i>ändi igtimääa is-sääa thäläätä baad id-duhr</i>
Ta (m) on koosolekul.	<i>howa fii igtimääa</i>
Ta (n) on konverentsil.	<i>heia fii mutämär</i>

LASTELEHT

JUMALAKARTLIK KERJUS

Tõlkinud: Khadija

Allikas: <http://www.islamcan.com/islamic-stories/the-righteous-beggar.shtml>

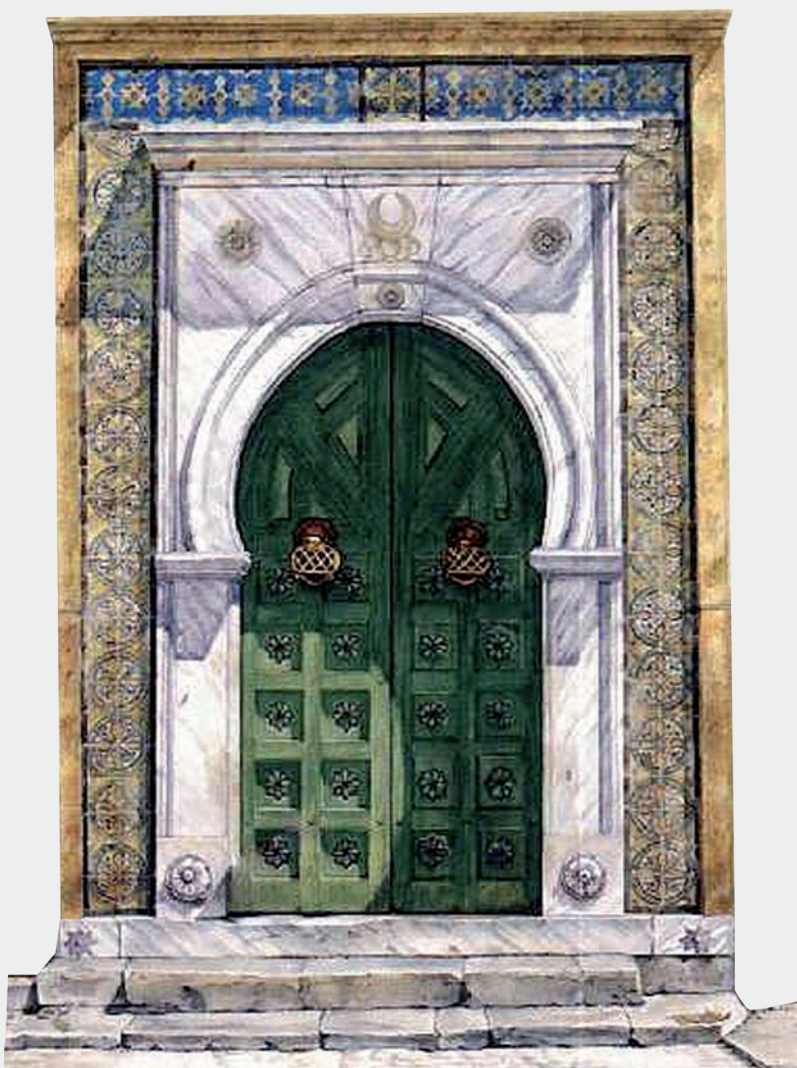
See lugu juhtus Bangladeshis pealinnas Dhakas, kus oli üks kerjus, kel oli kombeks *žumua* päeval pärast *khutbat* mošee kõrval kerjata. Tal oli kerjamine lubatud, kuna tal polnud tõesti millestki elada. Kuigi ta oli ainult kerjus, kuulus ta siiski väga tähelepanelikult, mida *khutba* ajal räägiti. Ühel sellise jutluse ajal räägiti *halal* sissetuleku tähtsusest. Ta õppis, et Allah ei võta *duaasid* vastu neilt, kelle sissetulekud pärinevad keelatud allikatest. Seega otsustas kerjus koheselt võtta raha vastu ainult neilt, kelle sissetulekud olid islami seadusega kooskõlas. Tema sissetulekud küll

kahanesid, ent ta hoidis oma otsusest kiivalt kinni.

Ühel päeval kerjus suri. Kuigi ta oli ka ainult kerjus, olid tema matused lausa kuninglikud – paljud mõjuvõimsad isikud tulid teda viimasele teele saatma, kuna nad teadsid, millise ohvri see kerjus oli oma elus toonud, et olla Kõikvõimsale Allahile kuulekaks sulaseks.

Kallid lapsed, me peaksime samuti, hoolimata oukorrast oma elus, siiralt Allahi käske järgima. Nii õnnistab Allah meid nii maises elus, kui ka peale surma.

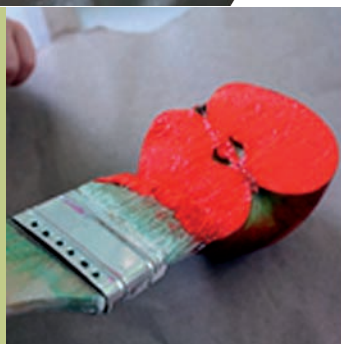
LAHE SELJAKOTT

Allikas: <http://alphamom.com/family-fun/crafts/back-to-school-craft-apple-print-backpack/>

Mis sa arvad kilekotist? Igav, eks? Pealegi on see väga ohtlik materjal, nii loodusele kui ka elusolenditele. Aga kui teeme ise omale riidest vahva koti? See on palju keskkonasõbralikum, pealegi originaalne!

Koti tegemiseks vajad:

- punast ja rohelist tekstiilivärvi
- puurvillastest või lina-
sest riidest kotti
- õuna
- puulehte
- pintslit

Lõika õun pooleks, eemalda selle seemned ja kuivata mahlast.

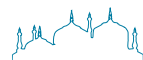
Värvi poolekslõigatud õun laia pintslit abil tekstiilivärviga punaseks.

Seejärel vajuta õun ettevaatlikult riidele ja suru kergelt, nagu templit. Eemalda õun ettevaatlikult riidelt.

Nüüd võta puuleht, olgu see siis õuna enda oma või mõne muu puu küljest ja värvi see roheliseks.

Kui leht on värviga kaetud, vajuta see kergelt riidile, õuna juurde.

Lase kotil kuivada. Ongi valmis!

Islami kultuurikeskus Turath

teatab

Balti mosleminaiste seminar

17.-20. mail 2012 inša Allah.

Loengud toimuvad

10.00-13.00 ja

pärastlõunal 16.00-18.00.

Teemadeks:

naine ja pere islamis,

laste kasvatus,

erinevad usuloengud

ja islami eetika.

Seminar on tasuta.

Eelregistreerimine: mahmutova@yahoo.com.

Järgmises lqra numbris:

Meekest

IQRA

SADAQA - ANNETUSED:

www.islam.pri.ee toetamine
(tasuta materjalide saatmine, raamatute tõlkimine,
toimetamine ning trükkimine, loengud jne):

Kätlin Hommik

Märkusega "SADAQA"

Ühispanga konto nr. 10010608670016

IBAN: EE231010010608670016

BIC: EEUHEE2X

ÜHE VANA ON TEISE UUS ...

Võimalus saata inimestele riideid, mänguasju jne, mida ise enam ei vaja, kuid ära ka visata ei tahaks. Järgnevalt pakume välja aadressid, kuhu võiksid oma paki saata. Tegemist on erinevate organisatsioonide ja eraisikutega, kes tegelevad humanitaarabi ning vaeste igakülgse abistamise ning toetamisega ja jagavad sinu saadetise nendele, kes seda kõige enam vajavad. Kui äkki tead veel mõnda aadressi, mis sinu meelest peaks siin nimekirjas olema, siis anna meile sellest teada meiliaadressil info@islam.pri.ee.

AFGHANISTAN:

Mohammad Qasim Popal

UNAMA Kabul, Compound B

OSRSG/FSCU, Building 7, Room 101

Peace Avenue, Zanbaq Square

Wazir Akbar Khan (beside French Em-
bassy)

Kabul

AFGHANISTAN

telefon: +93 700217289 / 0790005381

MAROKO:

Najat Mrabte

Rue 8, No 10

54400 Moulay Bouazza

P.Khenifra

MOROCCO

KOOSTAJAD

TOIMETAJAD: Aisha (Kätlin Hommik-Mrabte) ja Khadeja (Airi Hunt)

KUJUNDUS: Khadeja

RUBRIIGID: Aisha, Khadeja, Amina Iirimaalt, Eileen, Amina Bahrainist, Annely, Kauthar, Kristi, Yusuf Saeed, Karima, Zeynep, Rubaba, Aivar, Nele, Aile

PILDID: erakogu, internet

KONTAKT: iqra@islam.pri.ee

MOŠEE JA EESTI ISLAMI KOGUDUS

Keevise tn 9

11415

Tallinn

EESTI/ESTONIA

telefon +372 55 94 76 89

Eesti moslemite kuukiri "IQRA" on eesti moslemite tasuta elektrooniline kuukiri. Ilmub insh Allah, igal kuul uue sisuga. Kuukirja sisu koostamisel on oodatud eesti moslemite ettepanekud nii eesti kui ka vene keeles.